http://www.dhammadownload.com

အဆုံးချုပ်အဘိဓမ္မာ

သင်တန်းသားများအတွက်

အဘိဓမ္မာ(သရုပ်ခွဲ)ဆိုရိုး

(ပထမတွဲ)

(စိတ်ပိုင်း+စေတသိက်ပိုင်း+ပကိဏ်းပိုင်း+ဝီထိပိုင်း+ဝီထိမုတ်ပိုင်း)

(ဒုတိယတွဲ)

(ရုပ်ပိုင်း+သမုစ္စည်း+ပစ္စည်းပိုင်း+ကမ္မဋ္ဌာန်းပိုင်း)

♦♦

သင်တန်းနည်းပြဆရာတော်

အရှင်ဣန္ဒြိယ(သျှင်မိုဝေ)

သတိပဋ္ဌာန်ကျောင်းတိုက်

မရမ်းကုန်းမြို့နယ်၊အမှတ်(၅)ရပ်ကွက်၊

http://www.dhammadownload.com

အသုံးချအဘိဓမ္မာ

သင်တန်းသားများအတွက်

အဘိဓမ္မာ(သရုပ်ခွဲ)ဆိုရိုး

(ပထမတွဲ)

(စိတ်ပိုင်း+စေတသိက်ပိုင်း+ပကိဏ်းပိုင်း+ဝီထိပိုင်း+ဝီထိမုတ်ပိုင်း)

(ဒုတိယတွဲ)

(ရုပ်ပိုင်း+သမုစ္စည်း+ပစ္စည်းပိုင်း+ကမ္မဋ္ဌာန်းပိုင်း)

♦♦

သင်တန်းနည်းပြဆရာတော်

အရှင်ဣန္ဒြိယ(သျှင်မိုဝေ)

သက်ပဋ္ဌာန်ကျောင်းတိုက်

မရမ်းကုန်းမြို့နယ်၊အမှတ်(၅)ရပ်ကွက်၊

http://www.dhammadownload.com

အသုံးချအဘိဓမ္မာ

သင်တန်းသားများအတွက်

အဘိဓမ္မာ(သရုပ်ခွဲ)ဆိုရိုး

(ပထမတွဲ)

(စိတ်ပိုင်း+စေတသိက်ပိုင်း+ပကိဏ်းပိုင်း+ဝီထိပိုင်း+ဝီထိမုတ်ပိုင်း)

(ဒုတိယတွဲ)

(ရုပ်ပိုင်း+သမုစ္စည်း+ပစ္စည်းပိုင်း+ကမ္မဋ္ဌာန်းပိုင်း)

♦♦

သင်တန်းနည်းပြဆရာတော်

အရှင်ဣန္ဒြိယ(သျှင်မိုဝေ)

သတိပဋ္ဌာန်ကျောင်းတိုက်

မရမ်းကုန်းမြို့နယ်၊အမှတ်(၅)ရပ်ကွက်၊

http://www.dhammadownload.com

အဘိဓမ္မာသဘာဝ

အဘိဓမ္မာသဘာဝရယ်က
ဆန်းကြယ်လှ လက္ခဏာ
မြင်လိုက်လို့ ကိုင်လိုက်ပါ
မြင်တာကို မကိုင်မိ
ငါ,သူတစ်ပါး,
ယောကျ်ားမိန်းမကို
ကိုင်မိတယ်ရယ်လို့
ဆန်းတဲ့မျက်စိ။

http://www.dhammadownload.com

အသုံးချအဘိဓမ္မာ

သင်တန်းသားများအတွက်

အဘိဓမ္မာ(သရုပ်ခွဲ)ဆိုရိုး

(ပတွဲ+ဒုတိယတွဲ)

(စိတ်ပိုင်းမှ ကမ္မဋ္ဌာန်းပိုင်းအထိ)

♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦

သင်တန်းနည်းပြဆရာတော်

အရှင်ဣန္ဒြိယ(သျှင်မိုးဝေ)

သတိပဋ္ဌာန်ကျောင်းတိုက်

မရမ်းကုန်းမြို့နယ်၊အမှတ်(၅)ရပ်ကွက်၊

ဖုန်း-၀၉၅၄၀၁၇၇၄။

http://www.dhammadownload.com

၁။ စိတ်ပိုင်း

ပရမတ္ထတရား(၄)ပါးမှာ
စိတ်၊ စေတသိက်၊ ရုပ်၊ နိဗ္ဗာန် ဖြစ်ပါသည်။

အဘိဓမ္မတ္ထတရား(၅)ပါးမှာ
စိတ်၊ စေတသိက်၊ ရုပ်၊ နိဗ္ဗာန်၊ ပညတ် ဖြစ်ပါသည်။

စိတ်အကျဉ်း(၈၉)ပါး၊အကျယ်(၁၂၁)ပါး

အကုသိုလ်စိတ် (၁၂)ပါးမှာ
လောဘမူစိတ် (၈)ပါး၊ ဒေါသမူစိတ် (၂)ပါး၊ မောဟမူစိတ် (၂)ပါး။

အဟိတ်စိတ် (၁၈)ပါးမှာ
အကုသလဝိပါက်စိတ်(၇)ပါး၊ အဟိတ်ကုသလဝိပါက်စိတ်(၈)ပါး၊ အဟိတ်ကြိယာစိတ်(၃)ပါး။

အသောဘဏစိတ်(၃၀)မှာ
အကုသိုလ်စိတ်(၁၂)ပါး၊ အဟိတ်စိတ်(၁၈)ပါး။

ကာမသောဘဏစိတ် (၂၄)ပါးမှာ
မဟာကုသိုလ်စိတ်(၈)ပါး၊ မဟာဝိပါက်စိတ်(၈)ပါး၊ မဟာကြိယာစိတ်(၈)ပါး။

http://www.dhammadownload.com

ကာမစိတ်(၅၄)ပါးမှာ
အသောဘဏစိတ်(၃၀)ပါး၊ ကာမသောဘဏစိတ်(၂၄)ပါး။

ရူပါဝစရစိတ် (၁၅)ပါးမှာ
ရူပါဝစရကုသိုလ်စိတ်(၅)ပါး၊ ရူပါဝစရဝိပါက်စိတ်(၅)ပါး၊ ရူပါဝစရကြိယာစိတ်(၅)ပါး။

အရူပါဝစရစိတ် (၁၂)ပါးမှာ
အရူပါဝစရကုသိုလ်စိတ်(၄)ပါး၊ အရူပါဝစရဝိပါက်စိတ်(၄)ပါး၊ အရူပါဝစရကြိယာစိတ်(၄)ပါး။

မဟဂ္ဂုတ်စိတ် (၂၇)ပါးမှာ
ရူပါဝစရစိတ်(၁၅)ပါး၊ အရူပါဝစရစိတ်(၁၂)ပါး။

လောကီစိတ် (၈၁)ပါးမှာ
ကာမစိတ်(၅၄)ပါး၊ မဟဂ္ဂုတ်စိတ်(၂၇)ပါး။

လောကုတ္တရာစိတ်အကျဉ်း (၈)ပါးမှာ
လောကုတ္တရာကုသိုလ်စိတ်အကျဉ်း (၄)ပါး၊ လောကုတ္တရာဝိပါက်စိတ်အကျဉ်း(၄)ပါး၊ တစ်နည်း-မဂ်စိတ်အကျဉ်း(၄)ပါး၊ ဖိုလ်စိတ်အကျဉ်း(၄)ပါး။

စိတ်အကျဉ်း (၈၉)ပါးမှာ
လောကီစိတ်(၈၁)ပါး၊ လောကုတ္တရာစိတ်အကျဉ်း(၈)ပါး။

မဂ်စိတ်အကျယ် (၂၀)မှာ
သောတာပတ္တိမဂ်စိတ် (၅)ပါး၊ သကဒါဂါမိမဂ်စိတ် (၅)ပါး၊ အနာဂါမိမဂ်စိတ် (၅)ပါး၊ အရဟတ္တမဂ်စိတ် (၅)ပါး။

http://www.dhammadownload.com

ဖိုလ်စိတ်အကျယ် (၂၀)ပါးမှာ

သောတာပတ္တိဖိုလ်စိတ် (၅)ပါး၊ သကဒါဂါမိဖိုလ်စိတ် (၅)ပါး၊ အနာဂါမိဖိုလ်စိတ် (၅)ပါး၊ အရဟတ္တဖိုလ်စိတ် (၅)ပါး။

လောကုတ္တရာစိတ်အကျယ် (၄၀)ပါးမှာ

မဂ်စိတ်အကျယ်(၂၀)၊ ဖိုလ်စိတ်အကျယ်(၂၀)။

စိတ်အကျယ်(၁၂၁)ပါးမှာ

လောကီစိတ်(၈၁)ပါး၊ လောကုတ္တရာစိတ်အကျယ်(၄၀)။

ဈာန်စိတ် (အပ္ပနာစိတ်) ၆၇-ပါးမှာ

မဟဂ္ဂုတ်စိတ်(၂၇)ပါး၊ လောကုတ္တရာစိတ်အကျယ်(၄၀)။

♦♦♦♦♦

http://www.dhammadownload.com

စိတ်အကျဉ်း(၈၉)ပါး-အကျယ်(၁၂၁)ပါး
အကျယ်ဆိုရိုး

♦♦♦

စိတ်အကျဉ်း (၈၉)ပါးမှာ

အကုသိုလ်စိတ်(၁၂)ပါး၊ ကုသိုလ်စိတ်အကျဉ်း(၂၁)ပါး၊ ဝိပါက်စိတ်အကျဉ်း(၃၆)ပါး၊ ကြိယာစိတ် (၂၀)ပါး။

စိတ်အကျယ် (၁၂၁)ပါးမှာ

အကုသိုလ်စိတ်(၁၂)ပါး၊ ကုသိုလ်စိတ်အကျယ်(၃၇)ပါး၊ ဝိပါက်စိတ်အကျယ်(၅၂)ပါး၊ ကြိယာစိတ် (၂၀)ပါး။

၁။ အကုသိုလ်စိတ် (၁၂)ပါးမှာ

လောဘမူစိတ်(၈)ပါး၊ ဒေါသမူစိတ်(၂)ပါး၊ မောဟမူစိတ်(၂)ပါး။

၂။ ကုသိုလ်စိတ်အကျဉ်း (၂၁)ပါးမှာ

မဟာကုသိုလ်စိတ်(၈)ပါး၊ ရူပါဝစရကုသိုလ်စိတ်(၅)ပါး၊ အရူပါဝစရကုသိုလ်စိတ်(၄)ပါး၊ လောကုတ္တရာကုသိုလ်စိတ်အကျဉ်း(၄)ပါး။

ကုသိုလ်စိတ်အကျယ် (၃၇)ပါးမှာ

မဟာကုသိုလ်စိတ်(၈)ပါး၊ ရူပါဝစရကုသိုလ်စိတ်(၅)ပါး၊ အရူပါဝစရကုသိုလ်စိတ်(၄)ပါး၊ လောကုတ္တရာစိတ်အကျယ်(၂၀)ပါး။

၃။ ဝိပါက်စိတ်အကျဉ်း (၃၆)ပါးမှာ

အကုသလဝိပါက်စိတ်(၇)ပါး၊ အဟိတ်ကုသလဝိပါက်စိတ်(၈)ပါး၊ မဟာဝိပါက်စိတ်(၈)ပါး၊ ရူပါဝစရဝိပါက်စိတ်(၅)ပါး၊ အရူပါဝစရဝိပါက်စိတ်(၄)ပါး၊ လောကုတ္တရာဝိပါက်စိတ်အကျဉ်း(၄)ပါး။

http://www.dhammadownload.com

ဝိပါက်စိတ်အကျယ် (၅၂)ပါးမှာ

အကုသလဝိပါက်စိတ်(၇)ပါး၊ အဟိတ်ကုသလဝိပါက်စိတ်(၈)ပါး၊ မဟာဝိပါက်စိတ်(၈)ပါး၊ ရူပါဝစရဝိပါက်စိတ်(၅)ပါး၊ အရူပါဝစရ ဝိပါက်စိတ်(၄)ပါး၊ လောကုတ္တရာဝိပါက်စိတ်အကျယ်(၂၀)ပါး။

၄။ ကြိယာစိတ် (၂၀)ပါး

အဟိတ်ကြိယာစိတ်(၃)ပါး၊ မဟာကြိယာစိတ်(၈)ပါး၊ ရူပါဝစရကြိယာစိတ်(၅)၊ အရူပါဝစရကြိယာစိတ်(၄)ပါး။

♦♦♦♦♦

စိတ်အကျဉ်း(၈၉)ပါး-အကျယ်(၁၂၁)ပါး
အကျယ်ဆိုရိုး

♦♦♦

→ **အကုသိုလ်စိတ် (၁၂)ပါးမှာ**

လောဘမူစိတ်(၈)ပါး၊ ဒေါသမူစိတ်(၂)ပါး၊ မောဟမူစိတ်(၂)ပါး။

လောဘမူစိတ်(၈)ပါးမှာ

၁။သောမနဿသဟဂုတ် ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ် အ-သင်္ခါရိကစိတ်(၁)ပါး၊
၂။ သောမနဿသဟဂုတ် ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ် သ-သင်္ခါရိကစိတ်(၁)ပါး၊
၃။သောမနဿသဟဂုတ် ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ် အ-သင်္ခါရိကစိတ်(၁)ပါး၊
၄။သောမနဿသဟဂုတ် ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ် သ-သင်္ခါရိကစိတ်(၁)ပါး၊
၅။ဥပေက္ခာသဟဂုတ် ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ် အ-သင်္ခါရိကစိတ်(၁)ပါး၊
၆။ဥပေက္ခာသဟဂုတ် ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ် သ-သင်္ခါရိကစိတ်(၁)ပါး၊
၇။ဥပေက္ခာသဟဂုတ် ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ် အ-သင်္ခါရိကစိတ်(၁)ပါး
၈။ဥပေက္ခာသဟဂုတ် ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ် သ-သင်္ခါရိကစိတ်(၁)ပါး။

ဒေါသမူစိတ် (၂)ပါးမှာ

၁။ဒေါမနဿသဟဂုတ် ပဋိဃသမ္ပယုတ် အ-သင်္ခါရိကစိတ်(၁)ပါး၊
၂။ဒေါမနဿသဟဂုတ် ပဋိဃသမ္ပယုတ် သ-သင်္ခါရိကစိတ်(၁)ပါး၊

မောဟမူစိတ် (၂)ပါးမှာ

၁။ဥပေက္ခာသဟဂုတ် ဝိစိကိစ္ဆာသမ္ပယုတ်စိတ် (၁)ပါး၊
၂။ဥပေက္ခာသဟဂုတ် ဥဒ္ဓစ္စသမ္ပယုတ်စိတ် (၁)ပါး၊

အဟိတ်စိတ်(၁၈)ပါးမှာ

အကုသလဝိပါက်စိတ်(၇)ပါး၊ အဟိတ်ကုသလဝိပါက်စိတ်(၈)ပါး၊ အဟိတ်ကြိယာဝိပါက်စိတ်(၃)ပါး = ပေါင်း အဟိတ်စိတ်(၁၈)ပါး။

အကုသလဝိပါက်စိတ် (၇)ပါးမှာ

၁။ဥပေက္ခာသဟဂုတ် စက္ခုဝိညာဏ်စိတ် (၁) ပါး၊
၂။ဥပေက္ခာသဟဂုတ် သောတဝိညာဏ်စိတ် (၁) ပါး၊
၃။ဥပေက္ခာသဟဂုတ် ဃာနဝိညာဏ်စိတ် (၁) ပါး၊
၄။ဥပေက္ခာသဟဂုတ် ဇိဝှါဝိညာဏ်စိတ် (၁) ပါး၊
၅။ဒုက္ခသဟဂုတ် ကာယဝိညာဏ်စိတ် (၁) ပါး၊
၆။ဥပေက္ခာသဟဂုတ် သမ္ပဋိစ္ဆိုင်းစိတ် (၁) ပါး၊
၇။ဥပေက္ခာသဟဂုတ် သန္တီရဏစိတ် (၁) ပါး၊

အဟိတ်ကုသလဝိပါက်စိတ်(၈)ပါးမှာ

၁။ဥပေက္ခာသဟဂုတ် စက္ခုဝိညာဏ်စိတ် (၁) ပါး၊
၂။ဥပေက္ခာသဟဂုတ် သောတဝိညာဏ်စိတ် (၁) ပါး၊
၃။ဥပေက္ခာသဟဂုတ် ဃာနဝိညာဏ်စိတ် (၁) ပါး၊
၄။ဥပေက္ခာသဟဂုတ် ဇိဝှါဝိညာဏ်စိတ် (၁) ပါး၊
၅။သုခသဟဂုတ် ကာယဝိညာဏ်စိတ် (၁) ပါး၊

http://www.dhammadownload.com

၆။ဥပေက္ခာသဟဂုတ် သမ္ပဋိစ္ဆိုင်းစိတ် (၁) ပါး၊
၇။သောမနဿသဟဂုတ် သန္တီရဏစိတ် (၁) ပါး၊
၈။ဥပေက္ခာသဟဂုတ် သန္တီရဏစိတ် (၁) ပါး၊

အဟိတ်ကြိယာစိတ် (၃)ပါးမှာ

၁။ဥပေက္ခာသဟဂုတ် ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်းစိတ် (၁) ပါး၊
၂။ဥပေက္ခာသဟဂုတ် မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းစိတ် (၁) ပါး၊
၃။သောမနဿသဟဂုတ် ဟသိတုပ္ပါဒ်စိတ် (၁) ပါး၊

အသောဘဏစိတ်(၃၀)မှာ

အကုသုလ်စိတ်(၁၂)ပါး၊ အဟိတ်စိတ်(၁၈)ပါး = ပေါင်းအသောဘဏ စိတ်(၃၀)ပါး။

ကာမစိတ် (၅၄)ပါးမှာ

အသောဘဏစိတ်(၃၀)ပါး၊ကာမသောဘဏစိတ်(၂၄)ပါး။

ကာမသောဘဏစိတ် (၂၄)ပါးမှာ

မဟာကုသိုလ်စိတ်(၈)ပါး၊ မဟာဝိပါက်စိတ်(၈)ပါး၊ မဟာကြိယာစိတ် (၈)ပါး။

မဟာကုသိုလ်စိတ်(၈)ပါးမှာ

၁။သောမနဿသဟဂုတ် ဉာဏသမ္ပယုတ် အ-သင်္ခါရိကံစိတ်(၁)ပါး၊
၂။သောမနဿသဟဂုတ် ဉာဏသမ္ပယုတ် သ-သင်္ခါရိကစိတ်(၁)ပါး၊
၃။သောမနဿသဟဂုတ် ဉာဏဝိပ္ပယုတ် အ-သင်္ခါရိကစိတ်(၁)ပါး၊
၄။သောမနဿသဟဂုတ် ဉာဏဝိပ္ပယုတ် သ-သင်္ခါရိကစိတ်(၁)ပါး၊

http://www.dhammadownload.com

၅။ဥပေက္ခာသဟဂုတ် ဉာဏသမ္ပယုတ် အ-သင်္ခါရိကစိတ်(၁)ပါး၊
၆။ဥပေက္ခာသဟဂုတ် ဉာဏသမ္ပယုတ် သ-သင်္ခါရိကစိတ်(၁)ပါး၊
၇။ဥပေက္ခာသဟဂုတ် ဉာဏဝိပ္ပယုတ် အ-သင်္ခါရိကစိတ်(၁)ပါး၊
၈။ဥပေက္ခာသဟဂုတ် ဉာဏဝိပ္ပယုတ် သ-သင်္ခါရိကစိတ်(၁)ပါး။

မဟာဝိပါက်စိတ်(၈)ပါးမှာ

၁။သောမနဿသဟဂုတ် ဉာဏသမ္ပယုတ် အ-သင်္ခါရိကစိတ်(၁)ပါး၊
၂။သောမနဿသဟဂုတ် ဉာဏသမ္ပယုတ် သ-သင်္ခါရိကစိတ်(၁)ပါး၊
၃။သောမနဿသဟဂုတ် ဉာဏဝိပ္ပယုတ် အ-သင်္ခါရိကစိတ်(၁)ပါး၊
၄။သောမနဿသဟဂုတ် ဉာဏဝိပ္ပယုတ် သ-သင်္ခါရိကစိတ်(၁)ပါး၊
၅။ဥပေက္ခာသဟဂုတ် ဉာဏသမ္ပယုတ် အ-သင်္ခါရိကစိတ်(၁)ပါး၊
၆။ဥပေက္ခာသဟဂုတ် ဉာဏသမ္ပယုတ် သ-သင်္ခါရိကစိတ်(၁)ပါး၊
၇။ဥပေက္ခာသဟဂုတ် ဉာဏဝိပ္ပယုတ် အ-သင်္ခါရိကစိတ်(၁)ပါး၊
၈။ဥပေက္ခာသဟဂုတ် ဉာဏဝိပ္ပယုတ် သ-သင်္ခါရိကစိတ်(၁)ပါး။

မဟာကြိယာစိတ်(၈)ပါးမှာ

၁။သောမနဿသဟဂုတ် ဉာဏသမ္ပယုတ် အ-သင်္ခါရိကစိတ်(၁)ပါး၊
၂။သောမနဿသဟဂုတ် ဉာဏသမ္ပယုတ် သ-သင်္ခါရိကစိတ်(၁)ပါး၊
၃။သောမနဿသဟဂုတ် ဉာဏဝိပ္ပယုတ် အ-သင်္ခါရိကစိတ်(၁)ပါး၊
၄။သောမနဿသဟဂုတ် ဉာဏဝိပ္ပယုတ် သ-သင်္ခါရိကစိတ်(၁)ပါး၊
၅။ဥပေက္ခာသဟဂုတ် ဉာဏသမ္ပယုတ် အ-သင်္ခါရိကစိတ်(၁)ပါး၊
၆။ဥပေက္ခာသဟဂုတ် ဉာဏသမ္ပယုတ် သ-သင်္ခါရိကစိတ်(၁)ပါး၊
၇။ဥပေက္ခာသဟဂုတ် ဉာဏဝိပ္ပယုတ် အ-သင်္ခါရိကစိတ်(၁)ပါး၊
၈။ဥပေက္ခာသဟဂုတ် ဉာဏဝိပ္ပယုတ် သ-သင်္ခါရိကစိတ်(၁)ပါး။

ရူပါဝစရစိတ်(၁၅)ပါးမှာ

ရူပါဝစရကုသိုလ်စိတ်(၅)ပါး၊ ရူပါဝစရဝိပါက်စိတ်(၅)ပါး၊ ရူပါဝစရကြိယာစိတ်(၅)ပါး။

http://www.dhammadownload.com

ရူပါဝစရကုသိုလ်စိတ် (၅)ပါးမှာ

၁။ ဝိတက်၊ ဝိစာရ၊ ပီတိ၊ သုခ၊ ဧကဂ္ဂတာ တည်းဟူသော ဈာန်အင်္ဂါ (၅)ပါးနှင့်တကွဖြစ်သော ရူပါဝစရကုသိုလ် ပထမဈာန်စိတ်(၁)ပါး။

၂။ ဝိစာရ၊ ပီတိ၊ သုခ၊ ဧကဂ္ဂတာ တည်းဟူသော ဈာန်အင်္ဂါ (၄)ပါးနှင့်တကွဖြစ်သော ရူပါဝစရကုသိုလ် ဒုတိယဈာန်စိတ်(၁)ပါး။

၃။ပီတိ၊ သုခ၊ ဧကဂ္ဂတာ တည်းဟူသော ဈာန်အင်္ဂါ (၃)ပါးနှင့်တကွဖြစ်သော ရူပါဝစရကုသိုလ် တတိယဈာန်စိတ်(၁)ပါး။

၄။သုခ၊ ဧကဂ္ဂတာ တည်းဟူသော ဈာန်အင်္ဂါ(၂)ပါးနှင့်တကွဖြစ်သော ရူပါဝစရကုသိုလ် စတုတ္ထဈာန်စိတ်(၁)ပါး။

၅။ဥပေက္ခာ၊ ဧကဂ္ဂတာ တည်းဟူသော ဈာန်အင်္ဂါ (၂) ပါး နှင့်တကွဖြစ်သော ရူပါဝစရကုသိုလ် ပဥ္စမဈာန်စိတ်(၁)ပါး။

ရူပါဝစရဝိပါက်စိတ်(၅)ပါးမှာ

၁။ ဝိတက်၊ ဝိစာရ၊ ပီတိ၊ သုခ၊ ဧကဂ္ဂတာ တည်းဟူသော ဈာန်အင်္ဂါ (၅)ပါးနှင့်တကွဖြစ်သော ရူပါဝစရဝိပါက် ပထမဈာန်စိတ်(၁)ပါး။

၂။ ဝိစာရ၊ ပီတိ၊ သုခ၊ ဧကဂ္ဂတာ တည်းဟူသော ဈာန်အင်္ဂါ (၄)ပါးနှင့်တကွဖြစ်သော ရူပါဝစရဝိပါက် ဒုတိယဈာန်စိတ်(၁)ပါး။

၃။ပီတိ၊ သုခ၊ ဧကဂ္ဂတာ တည်းဟူသော ဈာန်အင်္ဂါ (၃)ပါးနှင့်တကွဖြစ်သော ရူပါဝစရဝိပါက် တတိယဈာန်စိတ်(၁)ပါး။

၄။သုခ၊ ဧကဂ္ဂတာ တည်းဟူသော ဈာန်အင်္ဂါ(၂)ပါးနှင့်တကွဖြစ်သော ရူပါဝစရဝိပါက် စတုတ္ထဈာန်စိတ်(၁)ပါး။

၅။ဥပေက္ခာ၊ ဧကဂ္ဂတာ တည်းဟူသော ဈာန်အင်္ဂါ (၂) ပါး နှင့်တကွဖြစ်သော ရူပါဝစရဝိပါက် ပဥ္စမဈာန်စိတ်(၁)ပါး။

ရူပါဝစရကြိယာစိတ်(၅)ပါးမှာ

၁။ ဝိတက်၊ ဝိစာရ၊ ပီတိ၊ သုခ၊ ဧကဂ္ဂတာ တည်းဟူသော ဈာန်အင်္ဂါ

(၅)ပါးနှင့်တကွဖြစ်သော ရူပါဝစရကြိယာ ပထမဈာန်စိတ်(၁)ပါး။

၂။ ဝိတက်၊ ဝိစာရ၊ ပီတိ၊ သုခ၊ ဧကဂ္ဂတာ တည်းဟူသော ဈာန်အင်္ဂါ (၄)ပါး နှင့်တကွဖြစ်သော ရူပါဝစရကြိယာ ဒုတိယဈာန်စိတ်(၁)ပါး။

၃။ပီတိ၊ သုခ၊ ဧကဂ္ဂတာ တည်းဟူသော ဈာန်အင်္ဂါ (၃)ပါးနှင့်တကွ ဖြစ်သော ရူပါဝစရကြိယာ တတိယဈာန်စိတ်(၁)ပါး။

၄။သုခ၊ ဧကဂ္ဂတာ တည်းဟူသော ဈာန်အင်္ဂါ(၂)ပါးနှင့်တကွဖြစ်သော ရူပါဝစရကြိယာ စတုတ္ထဈာန်စိတ်(၁)ပါး။

၅။ဥပေက္ခာ၊ ဧကဂ္ဂတာ တည်းဟူသော ဈာန်အင်္ဂါ (၂) ပါး နှင့်တကွ ဖြစ်သော ရူပါဝစရကြိယာ ပဉ္စမဈာန်စိတ်(၁)ပါး။

အရူပါဝစရစိတ် (၁၂)ပါးမှာ

အရူပါဝစရကုသိုလ်စိတ်(၄)ပါး၊ အရူပါဝစရဝိပါက်စိတ်(၄)ပါး၊ အရူပါဝစရကြိယာစိတ်(၄)ပါး။

အရူပါဝစရကုသိုလ်စိတ် (၄)ပါးမှာ

၁။အာကာသာနဉ္စာယတနကုသိုလ်စိတ် (၁) ပါး၊
၂။ဝိညာဏဉ္စာယတနကုသိုလ်စိတ် (၁) ပါး၊
၃။အာကိဉ္စညာယတနကုသိုလ်စိတ် (၁) ပါး၊
၄။နေဝသညာနာသညာယတနကုသိုလ်စိတ် (၁) ပါး၊

အရူပါဝစရဝိပါက်စိတ် (၄)ပါးမှာ

၁။အာကာသာနဉ္စာယတနဝိပါက်စိတ် (၁) ပါး၊
၂။ဝိညာဏဉ္စာယတနဝိပါက်စိတ် (၁) ပါး၊
၃။အာကိဉ္စညာယတနဝိပါက်စိတ် (၁) ပါး၊

http://www.dhammadownload.com

၄။နေဝသညာနာသညာယတနဝိပါက်စိတ် (၁) ပါး၊

အရူပါဝစရကြိယာစိတ် (၄)ပါးမှာ

၁။အာကာသာနဉ္စာယတနကြိယာစိတ် (၁) ပါး၊
၂။ဝိညာဏဉ္စာယတနကြိယာစိတ် (၁) ပါး၊
၃။အာကိဉ္စညာယတနကြိယာစိတ် (၁) ပါး၊
၄။နေဝသညာနာသညာယတနကြိယာစိတ် (၁) ပါး၊

→

မဟဂ္ဂုတ်စိတ် (၂၇)ပါးမှာ

ရူပါဝစရစိတ်(၁၅)ပါး၊ အရူပါဝစရစိတ်(၁၂)ပါး။

→ **လောကီစိတ်(၈၁)ပါးမှာ**

ကာမစိတ်(၅၄)ပါး၊ မဟဂ္ဂုတ်စိတ်(၂၇)ပါး။

♦ ♦ ♦

လောကုတ္တရာစိတ်အကျဉ်း (၈)ပါးမှာ

လောကုတ္တရာကုသိုလ်စိတ်အကျဉ်း(၄)ပါး၊ လောကုတ္တရာဝိပါက်စိတ်အကျဉ်း(၄)ပါး။

လောကုတ္တရာကုသိုလ် စိတ်အကျဉ်း(၄)ပါးမှာ

၁။သောတာပတ္တိမဂ်စိတ် (၁)ပါး၊
၂။သကဒါဂါမိမဂ်စိတ် (၁)ပါး၊
၃။အနာဂါမိမဂ်စိတ် (၁)ပါး၊
၄။အရဟတ္တမဂ်စိတ် (၁)ပါး၊

http://www.dhammadownload.com

လောကုတ္တရာဝိပါက်စိတ်အကျဉ်း (၄)ပါးမှာ

၁။သောတာပတ္တိဖိုလ်စိတ် (၁)ပါး၊
၂။သကဒါဂါမိဖိုလ်စိတ် (၁)ပါး၊
၃။အနာဂါမိဖိုလ်စိတ် (၁)ပါး၊
၄။အရဟတ္တဖိုလ်စိတ် (၁)ပါး၊

စိတ်အကျဉ်း (၈၉)ပါးမှာ

လောကီစိတ်(၈၁)ပါး၊ လောကုတ္တရာစိတ်အကျဉ်း (၈)ပါး။

♦ ♦ ♦

→ **လောကုတ္တရာစိတ်အကျယ်(၄၀)ပါးမှာ**

မဂ်စိတ်အကျယ်(၂၀)၊ ဖိုလ်စိတ်အကျယ်(၂၀) = ပေါင်း လောကုတ္တရာစိတ်အကျယ်(၄၀)ပါး။

မဂ်စိတ်အကျယ်(၂၀)ပါးမှာ

သောတာပတ္တိမဂ်စိတ်(၅)ပါး၊ သကဒါဂါမိမဂ်စိတ်(၅)ပါး၊ အနာဂါမိမဂ်စိတ်(၅)ပါး၊ အရဟတ္တမဂ် စိတ်(၅)ပါး ပေါင်း မဂ်စိတ်အကျယ်(၂၀)။

သောတာပတ္တိမဂ်စိတ် (၅)ပါးမှာ

(ပ) ၁။ဝိတက်၊ ဝိစာရ၊ ပီတိ၊ သုခ၊ ဧကဂ္ဂတာ တည်းဟူသော ဈာန်အင်္ဂါ (၅)ပါးနှင့်တကွဖြစ်သော သောတာပတ္တိမဂ် ပထမဈာန်စိတ်(၁)ပါး။

(ဒု) ၂။ဝိစာရ၊ ပီတိ၊ သုခ၊ ဧကဂ္ဂတာ တည်းဟူသော ဈာန်အင်္ဂါ (၄) ပါး နှင့်တကွဖြစ်သော သောတာပတ္တိမဂ် ဒုတိယဈာန်စိတ်(၁)ပါး။

(တ) ၃။ပီတိ၊ သုခ၊ ဧကဂ္ဂတာ တည်းဟူသော ဈာန်အင်္ဂါ (၃)ပါးနှင့်တကွ ဖြစ်သော သောတာပတ္တိမဂ် တတိယဈာန်စိတ်(၁)ပါး။

၄။သုခ၊ ဧကဂ္ဂတာ တည်းဟူသောဈာန်အင်္ဂါ(၂)ပါးနှင့်တကွဖြစ်သော

(စ) သောတာပတ္တိမဂ် စတုတ္ထစျာန်စိတ်(၁)ပါး။
၅။ဥပေက္ခာ၊ ဧကဂ္ဂတာ တည်းဟူသောစျာန်အင်္ဂါ(၂)ပါးနှင့်တကွဖြစ်သော
(ပဥ္စ) သောတာပတ္တိမဂ် ပဉ္စမစျာန်စိတ်(၁)ပါး။

သကဒါဂါမိမဂ်စိတ်(၅)ပါးမှာ

၁။ဝိတက်၊ ဝိစာရ၊ ပီတိ၊ သုခ၊ ဧကဂ္ဂတာ တည်းဟူသော စျာန်အင်္ဂါ
(ပ) (၅)ပါးနှင့်တကွဖြစ်သော သကဒါဂါမိမဂ် ပထမစျာန်စိတ်(၁)ပါး။
၂။ဝိစာရ၊ပီတိ၊သုခ၊ဧကဂ္ဂတာ တည်းဟူသောစျာန်အင်္ဂါ(၄)ပါးနှင့်တကွ
(ဒု) ဖြစ်သော သကဒါဂါမိမဂ် ဒုတိယစျာန်စိတ်(၁)ပါး။
၃။ပီတိ၊ သုခ၊ ဧကဂ္ဂတာ တည်းဟူသော စျာန်အင်္ဂါ(၃)ပါး နှင့်တကွ
(တ) ဖြစ်သော သကဒါဂါမိမဂ် တတိယစျာန်စိတ်(၁)ပါး။
၄။သုခ၊ ဧကဂ္ဂတာ တည်းဟူသောစျာန်အင်္ဂါ(၂)ပါးနှင့်တကွဖြစ်သော
(စ) သကဒါဂါမိမဂ် စတုတ္ထစျာန်စိတ်(၁)ပါး။
၅။ဥပေက္ခာ၊ ဧကဂ္ဂတာ တည်းဟူသောစျာန်အင်္ဂါ(၂)ပါးနှင့်တကွဖြစ်သော
(ပဥ္စ) သကဒါဂါမိမဂ် ပဉ္စမစျာန်စိတ်(၁)ပါး။

အနာဂါမိမဂ်စိတ် (၅)ပါးမှာ

၁။ဝိတက်၊ ဝိစာရ၊ ပီတိ၊ သုခ၊ ဧကဂ္ဂတာ တည်းဟူသောစျာန်အင်္ဂါ(၅)
(ပ) ပါးနှင့်တကွဖြစ်သော အနာဂါမိမဂ် ပထမစျာန်စိတ်(၁)ပါး။
၂။ဝိစာရ၊ ပီတိ၊ သုခ၊ ဧကဂ္ဂတာ တည်းဟူသော စျာန်အင်္ဂါ (၄) ပါး
(ဒု) နှင့်တကွဖြစ်သော အနာဂါမိမဂ် ဒုတိယစျာန်စိတ်(၁)ပါး။
၃။ပီတိ၊ သုခ၊ ဧကဂ္ဂတာ တည်းဟူသောစျာန်အင်္ဂါ(၃)ပါးနှင့်တကွဖြစ်သော
(တ) အနာဂါမိမဂ် တတိယစျာန်စိတ်(၁)ပါး။
၄။သုခ၊ ဧကဂ္ဂတာ တည်းဟူသောစျာန်အင်္ဂါ(၂)ပါးနှင့်တကွဖြစ်သော
(စ) အနာဂါမိမဂ် စတုတ္ထစျာန် စိတ်(၁)ပါး။
၅။ဥပေက္ခာ၊ ဧကဂ္ဂတာ တည်းဟူသောစျာန်အင်္ဂါ(၂)ပါးနှင့်တကွဖြစ်သော
(ပဥ္စ) အနာဂါမိမဂ် ပဉ္စမစျာန်စိတ်(၁)ပါး။

http://www.dhammadownload.com

အရူပါဝစရကုသိုလ်စိတ် (၅)ပါး

(ပ) ၁။ဝိတက်၊ ဝိစာရ၊ ပီတိ၊ သုခ၊ ဧကဂ္ဂတာ တည်းဟူသော ဈာန်အင်္ဂါ (၅)ပါးနှင့်တကွဖြစ်သော အရူပါဝစရကုသိုလ် ပထမဈာန်စိတ်(၁)ပါး။

(ဒု) ၂။ဝိစာရ၊ ပီတိ၊ သုခ၊ ဧကဂ္ဂတာ တည်းဟူသော ဈာန်အင်္ဂါ (၄) ပါး နှင့်တကွဖြစ်သော အရူပါဝစရကုသိုလ် ဒုတိယဈာန်စိတ်(၁)ပါး။

(တ) ၃။ပီတိ၊ သုခ၊ ဧကဂ္ဂတာ တည်းဟူသောဈာန်အင်္ဂါ (၃) ပါး နှင့်တကွ ဖြစ်သော အရူပါဝစရကုသိုလ် တတိယဈာန်စိတ်(၁)ပါး။

(စ) ၄။သုခ၊ ဧကဂ္ဂတာ တည်းဟူသောဈာန်အင်္ဂါ(၂)ပါးနှင့်တကွဖြစ်သော အရူပါဝစရကုသိုလ် စတုတ္ထဈာန် စိတ်(၁)ပါး။

(ပဉ္စ) ၅။ ဥပေက္ခာ၊ ဧကဂ္ဂတာ တည်းဟူသောဈာန်အင်္ဂါ(၂)ပါးနှင့်တကွဖြစ်သော အရူပါဝစရကုသိုလ် ပဉ္စမဈာန် စိတ်(၁)ပါး။

→ ဖိုလ်စိတ်အကျယ်(၂၀)ပါးမှာ

သောတာပတ္တိဖိုလ်စိတ်(၅)ပါး၊ သကဒါဂါမိဖိုလ်စိတ်(၅)ပါး၊ အနာဂါမိဖိုလ် စိတ်(၅)ပါး၊ အရဟတ္တဖိုလ်စိတ်(၅)ပါး = ပေါင်း ဖိုလ်စိတ်အကျယ်(၂၀)

သောတာပတ္တိဖိုလ်စိတ် (၅)ပါးမှာ

(ပ) ၁။ဝိတက်၊ ဝိစာရ၊ ပီတိ၊ သုခ၊ ဧကဂ္ဂတာ တည်းဟူသော ဈာန်အင်္ဂါ (၅)ပါးနှင့်တကွဖြစ်သော သောတာပတ္တိဖိုလ် ပထမဈာန်စိတ်(၁)ပါး။

(ဒု) ၂။ဝိစာရ၊ ပီတိ၊ သုခ၊ ဧကဂ္ဂတာ တည်းဟူသော ဈာန်အင်္ဂါ (၄) ပါး နှင့်တကွဖြစ်သော သောတာပတ္တိဖိုလ် ဒုတိယဈာန်စိတ်(၁)ပါး။

(တ) ၃။ပီတိ၊ သုခ၊ ဧကဂ္ဂတာ တည်းဟူသော ဈာန်အင်္ဂါ (၃)ပါးနှင့်တကွ ဖြစ်သော သောတာပတ္တိဖိုလ် တတိယဈာန်စိတ်(၁)ပါး။

(စ) ၄။သုခ၊ ဧကဂ္ဂတာ တည်းဟူသောဈာန်အင်္ဂါ(၂)ပါးနှင့်တကွဖြစ်သော သောတာပတ္တိဖိုလ် စတုတ္ထဈာန်စိတ်(၁)ပါး။

(ပဉ္စ) ၅။ဥပေက္ခာ၊ ဧကဂ္ဂတာ တည်းဟူသောဈာန်အင်္ဂါ(၂)ပါးနှင့်တကွဖြစ်သော သောတာပတ္တိဖိုလ် ပဉ္စမဈာန်စိတ်(၁)ပါး။

http://www.dhammadownload.com

သကဒါဂါမိဖိုလ်(၅)ပါးမှာ

(ပ) ၁။ဝိတက်၊ ဝိစာရ၊ ပီတိ၊ သုခ၊ ဧကဂ္ဂတာ တည်းဟူသော ဈာန်အင်္ဂါ (၅)ပါးနှင့်တကွဖြစ်သော သကဒါဂါမိဖိုလ် ပဌမဈာန်စိတ်(၁)ပါး။

(ဒု) ၂။ဝိစာရ၊ပီတိ၊သုခ၊ဧကဂ္ဂတာ တည်းဟူသောဈာန်အင်္ဂါ(၄)ပါးနှင့်တကွဖြစ်သော သကဒါဂါမိဖိုလ် ဒုတိယဈာန်စိတ်(၁)ပါး။

(တ) ၃။ပီတိ၊ သုခ၊ ဧကဂ္ဂတာ တည်းဟူသော ဈာန်အင်္ဂါ(၃)ပါး နှင့်တကွဖြစ်သော သကဒါဂါမိဖိုလ် တတိယဈာန်စိတ်(၁)ပါး။

(စ) ၄။သုခ၊ ဧကဂ္ဂတာ တည်းဟူသောဈာန်အင်္ဂါ(၂)ပါးနှင့်တကွဖြစ်သော သကဒါဂါမိဖိုလ် စတုတ္ထဈာန်စိတ်(၁)ပါး။

(ပဥ္စ) ၅။ဥပေက္ခာ၊ ဧကဂ္ဂတာ တည်းဟူသောဈာန်အင်္ဂါ(၂)ပါးနှင့်တကွဖြစ်သော သကဒါဂါမိဖိုလ် ပဥ္စမဈာန်စိတ်(၁)ပါး။

အနာဂါမိဖိုလ်စိတ် (၅)ပါးမှာ

(ပ) ၁။ဝိတက်၊ ဝိစာရ၊ ပီတိ၊ သုခ၊ ဧကဂ္ဂတာ တည်းဟူသောဈာန်အင်္ဂါ(၅)ပါးနှင့်တကွဖြစ်သော အနာဂါမိဖိုလ် ပဌမဈာန်စိတ်(၁)ပါး။

(ဒု) ၂။ဝိစာရ၊ ပီတိ၊ သုခ၊ ဧကဂ္ဂတာ တည်းဟူသော ဈာန်အင်္ဂါ (၄) ပါးနှင့်တကွဖြစ်သော အနာဂါမိဖိုလ် ဒုတိယဈာန်စိတ်(၁)ပါး။

(တ) ၃။ပီတိ၊ သုခ၊ ဧကဂ္ဂတာ တည်းဟူသောဈာန်အင်္ဂါ(၃)ပါးနှင့်တကွဖြစ်သော အနာဂါမိဖိုလ် တတိယဈာန်စိတ်(၁)ပါး။

(စ) ၄။သုခ၊ ဧကဂ္ဂတာ တည်းဟူသောဈာန်အင်္ဂါ(၂)ပါးနှင့်တကွဖြစ်သော အနာဂါမိဖိုလ် စတုတ္ထဈာန် စိတ်(၁)ပါး။

(ပဥ္စ) ၅။ဥပေက္ခာ၊ ဧကဂ္ဂတာ တည်းဟူသောဈာန်အင်္ဂါ(၂)ပါးနှင့်တကွဖြစ်သော အနာဂါမိဖိုလ် ပဥ္စမဈာန်စိတ်(၁)ပါး။

အရဟတ္တဖိုလ်စိတ် (၅)ပါး

(ပ) ၁။ဝိတက်၊ ဝိစာရ၊ ပီတိ၊ သုခ၊ ဧကဂ္ဂတာ တည်းဟူသော ဈာန်အင်္ဂါ (၅)ပါးနှင့်တကွဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ် ပဌမဈာန်စိတ်(၁)ပါး။

၂။ဝိစာရ၊ ပီတိ၊ သုခ၊ ဧကဂ္ဂတာ တည်းဟူသော ဈာန်အင်္ဂါ (၄) ပါး

http://www.dhammadownload.com

(ဒု) နှင့်တကွဖြစ်သော အရူပါဝစရကုသိုလ် ဒုတိယဈာန်စိတ်(၁)ပါး။
၃။ပီတိ၊ သုခ၊ ဧကဂ္ဂတာ တည်းဟူသောဈာန်အင်္ဂါ (၃) ပါး နှင့်တကွ
(တ) ဖြစ်သော အရူပါဝစရကုသိုလ် တတိယဈာန်စိတ်(၁)ပါး။
၄။သုခ၊ ဧကဂ္ဂတာ တည်းဟူသောဈာန်အင်္ဂါ(၂)ပါးနှင့်တကွဖြစ်သော
(စ) အရူပါဝစရကုသိုလ် စတုတ္ထဈာန် စိတ်(၁)ပါး။

၅။ ဥပေက္ခာ၊ ဧကဂ္ဂတာ တည်းဟူသောဈာန်အင်္ဂါ(၂)ပါးနှင့်တကွဖြစ်သော
(ပဉ္စ) အရူပါဝစရကုသိုလ် ပဉ္စမဈာန် စိတ်(၁)ပါး။

→ **စိတ်အကျယ်(၁၂၁)ပါးမှာ**

လောကီစိတ်(၈၁)ပါး၊ လောကုတ္တရာစိတ် အကျယ်(၄၀)ပါး = ပေါင်း စိတ်အကျယ်(၁၂၁)ပါး။

→ **ဈာန်စိတ်(အပ္ပနာစိတ်)၆၇-ပါးမှာ**

မဟဂ္ဂုတ်စိတ်(၂၇)ပါး၊ လောကုတ္တရာစိတ် အကျယ်(၄၀)ပါး= ပေါင်း ဈာန်စိတ် (၆၇)ပါး၊ တစ်နည်းအပ္ပနာစိတ်(၆၇)ပါး။

စိတ်ပိုင်းဆိုရိုး ပြီး၏။

♦ ♦ ♦ ♦ ♦

http://www.dhammadownload.com

၂။ စေတသိက်ပိုင်း

စေတသိက်အင်္ဂါ(လက္ခဏာ) ၄-ပါးမှာ

၁။ ဧကုပ္ပါဒ = စိတ်နှင့်အတူ ဖြစ်ခြင်း။
၂။ ဧကနိရောဓ = စိတ်နှင့်အတူ ချုပ်ခြင်း။
၃။ ဧကာရမ္မဏ = စိတ်နှင့်အတူ တူခြင်း။
၄။ ဧကဝတ္ထုက = စိတ်နှင့်မှီရာ တူခြင်း။

စေတသိက်(၅၂)ပါးမှာ

၁။အညသမာန်းစေတသိက် (၁၃)ပါး
၂။အကုသိုလ်စေတသိက် (၁၄)ပါး
၃။သောဘဏစေတသိက်(၂၅)ပါး ပေါင်း (၅၂)ပါး။

အညသမာန်းစေတသိက် (၁၃)ပါးမှာ

၁။ သဗ္ဗ စိတ္တ သာဓာရဏစေတသိက်(၇)ပါး
၂။ ပကိဏ်းစေတသိက် (၆)ပါး

၁။ သဗ္ဗ စိတ္တ သာဓာရဏစေတသိက်(၇)ပါးမှာ

ဖဿ၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ စေတနာ၊ ဧကဂ္ဂတာ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေ၊ မနသိကာရ

http://www.dhammadownload.com

၂။ ပကိဏ်းစေတသိက် (၆)ပါးမှာ
ဝိတက်၊ ဝိစာရ၊ အဓိမောက္ခ၊ ဝိရိယ၊ ပီတိ၊ ဆန္ဒ။

→ သဗ္ဗစိတ္တသာဓာရဏစေတသိက်၇-ပါး၊ ပကိဏ်းစေတသိက် ၆-ပါး ပေါင်း အညသမာန်းစေတသိက် ၁၃-ပါး။

အကုသိုလ်စေတသိက် (၁၄)ပါးမှာ
မောဟ၊ အဟိရိက၊ အနောတ္တပ္ပ၊ ဥဒ္ဓစ္စ၊ လောဘ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ မာန၊ ဒေါသ၊ ဣဿာ၊ မစ္ဆရိယ၊ ကုက္ကုစ္စ၊ ထိန၊ မိဒ္ဓ၊ ဝိစိကစ္ဆာ။

တစ်နည်း-
မောစတုက်၄-ပါး၊ လောတြိ ၃-ပါး၊ ဒေါစတုက် ၄-ပါး၊ ဆုံးတြိ ၃-ပါး = ပေါင်း အကုသိုလ်စေတသိက် ၁၄-ပါး။

၁။မောစတုက်စေတသိက်(၄)ပါး-
သဗ္ဗာကုသလသာဓာရဏစေတသိက် (၄)ပါးမှာ
မောဟ၊ အဟိရိက၊ အနောတ္တပ္ပ၊ ဥဒ္ဓစ္စ။

၂။လောတြိစေတသိက် (၃)ပါးမှာ
လောဘ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ မာန ။

၃။ ဒေါစတုက်စေတသိက် (၄)ပါးမှာ
ဒေါသ၊ ဣဿာ၊ မစ္ဆရိယ၊ ကုက္ကုစ္စ ။

၄။ ဆုံးတြိစေတသိက် (၃)ပါးမှာ
ထိန၊ မိဒ္ဓ၊ ဝိစိကစ္ဆာ ။

http://www.dhammadownload.com

သောဘဏစေတသိက်(၂၅)ပါးမှာ

၁။ သောဘဏသာဓာရဏစေတသိက် (၁၉)ပါး
၂။ ဝိရတီစေတသိက် (၃)ပါး
၃။ အပ္ပမညာစေတသိက် (၂)ပါး
၄။ ပညာ(အမောဟ) စေတသိက် (၁)ပါး

၁။ သောဘဏသာဓာရဏစေတသိက် (၁၉)ပါးမှာ

သဒ္ဓါ၊ သတိ၊ ဟိရီ၊ ဩတ္တပ္ပ၊ အလောဘ၊ အဒေါသ၊ တတြမဇ္ဈတ္တတာ၊ ကာယပဿဒ္ဓိ၊ စိတ္တပဿဒ္ဓိ၊ ကာယလဟုတာ၊ စိတ္တလဟုတာ၊ ကာယမုဒုတာ၊ စိတ္တမုဒုတာ၊ ကာယကမ္မညတာ၊ စိတ္တကမ္မညတာ၊ ကာယပါဂုညတာ၊ စိတ္တပါဂုညတာ၊ ကာယုဇုကတာ၊ စိတ္တုဇုကတာ။

၂။ ဝိရတီစေတသိက် (၃)ပါးမှာ

သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝ။

၃။ အပ္ပမညာစေတသိက် (၂)ပါးမှာ

ကရုဏာ၊မုဒိတာ။

၄။ ပညာ (အမောဟ) စေတသိက် (၁)ပါးမှာ

ပညိန္ဒြေ။

→ သောဘဏသာဓာရဏစေတသိက် ၁၉-ပါး၊ ဝိရတီစေတသိက် ၃-ပါး၊ အပ္ပမညာစေတသိက် ၂-ပါး၊ ပညိန္ဒြေစေတသိက် ၁-ပါး = ပေါင်း **သောဘဏစေတသိက်(၂၅)ပါး**။

http://www.dhammadownload.com

အညသမာန်းစေတသိက်၁၃-ပါး၊ အကုသိုလ်စေတသိက် ၁၄-ပါး၊ သောဘဏစေတသိက် ၂၅-ပါး = ပေါင်း **စေတသိက် ၅၂-ပါး**။

♦♦♦♦♦

သမ္ပယောဂနည်း(၁၆)နည်း

(စေတသိက်၌ စိတ်ယှဉ်ပုံ ပြသောနည်း)

အညသမာန်းစေတသိက်(၁၃)ပါး(၇)နည်းမှာ

၁။**သဗ္ဗစိတ္တသာဓာရဏ စေတသိက် (၇)ပါး**သည် စိတ်အကျဉ်း၈၉-ပါး၊ စိတ်အကျယ် ၁၂၁-ပါးနှင့် ယှဉ်၏။

ပကိဏ်းစေတသိက် (၆)ပါးတွင်-

၁။**ဝိတက်စေတသိက်သည်** (ဒွေပဉ္စဝိညာဉ် ၁၀-ကြဉ်သော) ကာမစိတ်-၄၄၊ ပထမစျာန်စိတ်-၁၁ = ပေါင်း ၅၅-ပါးသော စိတ်တို့နှင့် ယှဉ်၏။

၂။**ဝိစာရစေတသိက်သည်** (ဒွေပဉ္စဝိညာဉ်၁၀-ကြဉ်သော) ကာမစိတ်-၄၄၊ ပထမစျာန်စိတ်-၁၁၊ ဒုတိယစျာန်စိတ် -၁၁ = ပေါင်း ၆၆-ပါးသော စိတ်တို့နှင့်ယှဉ်၏။

၃။**အဓိမောက္ခစေတသိက်သည်** (ဝိစိကိစ္ဆာသမ္ပယုတ်စိတ်-၁ ဒွေပဉ္စဝိညာဉ်-၁၀- ပေါင်း၁၁-ပါးကြဉ်သော) စိတ်အကျဉ်း-၇၈၊ စိတ်အကျယ် ၁၁၀-ပါးနှင့်ယှဉ်၏။

http://www.dhammadownload.com

၄။ဝီရိယစေတသိက်သည်(ဒွေပဉ္စဝိညာဉ်-၁၀၊သမ္ပဋိစ္ဆိုင်း-၂၊သန္တီရဏ-၃၊ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း-၁ = ပေါင်း ၁၆-ပါး ကြဉ်သော) စိတ်အကျဉ်း-၇၃၊ စိတ်အကျယ် ၁၀၅-ပါးနှင့်ယှဉ်၏။

၅။ပီတိစေတသိက်သည် (စတုတ္ထဈာန်စိတ် ၁၁-ပါးကြဉ်သော) သောဘန သသဟေဂုတ်၅၁-ပါးနှင့်ယှဉ်၏။

၆။ဆန္ဒစေတသိက်သည် (မောဟမူဒွေး၊ အဟိတ်စိတ် ၁၈-ပါး= ပေါင်း ၂၀ပါးကြဉ်သော) စိတ်အကျဉ်း-၆၉၊ စိတ်အကျယ် ၁၀၁-ပါးနှင့်ယှဉ်၏။

အကုသိုလ်စေတသိက် (၁၄)ပါး (၅)နည်းမှာ

၁။မောစတုတ်စေတသိက်၄-ပါးသည် အကုသိုလ်စိတ်၁၂-ပါးနှင့်ယှဉ်၏။

၂။လောဘစေတသိက်သည် လောဘမူစိတ် ၈-ပါးနှင့်ယှဉ်၏။

ဒိဋ္ဌိစေတသိက်သည် လောဘမူစိတ် ၈-ပါးမှ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်စိတ် ၄-ပါးနှင့်ယှဉ်၏။

မာနစေတသိက်သည် လောဘမူစိတ် ၈-ပါးမှ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်စိတ် ၄-ပါးနှင့်ယှဉ်၏။

၃။ဒေါသစေတသိက် ၄-ပါးသည် ဒေါသမူစိတ် ၂-ပါးနှင့်ယှဉ်၏။

၄။ထိန-မိဒ္ဓစေတသိက်၂-ပါးသည် လောဘမူသ-သင်္ခါရိကစိတ် ၄-ပါး၊ ဒေါသမူသ-သင်္ခါရိကစိတ် ၁-ပါး = ပေါင်း သ-သင်္ခါရိက စိတ် ၅-ပါးနှင့်ယှဉ်၏။

၅။ဝိစိကိစ္ဆာစေတသိက် ၁-ပါးသည် ဝိစိကိစ္ဆာသမ္ပယုတ်စိတ် ၁-ပါး နှင့်ယှဉ်၏။

http://www.dhammadownload.com

သောဘဏစေတသိက် (၂၅)ပါး (၄)နည်းမှာ

၁။သောဘဏသာဓာရဏစေတသိက်(၁၉)ပါးသည် သောဘဏစိတ် အကျဉ်း၅၉-ပါး၊ စိတ်အကျယ် ၉၁-ပါး နှင့်ယှဉ်၏။

၂။ဝိရတီစေတသိက်(၃)ပါးသည် မဟာကုသိုလ်စိတ် ၈-ပါး ၌ ရံခါ အသီးသီး၊ လောကုတ္တရာစိတ်အကျဉ်း ၈-ပါး၊ စိတ်အကျယ်၄၀-ပါး၌ အမြဲတပေါင်းတည်း = ပေါင်း စိတ်အကျဉ်း၁၆-ပါး၊ စိတ်အကျယ် ၄၈-ပါးနှင့်ယှဉ်၏။

၃။အပ္ပမညာစေတသိက်(၂)ပါး သည်မဟာကုသိုလ်ကြိယာ ၁၆-ပါး ၌ ရံခါအသီးသီး၊ မဟဂ္ဂုတ် ပထမဈာန် ၃-ပါး၊ ဒုတိယဈာန် ၃-ပါး၊ တတိယဈာန် ၃-ပါး၊ စတုတ္ထဈာန်၃-ပါး = ပေါင်း ၂၈-ပါးသော စိတ်နှင့်ယှဉ်၏။

၄။ပညာ (အမောဟ) စေတသိက် (၁)ပါး သည် ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ် ၁၂-ပါး၊ မဟဂ္ဂုတ်စိတ် ၂၇-ပါး၊ လောကုတ္တရာစိတ်အကျဉ်း ၈-ပါး၊ အကျယ် ၄၀-ပါး = ပေါင်း စိတ်အကျဉ်း ၄၇-ပါး၊ စိတ်အကျယ် ၇၉-ပါး နှင့်ယှဉ်၏။

သမ္ပယောဂနည်း(၁၆)နည်းရေတွက်ပုံ

သဗ္ဗစိတ္တသာဓာရဏစေတသိက်၇-ပါး		= ၁-နည်း
ပကိဏ်းစေတသိက်(၆)ပါး		= ၆-နည်း ပေါင်း

အညသမာန်းစေတသိက် သမ္ပယောဂနည်း (၇)နည်း။

မောစတုတ်စေတသိက်	၄-ပါး	= ၁-နည်း
လောဘတြိစေတသိက်	၃-ပါး	= ၁-နည်း
ဒေါစတုတ်စေတသိက်	၄-ပါး	= ၁-နည်း
ထိန-မိဒ္ဓစေတသိက်	၂-ပါး	= ၁-နည်း

ဝိစိကိစ္ဆာစေတသိက် ၁-ပါး = ၁-နည်း ပေါင်း
အကုသိုလ်စေတသိက်(၁၄)ပါး၊သမ္ပယောဂနည်း = ၅-နည်း

သောဘဏသာဓာရဏစေတသိက် ၁၉-ပါး= ၁-နည်း
ဝိရတီစေတသိက်၃-ပါး = ၁-နည်း
အပ္ပမညာစေတသိက်၂-ပါး = ၁-နည်း
ပညာစေတသိက်၁-ပါး = ၁-နည်း ပေါင်း
သောဘဏစေတသိက်(၂၅)ပါး- သမ္ပယောဂနည်း -၄-နည်း

♦ ♦ ♦

အနိယတယောဂီစေတသိက် (၁၁)ပါးမှာ

မိမိယှဉ်သောစိတ်တို့နှင့်အမြဲမယှဉ်သော အနိယတယောဂီစေတသိက်တို့မှာ **မာန၊ ဣဿာ- မစ္ဆရိယ-ကုက္ကုစ္စ၊ ထိန-မိဒ္ဓ၊ ဝိရတိ**-၃၊ အပ္ပမညာ - ၂ = **ပေါင်း ၁၁-ပါး။**

နိယတယောဂီစေတသိက် (၄၁)ပါးမှာ

ကျန်၄၁-ပါးသော စေတသိက်တို့သည် မိမိယှဉ်သောစိတ်တို့နှင့် အမြဲယှဉ်သောကြောင့် နိယတယောဂီစေတသိက် မည်၏။

စေတသိက်ပိုင်း သမ္ပယောဂနည်းဆိုရိုး ပြီး၏။

♦ ♦ ♦

http://www.dhammadownload.com

သင်္ဂဟနည်း(၃၃)နည်း
(စိတ်တို့၌ စေတသိက်ယှဉ်ပုံကိုပြသောနည်း)

အကုသိုလ်စိတ်သင်္ဂဟနည်း(၇)နည်းမှာ

လောဘမူစိတ် (၈)ပါးတို့တွင်

၁။ လောဘမူ ပထမ(အ-သင်္ခါရိက)စိတ်၌-

အညသမာန်းစေတသိက်	= ၁၃-ပါး
သဗ္ဗာကုသလသာဓာရဏစေတသိက်	= ၄-ပါး
လောဘ ဒိဋ္ဌိ	= ၂-ပါး

ပေါင်း ၁၉-ပါးသော စေတသိက်တို့ ယှဉ်၏။

လောဘမူ ဒုတိယ(အ-သင်္ခါရိက)စိတ်၌-

အညသမာန်းစေတသိက်	= ၁၃-ပါး
သဗ္ဗာကုသလသာဓာရဏစေတသိက်	= ၄-ပါး
လောဘ၊ မာန	= ၂-ပါး

ပေါင်း ၁၉-ပါးသော စေတသိက်တို့ ယှဉ်၏။

၂။လောဘမူ တတိယ(အ-သင်္ခါရိက)စိတ်၌-

(ပီတိကြဉ်သော)အညသမာန်းစေတသိက်	= ၁၂-ပါး
သဗ္ဗာကုသလသာဓာရဏစေတသိက်	= ၄-ပါး
လောဘ၊ ဒိဋ္ဌိ	= ၂-ပါး

ပေါင်း ၁၈-ပါးသော စေတသိက်တို့ ယှဉ်၏။

လောဘမူ စတုတ္ထ(အ-သင်္ခါရိက)စိတ်၌-

(ပီတိကြဉ်သော)အညသမာန်းစေတသိက်	= ၁၂-ပါး
သဗ္ဗာကုသလသာဓာရဏစေတသိက်	= ၄-ပါး
လောဘ ၊မာန	= ၂-ပါး

ပေါင်း ၁၈-ပါးသော စေတသိက်တို့ ယှဉ်၏။

http://www.dhammadownload.com

၃။လောဘမူ ပထမ(သ-သင်္ခါရိက)စိတ်၌-

အညသမာန်းစေတသိက်	= ၁၃-ပါး
သဗ္ဗာကုသလသာဓာရဏစေတသိက်	= ၄-ပါး
လောဘ၊ ဒိဋ္ဌိ	= ၂-ပါး
ထိန-မိဒ္ဓ	= ၂-ပါး

ပေါင်း၂၁-ပါးသော စေတသိက်တို့ ယှဉ်၏။

လောဘမူ ဒုတိယ(သ-သင်္ခါရိက)စိတ်၌-

အညသမာန်းစေတသိက်	= ၁၃-ပါး
သဗ္ဗာကုသလသာဓာရဏစေတသိက်	= ၄-ပါး
လောဘ၊ မာန	= ၂-ပါး
ထိန-မိဒ္ဓ	= ၂-ပါး

ပေါင်း၂၁-ပါးသော စေတသိက်တို့ ယှဉ်၏။

၄။လောဘမူ တတိယ(သ-သင်္ခါရိက)စိတ်၌-

(ပီတိကြဉ်သော)အညသမာန်းစေတသိက်	= ၁၂-ပါး
သဗ္ဗာကုသလသာဓာရဏစေတသိက်	= ၄-ပါး
လောဘ၊ ဒိဋ္ဌိ	= ၂-ပါး
ထိန-မိဒ္ဓ	= ၂-ပါး

ပေါင်း ၂၀-ပါးသော စေတသိက်တို့ ယှဉ်၏။

လောဘမူစတုတ္ထ(သ-သင်္ခါရိက)စိတ်၌-

(ပီတိကြဉ်သော)အညသမာန်းစေတသိက်	= ၁၂-ပါး
သဗ္ဗာကုသလသာဓာရဏစေတသိက်	= ၄-ပါး
လောဘ ၊မာန	= ၂-ပါး
ထိန-မိဒ္ဓ	= ၂-ပါး

ပေါင်း၂၀-ပါးသော စေတသိက်တို့ ယှဉ်၏။

http://www.dhammadownload.com

ဒေါသမူစိတ် (၂)ပါး

၅။ ဒေါသမူ (အ-သင်္ခါရိက)စိတ်၌-

(ပီတိကြဉ်သော) အညသမာန်းစေတသိက် = ၁၂-ပါး

သဗ္ဗာကုသလသာဓာရဏစေတသိက် = ၄-ပါး

ဒေါသ၊ ဣဿာ၊ မစ္ဆရိယ၊ ကုက္ကုစ္စ = ၄-ပါး

(ဒေါစတုတ်စေတသိက်)

ပေါင်း၂၀-ပါးသော စေတသိက်တို့ ယှဉ်၏။

၆။ ဒေါသမူ (သ-သင်္ခါရိက)စိတ်၌-

(ပီတိကြဉ်သော)အညသမာန်းစေတသိက် = ၁၂-ပါး

သဗ္ဗာကုသလသာဓာရဏစေတသိက် = ၄-ပါး

ဒေါသ၊ ဣဿာ၊ မစ္ဆရိယ၊ ကုက္ကုစ္စ

(ဒေါစတုတ်စေတသိက်) = ၄-ပါး

ထိန-မိဒ္ဓစေတသိက် = ၂-ပါး

ပေါင်း၂၂-ပါးသော စေတသိက်တို့ ယှဉ်၏။

မောဟမူစိတ်(၂)ပါး

၇။ ဝိစိကိစ္ဆာသမ္ပယုတ်စိတ်(၁)ပါး၌

(အဓိမောက္ခ - ပီတိ - ဆန္ဒကြဉ်သော)

အညသမာန်းစေတသိက် = ၁၀-ပါး

သဗ္ဗာကုသလသာဓာရဏစေတသိက် = ၄-ပါး

ဝိစိကိစ္ဆာစေတသိက် = ၁-ပါး

ပေါင်း၁၅-ပါးသော စေတသိက်တို့ ယှဉ်၏။

ဥဒ္ဓစ္စသမ္ပယုတ်စိတ်(၁)ပါး၌

(ပီတိ - ဆန္ဒကြဉ်သော) အညသမာန်းစေတသိက် = ၁၁-ပါး

http://www.dhammadownload.com

သဗ္ဗာကုသလသာဓာရဏစေတသိက် = ၄-ပါး
ပေါင်း၁၅-ပါးသော စေတသိက်တို့ ယှဉ်၏။
ပေါင်း အကုသိုလ်စေတသိက် သင်္ဂဟနည်း(၇)နည်း။

လောဘမူစိတ် (၈)ပါး၌ ယှဉ်သောစေတသိက် (၂၂)ပါးမှာ

အညသမာန်းစေတသိက်	=၁၃ပါး
မောစတုတ်	=၄ ပါး
လောဘ၊ဒိဋ္ဌိ၊မာန၊ ထိန၊မိဒ္ဓ၊	=၅ ပါး

ဒေါသမူစိတ် (၂)ပါး၌ ယှဉ်သောစေတသိက် (၂၂)ပါးမှာ

(ပီတိကြဉ်သော)အညသမာန်းစေတသိက်	=၁၂ပါး
မောစတုတ်	=၄ ပါး
ဒေါစတုတ်	=၄ ပါး
ထိန၊မိဒ္ဓ၊	=၂ ပါး

မောဟမူစိတ် (၂)ပါး၌ ယှဉ်သောစေတသိက် (၁၆)ပါးမှာ

(ဆန္ဒ၊ပီတိကြဉ်သော)အညသမာန်းစေတသိက်	=၁၁ပါး
မောစတုတ်	=၄ ပါး
ဝိစိကိစ္ဆာစေတသိက်	=၁ ပါး

အကုသိုလ်စိတ် (၁၂)ပါးလုံး၌ ယှဉ်သောစေတသိက် (၂၇)ပါးမှာ

အညသမာန်းစေတသိက်	= ၁၃ ပါး
အကုသိုလ်စေတသိက်	= ၁၄ ပါး

http://www.dhammadownload.com

အဟိတ်စိတ်(၁၈)ပါး သင်္ဂဟနည်း(၄)နည်းမှာ

၁။ဒွေပဉ္စဝိညာဉ်စိတ် ၁၀-ပါး၌ သဗ္ဗစိတ္တသာဓာရဏစေတသိက်(၇)ပါးတို့ ယှဉ်၏။

၂။သောမနဿသန္တီရဏစိတ်၁-ပါး၌ (ဝီရိယ၊ ဆန္ဒကြဉ်သော) အညသမာန်း စေတသိက်(၁၁)ပါးတို့ ယှဉ်၏။

မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းစိတ်၁-ပါး၌ (ပီတိ၊ ဆန္ဒကြဉ်သော) အညသမာန်း စေတသိက်(၁၁)ပါးတို့ ယှဉ်၏။

၃။ဟသိတုပ္ပါဒ်စိတ်၁-ပါး၌ (ဆန္ဒကြဉ်သော) အညသမာန်း စေတသိက် (၁၂)ပါးတို့ ယှဉ်၏။

၄။ဥပေက္ခာသန္တီရဏ-၂၊ မနောဓာတ်-၃ = ပေါင်း(၅)ပါးသော စိတ်တို့သည်(ဝီရိယ၊ ပီတိ၊ ဆန္ဒကြဉ်သော) အညသမာန်းစေတသိက် (၁၀)ပါးတို့ ယှဉ်၏။

အဟိတ်စိတ်(၁၈)ပါးလုံးနှင့် ယှဉ်သောစေတသိက်မှာ
သဗ္ဗစိတ္တသာဓာရဏစေတသိက်(၇)ပါး

♦ ♦ ♦

ကာမသောဘနစိတ်(၅၄)ပါး သင်္ဂဟနည်း (၁၂)နည်းမှာ

မဟာကုသိုလ်စိတ်(၈)ပါး

၁။မဟာကုသိုလ်ပဌမဒွေ၌ အညသမာန်းစေတသိက်(၁၃)ပါး၊ သောဘဏစေတသိက်(၂၅)ပါး = ပေါင်း (၃၈)ပါးသော စေတသိက်တို့ ယှဉ်၏။

၂။မဟာကုသိုလ် ဒုတိယဒွေ၌ အညာသမာန်းစေတသိက်၁၃-ပါး (ပညာကြဉ်သော)သောဘဏစေတသိက် ၂၄-ပါး = ပေါင်း(၃၇)ပါး သော စေတသိက်တို့ ယှဉ်၏။

http://www.dhammadownload.com

၃။မဟာကုသိုလ်တတိယဒွေဠ္ (ပီတိကြဉ်သော) အညသမာန်း စေတသိက် ၁၂-ပါး၊ သောဘဏစေတသိက် ၂၅-ပါး = ပေါင်း(၃၇)ပါး သော စေတသိက်တို့ ယှဉ်၏။

၄။မဟာကုသိုလ်စတုတ္ထဒွေဠ္ (ပီတိကြဉ်သော) အညသမာန်း စေတသိက် ၁၂-ပါး (ပညာကြဉ်သော) သောဘဏစေတသိက် ၂၄-ပါး = ပေါင်း (၃၆)ပါးသော စေတသိက်တို့ ယှဉ်၏။

မဟာဝိပါက်စိတ်(၈)ပါး

၁။မဟာဝိပါက်ပထမဒွေဠ္ အညသမာန်းစေတသိက် ၁၃-ပါး၊ သောဘဏသာဓာရဏစေတသိက် ၁၉-ပါး၊ ပညာစေတသိက် ၁-ပါး = ပေါင်း (၃၃)ပါးသော စေတသိက်တို့ ယှဉ်၏။

၂။မဟာဝိပါက်ဒုတိယဒွေဠ္ အညသမာန်းစေတသိက် ၁၃-ပါး၊ သောဘဏသာဓာရဏစေတသိက် ၁၉-ပါး = ပေါင်း (၃၂)ပါးသော စေတသိက်တို့ ယှဉ်၏။

၃။မဟာဝိပါက်တတိယဒွေဠ္ (ပီတိကြဉ်သော) အညသမာန်း စေတသိက် ၁၂-ပါး၊ သောဘဏသာဓာရဏစေတသိက် ၁၉-ပါး = ပေါင်း (၃၂)ပါးသော စေတသိက်တို့ ယှဉ်၏။

၄။မဟာဝိပါက်စတုတ္ထဒွေဠ္(ပီတိကြဉ်သော) အညသမာန်း စေတသိက် ၁၂-ပါး၊ သောဘဏသာဓာရဏစေတသိက် ၁၉-ပါး = ပေါင်း (၃၁)ပါးသော စေတသိက်တို့ ယှဉ်၏။

မဟာကြိယာစိတ်(၈)ပါး

၁။မဟာကြိယာပထမဒွေဠ္ အညသမာန်းစေတသိက် ၁၃-ပါး၊ သောဘဏသာဓာရဏစေတသိက် ၁၉-ပါး၊ အပ္ပမညာစေတသိက် ၂-ပါး၊ ပညာစေတသိက် ၁-ပါး = ပေါင်း (၃၅) ပါးသော စေတသိက်တို့ ယှဉ်၏။

၂။မဟာကြိယာ ဒုတိယဒွေ၌ အညသမာန်းစေတိသက် ၁၃-ပါး၊ သောဘဏသာဓာရဏစေတသိက် ၁၉ပါး၊ အပ္ပမညာစေတသိက် ၂-ပါး = ပေါင်း(၃၄)ပါးသော စေတသိက်တို့ ယှဉ်၏။
၃။မဟာကြိယာတတိယဒွေ၌ (ပီတိကြဉ်သော) အညသမာန်း စေတသိက် ၁၂-ပါး၊ သောဘဏသာဓာရဏစေတသိက် ၁၉-ပါး၊ အပ္ပမညာစေတသိက်၂-ပါး၊ အပညာစေတသိက် ၁-ပါး = ပေါင်း(၃၄)ပါးသော စေတသိက်တို့ ယှဉ်၏။
၄။မဟာကြိယာစတုတ္ထဒွေ၌ (ပီတိကြဉ်သော) အညာသမာန်း စေတသိက် ၁၂-ပါး၊ သောဘဏသာဓာရဏ စေတသိက် ၁၉-ပါး၊ အပ္ပမညာ စေတသိက်၂-ပါး = ပေါင်း(၃၃)ပါးသော စေတသိက်တို့ ယှဉ်၏။

♦ ♦ ♦

မဟာဂ္ဂုတ်စိတ် (၂၇)ပါး သင်္ဂဟနည်း (၅)နည်းမှာ
၁။မဟာဂ္ဂုတ်ပထမစျာန်စိတ် (၃)ပါး၌ အညသမာန်းစေတသိက် ၁၃ပါး၊ သောဘဏသာဓာရဏစေတသိက် ၁၉-ပါး၊ အပ္ပမညာစေတသိက်၂-ပါး၊ပညာစေတသိက် ၁-ပါး၊ပေါင်း(၃၅)ပါးသော စေတသိက်တို့ ယှဉ်၏။
၂။မဟာဂ္ဂုတ်ဒုတိယစျာန်စိတ် (၃)ပါး၌ (ဝိတက်ကြဉ်သော) အညသမာန်း စေတသိက် ၁၂-ပါး၊ သောဘဏသာဓာရဏစေတသိက် ၁၉-ပါး၊ အပ္ပမညာစေတသိက်၂-ပါး၊ ပညာစေတသိက် ၁-ပါး = ပေါင်း(၃၄)ပါး သော စေတသိက်တို့ ယှဉ်၏
၃။မဟာဂ္ဂုတ်တတိယစျာန်စိတ် (၃)ပါး၌ (ဝိတက်၊ဝိစာရကြဉ်သော) အညသမာန်း စေတသိက် ၁၁-ပါး၊ သော ဘဏသာဓာရဏစေတသိက် ၁၉-ပါး၊ အပ္ပမညာစေတသိက် ၂-ပါး၊ ပညာစေတသိက် ၁-ပါး = ပေါင်း (၃၃)ပါးသော စေတသိက်တို့ ယှဉ်၏။

http://www.dhammadownload.com

၄။မဟဂ္ဂုတ်စတုတ္ထစျာန်စိတ်(၃)ပါး၌ (ဝိတက်၊ ဝိစာရ၊ ပီတိကြဉ်သော) အညသမာန်း စေတသိက် ၁၀-ပါး၊ သောဘဏသာဓာရဏစေတသိက် ၁၉-ပါး၊ အပ္ပမညာစေတသိက် ၂-ပါး၊ ပညာစေတိသက် ၁ပါး = ပေါင်း (၃၂) ပါးသော စေတသိက်တို့ ယှဉ်၏။

၅။မဟဂ္ဂုတ်ပဥ္စမစျာန်စိတ် (၃)ပါး၌ (ဝိတက်၊ ဝိစာရ၊ ပီတိကြဉ်သော) အညသမာန်းစေတသိက် ၁၀-ပါး၊ သောဘဏသာဓာရဏစေတသိက် ၁၉-ပါး၊ ပညာစေတသိက် ၁-ပါး = ပေါင်း(၃၀)ပါးသော စေတသိက်တို့ ယှဉ်၏။

♦ ♦ ♦

လောကုတ္တရာစိတ်အကျယ်(၄၀)ပါး သင်္ဂဟနည်း(၅)နည်းမှာ

၁။ လောကုတ္တရာပထမစျာန်(၈)ပါး၌ အညသမာန်းစေတသိက်၁၃-ပါး၊ သောဘဏသာဓာရဏစေတသိက် ၁၉-ပါး၊ ဝိရတီစေတသိက် ၃ပါး၊ ပညာစေတသိက် ၁-ပါး=ပေါင်း(၃၆)ပါးသောစေတသိက်တို့ ယှဉ်၏။

၂။လောကုတ္တရာဒုတိယစျာန်(၈)ပါး၌ (ဝိတက်ကြဉ်သော) အညသမာန်း စေတသိက်၁၂-ပါး၊ သောဘဏသာဓာရဏစေတသိက် ၁၉-ပါး၊ ဝိရတီစေတသိက်၃-ပါး၊ ပညာစေတသိက် ၁-ပါး = ပေါင်း (၃၅)ပါးသော စေတသိက်တို့ ယှဉ်၏။

၃။လောကုတ္တရာစေတသိက်တတိယစျာန်(၈)ပါး၌ (ဝိတက်၊ ဝိစာရ ကြဉ်သော) အညသမာန်းစေတသိက် ၁၁ပါး၊ သောဘဏသာဓာရဏ စေတသိက် ၁၉-ပါး၊ ဝိရတီစေတသိက် ၃-ပါး၊ ပညစေတသိက် ၁-ပါး = ပေါင်း (၃၄) ပါးသော စေတသိက်တို့ ယှဉ်၏။

၄။လောကုတ္တရာစတုတ္ထစျာန်စိတ်(၈)ပါး၌ (ဝိတက်၊ ဝိစာရ၊ ပီတိ ကြဉ်သော) အညသမာန်းစေတသိက် ၁၀-ပါး၊ သောဘဏသာဓာရဏ

http://www.dhammadownload.com

စေတသိက်၁၉-ပါး၊ ဝိရတီစေတသိက်၃-ပါး၊ ပညာစေတသိက် ၁-ပါး = ပေါင်း (၃၃) ပါးသော စေတသိက်တို့ ယှဉ်၏။

၅။လောကုတ္တရာပဉ္စမဈာန်စိတ် (၈)ပါး၌ (ဝိတက်၊ ဝိစာရ၊ ပီတိကြဉ်သော) အညသမာန်းစေတသိက် ၁၀-ပါး၊ သောဘဏသာဓာရဏ စေတသိက်၁၉-ပါး၊ ဝိရတီစေတသိက်၃-ပါး၊ ပညာစေတသိက် ၁-ပါး = ပေါင်း (၃၃)ပါးသော စေတသိက်တို့ ယှဉ်၏။

♦ ♦ ♦

သင်္ဂဟနည်း (၃၃) နည်းရေတွက်ပုံ

၁။ အကုသိုလ်စိတ် ၁၂-ပါး၌ သင်္ဂဟနည်း	၇-နည်း
၂။ အဟိတ်စိတ် ၁၈-ပါး၌ သင်္ဂဟနည်း	၄-နည်း
၃။ ကာမာဝစရသောဘဏစိတ် ၂၄-ပါး၌ သင်္ဂဟနည်း	၁၂-နည်း
၄။ မဟဂ္ဂုတ်စိတ် ၂၇-ပါး၌ သင်္ဂဟနည်း	၅-နည်း
၅။ လောကုတ္တရာစိတ် ၄၀-ပါး၌ သင်္ဂဟနည်း	၅-နည်း
ပေါင်း **စိတ်အကျယ်(၁၂၁)ပါး၌ သင်္ဂဟနည်းအကျယ်**	**၃၃-နည်း**

စေတသိက်ပိုင်းဆိုရိုး ပြီး၏။

♦ ♦ ♦ ♦ ♦

http://www.dhammadownload.com

၃။ ပကိဏ်းပိုင်း

သင်္ဂဟ(၆)မျိုးမှာ

၁။ ဝေဒနာသင်္ဂဟ ၂။ ဟေတုသင်္ဂဟ
၃။ ကိစ္စသင်္ဂဟ ၄။ ဒွါရသင်္ဂဟ
၅။ အာရမ္မဏသင်္ဂဟ ၆။ ဝတ္ထုသင်္ဂဟ

၁။ဝေဒနာသင်္ဂဟ

(က) ဣန္ဒြိယဘေဒနည်း- သုခဝေဒနာ
ဒုက္ခဝေဒနာ
သောမနဿဝေဒနာ
ဒေါမနဿဝေဒနာ
ဥပေက္ခာဝေဒနာ ပေါင်းဝေဒနာ(၅)ပါး။

(ခ) အနုဘဝနလက္ခဏာဘေဒနည်း-သုခဝေဒနာ
ဒုက္ခဝေဒနာ
အဒုက္ခ-မသုခဝေဒနာ ပေါင်း ဝေဒနာ(၃)ပါး။

♦ ♦ ♦

၂။ ဟေတုသင်္ဂဟ

(က) ဟိတ်(၆)ပါး - လောဘဟိတ် ဒေါသဟိတ်
မောဟဟိတ် အလောဘဟိတ်
အဒေါသဟိတ် အမောဟဟိတ် ပေါင်းဟိတ်(၆)ပါး။

http://www.dhammadownload.com

ဟိတ်အမည်(၄)မျိုးမှာ

အဟိတ်စိတ် = အဟိတ်စိတ် ၁၈-ပါးသည် ယှဉ်ဘက်စိတ် ၁-ပါးမျှ မရှိသာကြောင့် **အဟိတ်စိတ်** မည်၏။

ဧကဟိတ်စိတ် = မောဟမူစိတ် ၂-ပါးသည် မောဟစိတ် ၁-ပါးနှင့်သာ ယှဉ်သောကြောင့် **ဧကဟိတ်စိတ်** မည်၏။

ဒွိဟိတ်စိတ် = လောဘမူစိတ်၈-ပါး၊ ဒေါသမူစိတ်၂-ပါး၊ ဉာဏဝိပ္ပယုတ်စိတ် ၁၂-ပါး - ပေါင်း ၂၂-ပါးသော စိတ်တို့သည် လောဘဟိတ်-မောဟဟိတ်၊ ဒေါသဟိတ်-မောဟဟိတ်၊ အလောဘဟိတ်- ဒေါသဟိတ်၊ ဟိတ် ၂-ပါးစီနှင့် ယှဉ်သောကြောင့် **ဒွိဟိတ်စိတ်** မည်၏။

တိဟိတ်စိတ် = ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ် ၁၂-ပါး၊ မဟဂ္ဂုတ် ၂၇-ပါး၊ လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ပါး - ပေါင်း ၄၇-ပါးသော စိတ်တို့သည် အလောဘဟိတ်-အဒေါသဟိတ်-အမောဟဟိတ်၊ ဟိတ် ၃-ပါးစီနှင့်ယှဉ်သောကြောင့် **တိဟိတ်စိတ်** မည်၏။

စိတ်(၈၉)ပါးကို ဟိတ်အားဖြင့် ရေတွက်ပုံ

*	အဟိတ်စိတ်	၁၈-ပါး
	ဧကဟိတ်စိတ်	၂-ပါး
	ဒွိဟိတ်စိတ်	၂၂-ပါး
	တိဟိတ်စိတ်	၄၇-ပါး = **ပေါင်း စိတ်အကျဉ်း(၈၉)ပါး။**

တိက်အားဖြင့် ဟိတ် ၉-ပါးမှာ

၁။ ကုသိုလ်တိက်၌ အလောဘဟိတ်၊ အဒေါသဟိတ်၊ အမောဟဟိတ် ဟု ဟိတ် ၃-ပါး၊

http://www.dhammadownload.com

၂။ **အကုသိုလ်တိက်၌** လောဘဟိတ်၊ ဒေါသဟိတ်၊ မောဟဟိတ် ဟု ဟိတ် ၃-ပါး၊

၃။ **အဗျာတကဟိတ်၌** အလောဘဟိတ်၊ အဒေါသဟိတ်၊ အမောဟဟိတ် ဟု ဟိတ် ၃-ပါး = ပေါင်း **တိက်အားဖြင့်ဟိတ်၉-ပါး။**

စာတ်အားဖြင့် ဟိတ် ၁၂-ပါးမှာ

၁။ **ကုသိုလ်စာတ်၌** အလောဘဟိတ်၊ အဒေါသဟိတ်၊ အမောဟဟိတ် ဟု ဟိတ် ၃-ပါး၊

၂။ **အကုသိုလ်စာတ်၌** လောဘဟိတ်၊ ဒေါသဟိတ်၊ မောဟဟိတ် ဟု ဟိတ် ၃-ပါး၊

၃။ **ဝိပါက်စာတ်၌** အလောဘဟိတ်၊ အဒေါသဟိတ်၊ အမောဟဟိတ် ဟု ဟိတ် ၃-ပါး၊

၄။ **ကြိယာစာတ်၌** အလောဘဟိတ်၊ အဒေါသဟိတ်၊ အမောဟဟိတ်ဟု ဟိတ်၃-ပါး -ပေါင်း **စာတ်အားဖြင့်ဟိတ်၁၂-ပါး**

ဘုံအားဖြင့် ဟိတ် ၁၅-ပါးမှာ

၁။**ကာမဘုံ၌** လောဘဟိတ်၊ ဒေါသဟိတ်၊ မောဟဟိတ်၊ အလောဘဟိတ်၊ အဒေါသဟိတ်၊ အမောဟဟိတ်ဟု ဟိတ် ၆-ပါး၊

၂။ ရူပဘုံ၌ အလောဘဟိတ်၊ အဒေါသဟိတ်၊ အမောဟဟိတ် ဟု ဟိတ် ၃-ပါး။

၃။ အရူပဘုံ၌ အလောဘဟိတ်၊ အဒေါသဟိတ်၊ အမောဟဟိတ် ဟု ဟိတ် ၃-ပါး၊

http://www.dhammadownload.com

၄။ လောကုတ္တရာဘုံ၌ အလောဘဟိတ်၊ အဒေါသဟိတ်၊ အမောဟဟိတ် ဟူ ဟိတ် ၃-ပါး ပေါင်း **ဘုံအားဖြင့်ဟိတ် ၁၅-ပါး။**

♦ ♦ ♦

၃။ ကိစ္စသင်္ဂဟ

ကိစ္စအမည် (၁၄)ပါး ပဋိသန္ဓေကိစ္စ၊ ဘဝင်ကိစ္စ၊ အာဝဇ္ဇန်းကိစ္စ၊ ဿနကိစ္စ၊ သဝနကိစ္စ၊ ဃာယနကိစ္စ၊ သာယနကိစ္စ၊ ဖုသနကိစ္စ၊ သမ္ပဋိစ္ဆိုင်းကိစ္စ၊ သန္တီရဏကိစ္စ၊ ဝုဋ္ဌောကိစ္စ၊ ဇောကိစ္စ၊ တဒါရုံကိစ္စ၊ စုတိကိစ္စ ပေါင်းကိစ္စ အမည်၁၄-ပါး။

ဌာနအမည်(၁၀)ပါး ပဋိသန္ဓေဌာန၊ ဘဝင်ဌာန၊ အဝဇ္ဇန်းဌာန၊ ပဉ္စဝိညာဉ်ဌာန၊ သမ္ပဋိစ္ဆိုင်းဌာန၊ သန္တီရဏဌာန၊ ဝုဋ္ဌောဌာန၊ ဇောဌာန၊ တဒါရုံဌာန၊ စုတိဌာန ပေါင်းဌာနအမည် ၁၀-ပါး။

ကိစ္စတပ်သောစိတ်များမှာ

ပဋိသန္ဓေ၊ဘဝင်၊စုတိကိစ္စ= ဥပေက္ခာသန္တီရဏ-၂၊ မဟာဝိပါက်-၈၊ မဟဂ္ဂုတ် ဝိပါက်-၉ = ပေါင်း ၁၉-ပါး သော စိတ်တို့သည် ပဋိသန္ဓေကိစ္စ၊ ဘဝင်ကိစ္စ၊ စုတိ ကိစ္စတပ်၏။

အာဝဇ္ဇန်းကိစ္စ	=	ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း-၁၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း-၁ = ပေါင်း အာဝဇ္ဇန်းဒွေးသည်	အာဝဇ္ဇန်းကိစ္စ တပ်၏။
ဒဿနကိစ္စ	=	စက္ခုဝိညာဉ်ဒွေးသည်	ဒဿနကိစ္စ တပ်၏။
သဝနကိစ္စ	=	သောတဝိညာဉ်ဒွေးသည်	သဝနကိစ္စ တပ်၏။
ဃာယနကိစ္စ	=	ဃာယနဝိညာဉ်ဒွေးသည်	ဃာယနကိစ္စ တပ်၏။
သာယနကိစ္စ	=	ဇိဝှါဝိညာဉ်ဒွေးသည်	သာယနကိစ္စ တပ်၏။
ဖုသနကိစ္စ	=	ကာယဝိညာဉ်ဒွေးသည်	ဖုသနကိစ္စ တပ်၏။

http://www.dhammadownload.com

သမ္မင့်စ္ဆိုင်းကိစ္စ	=	သမ္မင့်စ္ဆိုင်းဒွေးသည် သမ္မင့်စ္ဆိုင်းကိစ္စ တပ်၏။
သန္တီရဏကိစ္စ	=	သောမနဿသန္တီရဏ-၂ပေါင်း သန္တီရဏစိတ် ၃-ပါးသည် သန္တီရဏကိစ္စတပ်၏။
ဝုဋ္ဌောကိစ္စ	=	မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းစိတ် ၁-ပါးသည် ဝုဋ္ဌောကိစ္စတပ်၏။
ဇောကိစ္စ	=	အကုသိုလ်စိတ် ၁၂၊ ဟသိတုပ္ပါဒ်-၁၊ မဟာကုသိုလ်ကြိယာ-၁၆၊ မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ် ကြိယာ-၁၈၊ လောကုတ္တရာ-၈ = ပေါင်း ၅၅-ပါး သောစိတ်တို့သည် ဇောကိစ္စအာရုံတပ်၏။

တစ်ကိစ္စစသည်တပ်ပုံများ

၁-ကိစ္စတပ်သောစိတ်(၆၈)ပါးမှာ

စက္ခုဝိညာဉ်ဒွေးသည်	ဒဿနကိစ္စ	တစ်ကိစ္စစီတပ်၏။
သောတဝိညာဉ်ဒွေးသည်	သဝနကိစ္စ	တစ်ကိစ္စစီတပ်၏။
ဃာနဝိညာဉ်ဒွေးသည်	ဃာယနကစ္စိ	တစ်ကိစ္စစီတပ်၏။
ဇိဝှါဝိညာဉ်ဒွေးသည်	သာယနကိစ္စ	တစ်ကိစ္စစီတပ်၏။
ကာယဝိညာဉ်ဒွေးသည်	ဖုသနကိစ္စ	တစ်ကိစ္စစီတပ်၏။
ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်းစိတ်သည်	အာဝဇ္ဇန်းကိစ္စ	တစ်ကိစ္စစီတပ်၏။
သမ္မင့်စ္ဆိုင်းစိတ်သည်	သမ္မင့်စ္ဆိုင်းကိစ္စ	တစ်ကိစ္စစီတပ်၏။
ဇော ၅၅-ပါးသည်	ဇောကိစ္စ	တစ်ကိစ္စစီတပ်၏။

ဒွေပဉ္စဝိညာဉ်-၁၀၊ မနောဓာတ်-၃၊ ဇော-၅၅ ပေါင်း ၆၈-ပါးသော စိတ်တို့သည် တစ်ကိစ္စစီတပ်၏။

၂-ကိစ္စတပ်သောစိတ်(၂)ပါးမှာ

သောမနဿသန္တီရဏ-၁၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း-၁ = ပေါင်း ၂-ပါးသော စိတ်တို့သည် ၂-ကိစ္စစီတပ်၏။

http://www.dhammadownload.com

၃-ကိစ္စတပ်သောစိတ်(၉)ပါးမှာ

မဟဂ္ဂုတ်ဝိပါက်စိတ် ၉-ပါးသည် ပဋိသန္ဓေကိစ္စ၊ ဘဝင်ကိစ္စ၊ စုတိကိစ္စ = ပေါင်း ၃-ကိစ္စတပ်၏။

၄-ကိစ္စတပ်သောစိတ်(၈)ပါးမှာ

မဟာဝိပါက်စိတ်၈-ပါးသည် ပဋိသန္ဓေကိစ္စ၊ ဘဝင်ကိစ္စ၊ စုတိကိစ္စ၊ တဒါရုံကိစ္စ = ပေါင်း ၄-ကိစ္စ တပ်၏။

၅-ကိစ္စတပ်သောစိတ်(၂)ပါးမှာ

ဥပေက္ခာသန္တီရဏစိတ်၂-ပါးသည် ပဋိသန္ဓေကိစ္စ၊ ဘဝင်ကိစ္စ၊ စုတိကိစ္စ၊ သန္တီရဏကိစ္စ၊ တဒါရုံကိစ္စ = ပေါင်း ၅-ကိစ္စ တပ်၏။

၁-ကိစ္စတပ်သောစိတ်	=	၆၈-ပါး
၂-ကိစ္စတပ်သောစိတ်	=	၂-ပါး
၃-ကိစ္စတပ်သောစိတ်	=	၉-ပါး
၄-ကိစ္စတပ်သောစိတ်	=	၈-ပါး
၅-ကိစ္စတပ်သောစိတ်	=	၂-ပါး
ပေါင်း စိတ်အကျဉ်း	=	၈၉-ပါး

♦ ♦ ♦

၄။ ဒွါရသင်္ဂဟ

ဒွါရ(၆)ပါး

စက္ခုဒွါရ၊ သောတဒွါရ၊ ဃာနဒွါရ၊ ဇိဝှါဒွါရ၊ ကာယဒွါရ၊ မနောဒွါရ = ပေါင်း ဒွါရ ၆-ပါး။

http://www.dhammadownload.com

ရုပ်ဒွါရ= စက္ခုဒွါရ၊ သောတဒွါရ၊ ဃာနဒွါရ၊ ဇိဝှာဒွါရ၊ ကာယဒွါရ ပေါင်း = ရုပ်ဒွါရ ၅-ပါး၊

နာမ်ဒွါရ= မနောဒွါရ = နာမ်ဒွါရ ၁-ပါး၊

ရုပ်ဒွါရ ၅-ပါး + နာမ်ဒွါရ ၁-ပါး = ပေါင်း ဒွါရ ၆-ပါး။

တရားကိုယ်ကောက်ပုံများ

စက္ခုပသာဒရုပ်သည် **စက္ခုဒွါရ**

သောတပသာဒရုပ်သည် **သောတဒွါရ**

ဃာနပသာဒရုပ်သည် **ဃာနဒွါရ**

ဇိဝှါပသာဒရုပ်သည် **ဇိဝှါဒွါရ**

ကာယပသာဒရုပ်သည် **ကာယဒွါရ**

ဘဝင်စိတ်တို့၏ အဆုံးဖြစ်သော "ဘဝင်္ဂုပစ္ဆေဒစိတ်" ၁၉ပါး သည် **မနောဒွါရ** မည်၏။

ဒွါရအလိုက်ဖြစ်သော စိတ်များ

စက္ခုဒွါရ၌ဖြစ်သောစိတ်(၆၄)ပါးမှာ

ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း-၁၊ စက္ခုဝိညာဉ်ခွေး၊ သမ္ပဋိစ္ဆိုင်းခွေး၊ သန္တီရဏ-၃၊ ဝုဋ္ဌော၊ ကာမဇော-၂၉၊ တဒါရုံ (မဟာဝိပါက်) ၈ = ပေါင်း ၄၆-ပါးသော စိတ်တို့သည် စက္ခုဒွါရ၌ ဖြစ်၏။

သောတဒွါရ၌ဖြစ်သောစိတ်(၆၄)ပါးမှာ

ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း-၁၊ သောတဝိညာဉ်ခွေး၊သမ္ပဋိစ္ဆိုင်ခွေး၊ သန္တီရဏ-၃၊ ဝုဋ္ဌော၊ ကာမဇော-၂၉၊ တဒါရုံ (မဟာဝိပါက်) ၈ = ပေါင်း ၄၆-ပါးသောစိတ် တို့သည် သောတဒွါရ၌ ဖြစ်၏။

http://www.dhammadownload.com

ဃာနဒွါရ၌ဖြစ်သောစိတ် (၆၄)ပါးမှာ

ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း-၁၊ ဃာနဝိညာဉ်ခွေး၊ သမ္ပဋိစ္ဆိုင်းခွေး၊ သန္တီရဏ-၃၊ ဝုဋ္ဌော၊ ကာမဇော-၂၉၊ တဒါရုံ (မဟာဝိပါက်) ၈ = ပေါင်း ၄၆-ပါး သောစိတ်တို့သည် ဃာနဒွါရ၌ ဖြစ်၏။

ဇိဝှါဒွါရ၌ဖြစ်သောစိတ်(၆၄)ပါးမှာ

ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း-၁၊ ဇိဝှာဝိညာဉ်ခွေး၊ သမ္ပဋိစ္ဆိုင်းခွေး၊ သန္တီရဏ-၃၊ ဝုဋ္ဌော၊ ကာမဇော-၂၉၊ တဒါရုံ (မဟာဝိပါက်) ၈ = ပေါင်း ၄၆-ပါးသော စိတ်တို့သည် ဇိဝှါဒွါရ၌ ဖြစ်၏။

ကာယဒွါရ၌ဖြစ်သောစိတ်(၆၄)ပါးမှာ

ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း-၁၊ ကာယဝိညာဉ်ခွေး၊ သမ္ပဋိစ္ဆိုင်းခွေး၊ သန္တီရဏ-၃၊ ဝုဋ္ဌော၊ ကာမဇော-၂၉၊ တဒါရုံ (မဟာဝိပါက်) ၈ = ပေါင်း ၄၆-ပါး သောစိတ်တို့သည် ကာယဒွါရ၌ ဖြစ်၏။

မနောဒွါရ၌ဖြစ်သောစိတ်(၆၇)ပါးမှာ

မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း-၁၊ ဇော-၅၅၊ တဒါရုံ-၁၁ = ပေါင်း ၆၇-ပါး သောစိတ်တို့သည် မနောဒွါရ၌ ဖြစ်၏။

ဒွါရဝိမုတ်စိတ်(၁၉)ပါးမှာ

ဥပေက္ခာသန္တီရဏ-၂၊ မဟာဝိပါက်-၈၊ မဟဂ္ဂုတ်ဝိပါက်-၉ = ပေါင်း ၁၉-ပါးသောစိတ်တို့သည် ၆ ဒွါရမှ လွတ်သောကြောင့် ဒွါရဝိမုတ် စိတ်မည်၏။

http://www.dhammadownload.com

တစ်ဒွါရစသည်၌ ဖြစ်သည့်စိတ်များ

တစ်ဒွါရစီ၌သာ ဖြစ်သောစိတ် (၃၆)ပါးမှာ

စက္ခုဝိညာဉ်ဒွေးသည်	**စက္ခုဒွါရ**
သောတဝိညာဉ်ဒွေးသည်	**သောတဒွါရ**
ဃာနဝိညာဉ်ဒွေးသည်	**ဃာနဒွါရ**
ဇိဝှါဝိညာဉ်ဒွေးသည်	**ဇိဝှါဒွါရ**
ကာယဝိညာဉ်ဒွေးသည်	**ကာယဒွါရ**
အပ္ပနာဇော ၂၆-ပါးသည်	**မနောဒွါရ**

ဒွေပဉ္စဝိညာဉ်-၁၀၊ အပ္ပနာဇော-၂၆၊ ပေါင်း ၃၆-ပါးသော စိတ်တို့သည် တစ်ဒွါရစီ၌သာ ဖြစ်၏။

၅-ဒွါရ၌သာ ဖြစ်သောစိတ်(၃)ပါးမှာ

ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း-၁၊ သမ္ပဋိစ္ဆိုင်းဒွေး = ပေါင်း မနောဓာတ် ၃-ပါးသည် ပဉ္စဒွါရ (၅-ဒွါရ) ၌သာ ဖြစ်၏။

၆-ဒွါရ၌သာ ဖြစ်သောစိတ်(၃၁)ပါးမှာ

သောမနဿသန္တီရဏ-၁၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း-၁၊ ကာမဇော-၂၉ = ပေါင်း ၃၁-ပါးသောစိတ်တို့သည် ၆-ဒွါရ၌သာ အမြဲဖြစ်၏။

၆-ဒွါရ၌ ရံခါဖြစ်/ရံခါလွတ်သောစိတ်(၁၀)ပါးမှာ

ဥပေက္ခာသန္တီရဏ-၂၊ မဟာဝိပါက်-၈ = ပေါင်း ၁၀-ပါးသော စိတ်တို့သည် ၆-ဒွါရ၌ ရံခါဖြစ်၍ ရံခါလွတ်၏။

http://www.dhammadownload.com

၆-ဒွါရမှ အမြဲလွတ်သောစိတ်(၉)ပါးမှာ

မဟဂ္ဂုတ်ဝိပါက်စိတ် ၉-ပါးသည် ၆-ဒွါရမှ အမြဲလွတ်၏။

၁-ဒွါရစီး၌ ဖြစ်သောစိတ်ပေါင်း	= ၃၆-ပါး
၅-ဒွါရစီး၌ ဖြစ်သောစိတ်ပေါင်း	= ၃-ပါး
၆-ဒွါရစီး၌ အမြဲဖြစ်သောစိတ်ပေါင်း	= ၃၁-ပါး
၆-ဒွါရ၌ ရံခါဖြစ် (ရံခါလွတ်) သောစိတ်ပေါင်း	= ၁၀-ပါး
၆-ဒွါရမှ အမြဲလွတ်သောစိတ်ပေါင်း	= ၉-ပါး
ပေါင်း စိတ်အကျဉ်း	= ၈၉-ပါး

♦ ♦ ♦

၅။ အာရမ္မဏသင်္ဂဟ

အာရုံ (၆)ပါးမှာ

ရူပါရုံ၊ သဒ္ဒါရုံ၊ ဂန္ဓာရုံ၊ ရသာရုံ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၊ ဓမ္မာရုံ ပေါင်း အာရုံ ၆-ပါး။

တရားကိုယ်ကောက်ပုံများ

အဆင်းအမျိုးမျိုးသည်	ရူပါရုံ
အသံအမျိုးအမျိုးသည်	သဒ္ဒါရုံ
အနံ့အမျိုးမျိုးသည်	ဂန္ဓာရုံ
အရသာအမျိုးမျိုးသည်	ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ

ကျန်သော သိဖွယ်သဘောတရားအမျိုးမျိုးသည် ဓမ္မာရုံ မည်၏။

http://www.dhammadownload.com

ဓမ္မာရုံထိုက်သောတရားများမှာ

စိတ်-၁၊ စေတသိက်-၁၊ ပသာဒရုပ်-၁၊ သုခုမရုပ်-၁၊ နိဗ္ဗာန်-၁၊ ပညတ်-၁ = ပေါင်း ဓမ္မာရုံ ထိုက်သောတရား **အကျဉ်း ၆-ပါး**။

စိတ်-၈၉၊ စေတသိက်-၅၂၊ ပသါဒရုပ်-၅၊ သုခုမရုပ်-၁၆၊ နိဗ္ဗာန်-၁၊ ပညတ်-၁ = ပေါင်း ဓမ္မာရုံထိုက်သောတရား **အကျယ် ၁၆၄-ပါး**။

အာရုံအလိုက် အာရုံပြုသောစိတ်များ

၁။ စက္ခုဝိညာဉ်ဒွေးသည် **ပစ္စုပ္ပန် ရူပါရုံ**
သောတဝိညာဉ်ဒွေးသည် **ပစ္စုပ္ပန် သဒ္ဒါရုံ**
ဃာနဝိညာဉ်ဒွေးသည် **ပစ္စုပ္ပန် ဂန္ဓာရုံ**
ဇိဝှါဝိညာဉ်ဒွေးသည် **ပစ္စုပ္ပန် ရသာရုံ**
ကာယဝိညာဉ်ဒွေးသည် **ပစ္စုပ္ပန် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ** ကိုအာရုံပြု၏။

၂။ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း-၁၊ သမ္ပဋိစ္ဆိုင်းဒွေး = ပေါင်း မနောဓာတ် ၃-ပါးသည် **ပစ္စုပ္ပန်ပဉ္စာရုံ**ကို အာရုံပြု၏။

၃။ တဒါရုံ-၁၁၊ ဟသိတုပ္ပါဒ်-၁ = ပေါင်း ၁၂-ပါးသော စိတ်တို့သည် ကာမစိတ်- ၅၄၊ စေတသိက်-၅၂၊ ရုပ်-၂၈ ဟုဆိုအပ်သော **ကာမအာရုံ ၆-ပါး**ကို အာရုံပြု၏။

၄။ အကုသိုလ်စိတ်-၁၂၊ မဟာကုသိုလ်-ကြိယာ ဉာဏဝိပ္ပယုတ်စိတ် ၈ = ပေါင်း ၂၀-ပါးသော စိတ်တို့သည် လောကီစိတ်-၈၁၊ စေတသိက်-၅၂၊ ရုပ်၂၈၊ ပညတ်ဟုဆိုအပ်သော **လောကီအာရုံ ၆-ပါး**ကို အာရုံပြု၏။

၅။ မဟာကုသိုလ် ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ်-၄၊ ကုသိုလ်အဘိညာဉ်-၁ = ပေါင်း ၅-ပါးသောစိတ်တို့သည် (အရဟတ္တမဂ်၊အရဟတ္တဖိုလ်ကြဉ်သော်) စိတ်-

http://www.dhammadownload.com

၈၇၊ စေတသိက် ၅၂-ပါး၊ ရုပ်-၂၈၊ နိဗ္ဗာန်၊ ပညတ်ဟု ဆိုအပ်သော **အာရုံ ၆-ပါးကို** အာရုံပြု၏။

၆။ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း-၁၊ မဟာကြိယာ ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ်-၄၊ ကြိယာ အဘိညာဉ်-၁ = ပေါင်း ၆-ပါးသော စိတ်တို့သည် **အလုံးစုံသော** စိတ်-၈၉၊ စေတသိက်-၅၂၊ ရုပ်-၂၈၊ နိဗ္ဗာန်၊ ပညတ်ဟုဆိုအပ်သော **အာရုံ ၆-ပါးကို** အာရုံပြု၏။

၇။ (အဘိညာဉ်ဒွေးကြဉ်သော်) ရူပစိတ် ၁၅-ပါးသည် ကသိုဏ်းပညတ် ၁၀-ပါး၊ အသုဘပညတ် ၁၀-ပါး၊ ကာယဂတာသတိ၊ အာနာပါနဿတိ၊ မေတ္တာ-ကရုဏာ-မုဒိတာ-ဥပေက္ခာဟူသော ဗြဟ္မဝိဟာရတရား ၄-ပါး = ပေါင်း ၂၆-ပါးသော **ပညတ်ဓမ္မာရုံကို** အာရုံပြု၏။

၈။ အာကာသာနဉ္စာယတနစိတ် ၃-ပါးသည် ကောင်းကင်ပညတ်ဟု ဆိုအပ်သော ပညတ်ဓမ္မာရုံကို အာရုံပြု၏။

၉။ အာကိဉ္စညာယတနစိတ် ၃-ပါးသည် နတ္ထိဘာဝပညတ်ဟု ဆိုအပ်သော **ပညတ်ဓမ္မာရုံကို** အာရုံပြု၏။

၁၀။ ဝိညာဏဉ္စာယတနစိတ် ၃-ပါးသည် အာကာသာနဉ္စာယတနကုသိုလ် ကြိယာဟု ဆိုအပ်သော **မဟဂ္ဂုတ်ဓမ္မာရုံကို** အာရုံပြု၏။

၁၁။ နေဝသညာနာသညာယတနစိတ် ၃-ပါးသည် အာကိဉ္စညာယတန ကုသိုလ်ကြိယာဟုဆိုအပ် သော **မဟဂ္ဂုတ်ဓမ္မာရုံကို** အာရုံပြု၏။

၁၂။ လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ပါးသည် **နိဗ္ဗာန်ဟုဆိုအပ်သော** ဓမ္မာရုံကို အာရုံပြု၏။

◆ ◆ ◆

http://www.dhammadownload.com

အာရုံပြုပုံအကျယ်

၁။ ဒွေပဉ္စဝိညာဉ်-၁၀၊ မနောဓာတ်-၃၊ တဒါရုံ-၁၁၊ ဟသိတုပ္ပါဒ်-၁ပေါင်း ၂၅-ပါးသောစိတ် တို့သည် **ကာမအာရုံတစ်ပါး**ကိုသာ အာရုံပြု၏။

၂။ (အဘိညာဉ်ဒွေးကြဉ်သော) ရူပစိတ်- ၁၅၊ အာကာသာနဉ္စာယတနစိတ် ၃-ပါး၊ အာကိဉ္စညာယတနစိတ် ၃-ပါး = ပေါင်း ၂၁-ပါးသော စိတ် တို့သည် **ပညတ်ဓမ္မာရုံတစ်ပါးကိုသာ** အာရုံပြု၏။

၃။ ဝိညာဏဉ္စာယတနစိတ် ၃-ပါး၊ နေဝသညာနာသညာယတနစိတ် ၃-ပါး = ပေါင်း ၆-ပါးသောစိတ်တို့သည် **မဟဂ္ဂုတ်ဓမ္မာရုံ တစ်ပါးကိုသာ** အာရုံပြု၏။

၄။ လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ပါးသည် **နိဗ္ဗာန်ဓမ္မာရုံ တစ်ပါး**ကိုသာ အာရုံပြု၏။

၅။ အကုသိုလ်စိတ်-၁၂၊ မဟာကုသိုလ်ကြိယာဉာဏဝိပ္ပယုတ်စိတ်-၈ = ပေါင်း ၂၀-ပါးသော စိတ်တို့သည် ကာမ၊ မဟဂ္ဂုတ်၊ ပညတ် အာရုံ ၃-ပါးကိုသာ အာရုံပြု၏။

၆။ မဟာကုသိုလ်ဉာဏသမ္ပယုတ်-၄၊ ကုသိုလ်အဘိညာဉ်-၁ = ပေါင်း ၅-ပါးသော စိတ်တို့သည် ကာမ၊ မဟဂ္ဂုတ်၊ နိဗ္ဗာန်၊ ပညတ် အာရုံ ၄-ပါးကိုသာ အာရုံပြု၏။

၇။ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း-၁၊ မဟာကြိယာဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ်-၄၊ ကြိယာ အဘိညာဉ်၁ = ပေါင်း ၆-ပါးသော စိတ်တို့သည် ကာမ၊ မဟဂ္ဂုတ်၊ နိဗ္ဗာန်၊ ပညတ်အာရုံ ၄-ပါးကိုသာ အာရုံပြု၏။

♦ ♦ ♦

ကျန်+အနေကျန် အာရုံပြုပုံများ

၁။ ဒွေပဉ္စဝိညာဉ်-၁၀၊ မနောဓာတ်-၃၊ တဒါရုံ-၁၁၊ ဟသိတုပ္ပါဒ်-၁ပေါင်း ၂၅-ပါးသော စိတ်တို့သည် **ကာမကို ကျန်** အာရုံပြု၏။

http://www.dhammadownload.com

၂။ (အဘိညာဉ်ဒွေးကြဉ်သော်) ရူပစိတ်-၁၅၊ အာကာသာနဉ္စာယတနစိတ် ၃-ပါး၊ အာကိဉ္စညာယတနစိတ်၃-ပါး = ပေါင်း ၂၁-ပါးသော စိတ်တို့သည် **ပညတ်ကို ကေန်** အာရုံပြု၏။

၃။ ဝိညာဏဉ္စာယတနစိတ် ၃-ပါး၊ နေဝသညာနာသညာယတနစိတ် ၃-ပါး = ပေါင်း ၆-ပါးသော စိတ်တို့သည် **မဟဂ္ဂုတ်ကို ကေန်** အာရုံပြု၏။

၄။ လောကုတ္တရာ စိတ်၈-ပါးသည် **နိဗ္ဗာန်ကို ကေန်** အာရုံပြု၏။

၅။ အကုသိုလ်စိတ်-၁၂၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း-၁၊ မဟာကုသိုလ် ကြိယာ-၁၆၊ အဘိညာဉ်ဒွေး = ပေါင်း ၃၁-ပါးသောစိတ်တို့သည် ကာမ၊ မဟဂ္ဂုတ်၊ ပညတ် အာရုံ ၃-ပါးကို **အနေကာန်** အာရုံ ပြု၏။

၆။ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း-၁၊ မဟာကုသိုလ် ကြိယာဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ်-၈၊ အဘိညာဉ်ဒွေး = ပေါင်း ၁၁-ပါးသောစိတ်တို့သည် **ကာမ၊ မဟဂ္ဂုတ်၊ နိဗ္ဗာန်၊ ပညတ်** အာရုံ ၄-ပါးကို **အနေကာန်** အာရုံ ပြု၏။

ကာမကေန်	= ၂၅-ပါး၊	ကာမအနေကာန်	= ၃၁-ပါး၊
ပညတ်ကေန်	= ၂၁-ပါး၊	ပညတ်အနေကာန်	= ၃၁-ပါး၊
မဟဂ္ဂုတ်ကေန်	= ၆-ပါး၊	မဟဂ္ဂုတ်အနေကာန်	= ၃၁-ပါး၊
နိဗ္ဗာန်ကေန်	= ၈-ပါး၊	နိဗ္ဗာန်အနေကာန်	= ၁၁-ပါး၊

♦ ♦ ♦

http://www.dhammadownload.com

၆။ ဝတ္ထုသင်္ဂဟ

ဝတ္ထုရုပ်(၆)ပါးမှာ

စက္ခုဝတ္ထု၊ သောတဝတ္ထု၊ ဃာနဝတ္ထု၊ ဇိဝှါဝတ္ထု၊ ကာယဝတ္ထု၊ ဟဒယဝတ္ထု-ပေါင်း ဝတ္ထုရုပ် ၆-ပါး။

ဝတ္ထုအလိုက် မှီရာစိတ်များမှာ

၁။စက္ခုဝိညာဉ်ဒွေးသည်	စက္ခုဝတ္ထုဍ္ဍ	မှီ၏။
၂။သောတဝိညာဉ်ဒွေးသည်	သောတဝတ္ထုဍ္ဍ	မှီ၏။
၃။ဃာနဝိညာဉ်ဒွေးသည်	ဃာနဝတ္ထုဍ္ဍ	မှီ၏။
၄။ဇိဝှါဝိညာဉ်ဒွေးသည်	ဇိဝှါဝတ္ထုဍ္ဍ	မှီ၏။
၅။ကာယဝိညာဉ်ဒွေးသည်	ကာယဝတ္ထုဍ္ဍ	မှီ၏။

* ၆။ဒေါသမူဒွေး၊ မနောဓာတ်-၃၊ သန္တီရဏ-၃၊ ဟသိတုပ္ပါဒ်-၁၊ မဟာဝိပါက်-၈၊ ရူပစိတ်-၁၅၊ သောတာပတ္တိမဂ်-၁ = ပေါင်း ၃၃-ပါးသောစိတ်တို့သည် ဟဒယဝတ္ထုဍ္ဍ အမြဲမှီ၏။

* ၁။လောဘမူစိတ်-၈၊ မောဟမူစိတ်-၂၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း-၁၊ မဟာကုသိုလ်ကြိယာ-၈၊ အရူပကုသိုလ်ကြိယာ-၈၊ အထက်လောကုတ္တရာ-၇-ပေါင်း ၄၂-ပါးသောစိတ်တို့သည် ဟဒယဝတ္ထုဍ္ဍ ရံခါမှီ၏။

* ၂။အရူပဝိပါက်စိတ်၄-ပါးသည် ဝတ္ထုရုပ်၌ အမြဲမမှီသောကြောင့် ဝတ္ထုဝိမုတ်စိတ် မည်၏။

ဝတ္ထုမှီ-မမှီစိတ်များမှာ

ပဉ္စဝတ္ထုဍ္ဍ အမြဲမှီသောစိတ်ပေါင်း	= ၁၀-ပါး
ဟဒယဝတ္ထုဍ္ဍ အမြဲမှီသောစိတ်ပေါင်း	= ၃၃-ပါး
ပေါင်း ဝတ္ထုရုပ်၌ အမြဲမှီသောစိတ်ပေါင်း	= ၄၃-ပါး
ဟဒယ ဝတ္ထုဍ္ဍ ရံခါမှီသောစိတ်ပေါင်း	= ၄၂-ပါး
ဝတ္ထုရုပ်၌ ရံခါမှီသောစိတ်ပေါင်း	= ၄၂-ပါး

http://www.dhammadownload.com

ဝတ္ထုရုပ်၌ မမှီသောစိတ်ပေါင်း = ၂-ပါး
ပေါင်း စိတ်အကျဉ်း = ၈၉-ပါး

ဝိညာဏဓာတ်(၇)ပါးမှာ

စက္ခုဝိညာဏဓာတ်၊ သောတဝိညာဏဓာတ်၊ ဃာနဝိညာဏဓာတ်၊ဇိဝှါဝိညာဏဓာတ်၊ ကာယဝိညာဏဓာတ်၊ မနောဓာတ်၊ မနောဝိညာဏဓာတ် ပေါင်း ဝိညာဏဓာတ် ၇-ပါး။

စိတ်နှင့် ဝိညာဏဓာတ်တွဲစပ်ပုံမှာ

၁။စက္ခုဝိညာဉ်ဒွေးသည် စက္ခုဝိညာဏဓာတ် မည်၏။
၂။သောတဝိညာဉ်ဒွေးသည် သောတဝိညာဏဓာတ် မည်၏။
၃။ဃာနဝိညာဉ်ဒွေးသည် ဃာနဝိညာဏဓာတ် မည်၏။
၄။ဇိဝှါဝိညာဉ်ဒွေးသည် ဇိဝှါဝိညာဏဓာတ် မည်၏။
၅။ကာယဝိညာဉ်ဒွေးသည်ကာယဝိညာဏဓာတ် မည်၏။
၆။ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊သမ္ပဋိစ္ဆိုင်းဒွေး ပေါင်း ၃-ပါးသည် မနောဓာတ် မည်၏။
၇။ကြွင်း ၇၆-ပါးသောစိတ်တို့သည် မနောဝိညာဏဓာတ် မည်၏။

ဘုံ-ဝတ္ထု-ဝိညာဏဓာတ်တွဲပုံမှာ

(၁) ကာမ ၁၁-ဘုံ၌ ဝတ္ထုပ်ရုပ် ၆-ပါးကိုမှီ၍ ဝိညာဏဓာတ် ၇-ပါး ဖြစ်၏။
(၂) (အသညသတ်ကြဉ်သော်) ရူပ ၁၅-ဘုံ၌ စက္ခုဝတ္ထု၊ သောတဝတ္ထု၊ ဟဒယဝတ္ထု-ပေါင်း ဝတ္ထုရုပ် ၃-ပါးကိုမှီ၍ စက္ခုဝိညာဏဓာတ်၊ သောတဝိညာဏဓာတ်၊ မနောဝိညာဏဓာတ် = ပေါင်း ဝိညာဏ ဓာတ် ၄-ပါးဖြစ်၏။
(၃) အရူပ ၄-ဘုံ၌ မည်သည့်ဝတ္ထုရုပ်ကိုမျှ မမှီဘဲ မနောဝိညာဏဓာတ် ၁-ပါးသာ ဖြစ်၏။

ပကိဏ်းပိုင်းဆိုရိုးပြီး၏။

♦ ♦ ♦ ♦ ♦

http://www.dhammadownload.com

၄။ ဝီထိပိုင်း

ဝီထိပိုင်း၌ ဆက္က(၆)မျိုးမှာ

ဝတ္ထု(၆)ပါး၊ ဒွါရ(၆)ပါး၊ အာရုံ(၆)ပါး၊ ဝိညာဏ်(၆)ပါး၊ ဝီထိ(၆)ပါး၊ ဝိသယပ္ပဝတ္တိ(၆)ပါး။

ဝိညာဏ်(၆)ပါးမှာ

စက္ခုဝိညာဏ်၊ သောတဝိညာဏ်၊ ဃာနဝိညာဏ်၊ ဇိဝှါဝိညာဏ်၊ ကာယဝိညာဏ်၊ မနောဝိညာဏ်။

ဒွါရနှင့်စပ်သော ဝီထိ(၆)ပါးမှာ

စက္ခုဒွါရဝီထိ၊ သောတဒွါရဝီထိ၊ ဃာနဒွါရဝီထိ၊ ဇိဝှါဒွါရဝီထိ၊ ကာယဒွါရဝီထိ၊ မနောဒွါရဝီထိ။

ဝိညာဏ်နှင့်စပ်သော ဝီထိ(၆)ပါးမှာ

စက္ခုဝိညာဏဝီထိ၊ သောတဝိညာဏဝီထိ၊ ဃာနဝိညာဏဝီထိ၊ ဇိဝှါဝိညာဏဝီထိ၊ ကာယ ဝိညာဏဝီထိ၊ မနောဝိညာဏဝီထိ။

ဝိသယပ္ပဝတ္တိ(၆)ပါးမှာ

အတိမဟန္တာရုံ၊ မဟန္တာရုံ၊ ပရိတ္တာရုံ၊ အတိပရိတ္တာရုံ၊ ဝိဘူတာရုံ၊ အဝိဘူတာရုံ။

http://www.dhammadownload.com

ကာမဇောဝါရ(၁) ပဉ္စဒွါရဝီထိ

စိတ်သက်နှင့် ရုပ်သက်ခွဲပုံမှာ

ဥပါဒ်၊ဌီ၊ဘင်ဟူသော ခဏငယ်(၃)ချက်၏ အပေါင်းဖြစ်သော စိတ္တက္ခဏ (၁)ချက်သည် စိတ်၏အသက် မည်၏။

စိတ္တက္ခဏ(၁၇)ချက်သည် လက္ခဏရုပ်(၄) ဝိညတ်ဒွေးကြဉ်သော ရုပ်(၂၂)ပါး၏ ရုပ်သက်တစ်ခု မည်၏။ ခဏငယ်ပေါင်း (၅၁)ချက် ရှိ၏။

အစခဏငယ် (၁)ချက်သည် ရုပ်၏ ဥပါဒ် မည်၏။ အလယ်ခဏငယ် (၄၉)ချက်သည် ရုပ်၏ ဌီ မည်၏။ အဆုံးခဏငယ် (၁)ချက် သည် ရုပ်၏ ဘင် မည်၏။

စက္ခုဒွါရ အတိမဟန္တာရုံဝီထိဖြစ်ပုံမှာ

အတီတဘွင် (၁)ကြိမ်၊ ဘဝင်စလန၊ ဘဝင်ုပ၊ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ စက္ခု ဝိညာဉ်၊ သမ္ပဋိစ္ဆိုင်း၊ သန္တီရဏ၊ ဝုဋ္ဌော၊ ကာမဇော(၇)ကြိမ်၊ တဒါရုံ(၂)ကြိမ်၊ ထို့နောင် ဘွင်များစွာ ဖြစ်၏။ တဒါရုံအဆုံးရှိသောကြောင့် တဒါရမ္မဏဝါရမည်၏။

စက္ခုဒွါရ ပထမ မဟန္တာရုံဝီထိဖြစ်ပုံမှာ

အတီတဘွင် (၂)ကြိမ်၊ ဘဝင်စလန၊ ဘဝင်ုပစ္ဆေဒ၊ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ စက္ခုဝိညာဉ်၊ သမ္ပဋိစ္ဆိုင်း၊ သန္တီရဏ၊ ဝုဋ္ဌော၊ ကာမဇော(၇)ကြိမ်၊ ဘွင်(၁)ကြိမ်၊ ထို့နောင် ဘွင်များစွာ ဖြစ်၏။ ဇောအဆုံးရှိသောကြောင့် ဇဝနဝါရ မည်၏။

စက္ခုဒွါရ ဒုတိယ မဟန္တာရုံဝီထိဖြစ်ပုံမှာ

အတီတဘွင် (၃)ကြိမ်၊ ဘဝင်စလန၊ ဘဝင်ုပစ္ဆေဒ၊ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ စက္ခုဝိညာဉ်၊ သမ္ပဋိစ္ဆိုင်း၊ သန္တီရဏ၊ ဝုဋ္ဌော၊ ကာမဇော(၇)ကြိမ်၊ ထို့နောင် ဘွင်များစွာ ဖြစ်၏။

http://www.dhammadownload.com

စက္ခုဒွါရ ပထမ ပရိတ္တာရုံဝီထိဖြစ်ပုံမှာ

အတီတဘွင် (၄)ကြိမ်၊ ဘဝင်္ဂစလန၊ ဘဝင်္ဂုပစ္ဆေဒ၊ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ စက္ခုဝိညာဉ်၊ သမ္ပဋိစ္ဆိုင်း၊ သန္တီရဏ၊ ဝုဋ္ဌော (၃)ကြိမ်၊ ဘွင် (၄)ကြိမ်၊ ထို့နောင် ဘွင်များစွာ ဖြစ်၏။ ဝုဋ္ဌောအဆုံးရှိသောကြောင့် ဝုဋ္ဌောဝါရ မည်၏။

စက္ခုဒွါရ ဒုတိယ ပရိတ္တာရုံဝီထိဖြစ်ပုံမှာ

အတီတဘွင် (၅)ကြိမ်၊ ဘဝင်္ဂစလန၊ ဘဝင်္ဂုပစ္ဆေဒ၊ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ စက္ခုဝိညာဉ်၊ သမ္ပဋိစ္ဆိုင်း၊ သန္တီရဏ၊ ဝုဋ္ဌော (၃)ကြိမ်၊ ဘွင် (၃)ကြိမ်၊ ထို့နောင် ဘွင်များစွာ ဖြစ်၏။

စက္ခုဒွါရ တတိယ ပရိတ္တာရုံဝီထိဖြစ်ပုံမှာ

အတီတဘွင် (၆)ကြိမ်၊ ဘဝင်္ဂစလန၊ ဘဝင်္ဂုပစ္ဆေဒ၊ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ စက္ခုဝိညာဉ်၊ သမ္ပဋိစ္ဆိုင်း၊ သန္တီရဏ၊ ဝုဋ္ဌော (၃)ကြိမ်၊ ဘွင် (၂)ကြိမ်၊ ထို့နောင် ဘွင်များစွာ ဖြစ်၏။

စက္ခုဒွါရ စတုတ္ထ ပရိတ္တာရုံဝီထိဖြစ်ပုံမှာ

အတီတဘွင် (၇)ကြိမ်၊ ဘဝင်္ဂစလန၊ ဘဝင်္ဂုပစ္ဆေဒ၊ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ စက္ခုဝိညာဉ်၊ သမ္ပဋိစ္ဆိုင်း၊ သန္တီရဏ၊ ဝုဋ္ဌော (၃)ကြိမ်၊ ဘွင် (၁)ကြိမ်၊ ထို့နောင် ဘွင်များစွာ ဖြစ်၏။

စက္ခုဒွါရ ပဉ္စမ ပရိတ္တာရုံဝီထိဖြစ်ပုံမှာ

အတီတဘွင် (၈)ကြိမ်၊ ဘဝင်္ဂစလန၊ ဘဝင်္ဂုပစ္ဆေဒ၊ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ စက္ခုဝိညာဉ်၊ သမ္ပဋိစ္ဆိုင်း၊ သန္တီရဏ၊ ဝုဋ္ဌော (၃)ကြိမ်၊ ထို့နောင် ဘွင်များစွာ ဖြစ်၏။

http://www.dhammadownload.com

စက္ခုဒွါရ ဆဋ္ဌမ ပရိတ္တာရုံဝီထိဖြစ်ပုံမှာ

အတီတဘွင် (၉)ကြိမ်၊ ဘဝင်္ဂစလန၊ ဘဝင်္ဂုပစ္ဆေဒ၊ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ စက္ခုဝိညာဉ်၊ သမ္ပဋိစ္ဆိုင်း၊ သန္တီရဏ၊ ဝုဋ္ဌော (၂)ကြိမ်၊ ထို့နောင် ဘွင်များစွာ ဖြစ်၏။

စက္ခုဒွါရ ပထမ အတိပရိတ္တာရုံဝီထိဖြစ်ပုံမှာ

အတီတဘွင် (၁၀)ကြိမ်၊ ဘဝင်္ဂစလန (၂)ကြိမ်၊ ဘွင် (၅)ကြိမ်၊ ထို့နောင် ဘွင်များစွာ ဖြစ်၏။ ဝီထိစိတ်လုံးဝမဖြစ်သောကြောင့် မောဃဝါရ မည်၏။

စက္ခုဒွါရ ဒုတိယ အတိပရိတ္တာရုံဝီထိဖြစ်ပုံမှာ

အတီတဘွင် (၁၁)ကြိမ်၊ ဘဝင်္ဂစလန (၂)ကြိမ်၊ ဘွင် (၄)ကြိမ်၊ ထို့နောင် ဘွင်များစွာ ဖြစ်၏။

စက္ခုဒွါရ တတိယ အတိပရိတ္တာရုံဝီထိဖြစ်ပုံမှာ

အတီတဘွင် (၁၂)ကြိမ်၊ ဘဝင်္ဂစလန (၂)ကြိမ်၊ ဘွင် (၃)ကြိမ်၊ ထို့နောင် ဘွင်များစွာ ဖြစ်၏။

စက္ခုဒွါရ စတုတ္ထ အတိပရိတ္တာရုံဝီထိဖြစ်ပုံမှာ

အတီတဘွင် (၁၃)ကြိမ်၊ ဘဝင်္ဂစလန (၂)ကြိမ်၊ ဘွင် (၂)ကြိမ်၊ ထို့နောင် ဘွင်များစွာ ဖြစ်၏။

စက္ခုဒွါရ ပဉ္စမ အတိပရိတ္တာရုံဝီထိဖြစ်ပုံမှာ

အတီတဘွင် (၁၄)ကြိမ်၊ ဘဝင်္ဂစလန (၂)ကြိမ်၊ ဘွင် (၁)ကြိမ်၊ ထို့နောင် ဘွင်များစွာ ဖြစ်၏။

http://www.dhammadownload.com

စက္ခုဒွါရ ဆဋ္ဌမ အတိပရိတ္တာရုံဝီထိဖြစ်ပုံမှာ

အတီတဘင် (၁၅)ကြိမ်၊ ဘဝင်္ဂစလန (၂)ကြိမ်၊ ထို့နောင် ဘဝင်များစွာ ဖြစ်၏။

စက္ခုဒွါရ (၁၅)ဝီထိရေတွက်ပုံမှာ

စက္ခုဒွါရ အတိမဟန္တာရုံ (၁)ဝီထိ၊ မဟန္တာရုံ (၂)ဝီထိ၊ ပရိတ္တာရုံ (၆)ဝီထိ၊ အတိပရိတ္တာရုံ (၆)ဝီထိ- ပေါင်း စက္ခုဒွါရ (၁၅)ဝီထိ။

ပဉ္စဒွါရ (၇၅)ဝီထိရေတွက်ပုံမှာ

စက္ခုဒွါရ (၁၅)ဝီထိ၊ သောတဒွါရ (၁၅)ဝီထိ၊ ဃာနဒွါရ (၁၅)ဝီထိ၊ ဇိဝှာဒွါရ (၁၅)ဝီထိ၊ ကာယဒွါရ (၁၅)ဝီထိ-ပေါင်း ပဉ္စဒွါရ(၇၅)ဝီထိ။

♦ ♦ ♦

ကာမဇောဝါရ(၂) မနောဒွါရဝီထိ

မနောဒွါရ ဝိဘူတာရုံဝီထိဖြစ်ပုံမှာ

ဘဝင်္ဂစလန၊ ဘဝင်္ဂုပစ္ဆေဒ၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ ကာမဇော(၇)ကြိမ်၊ တဒါရုံ(၂)ကြိမ်၊ ထို့နောင် ဘဝင်များစွာ ဖြစ်၏။ **တဒါရုမ္မဏဝါရ**။

မနောဒွါရ အဝိဘူတာရုံဝီထိဖြစ်ပုံမှာ

ဘဝင်္ဂစလန၊ ဘဝင်္ဂုပစ္ဆေဒ၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ ကာမဇော(၇)ကြိမ် ထို့နောင် ဘဝင်များစွာ ဖြစ်၏။ **ဇဝနဝါရ**။

မနောဒွါရ(၂)ဝီထိ -မနောဒွါရ ဝိဘူတာရုံ(၁)ဝီထိ၊ အဝိဘူတာရုံ (၁)ဝီထိ ပေါင်းမနောဒွါရ(၂)ဝီထိ။

ဝီထိပေါင်း(၇၇)ဝီထိ-ပဉ္စဒွါရ(၇၅)ဝီထိ၊မနောဒွါရ(၂)ဝီထိ ပေါင်း ဝီထိ(၇၇)ဝီထိ။

http://www.dhammadownload.com

ဝိထိဖြစ်ကြောင်းအင်္ဂါများ

စက္ခုဒွါရဝီထိဖြစ်ကြောင်းအင်္ဂါမှာ

စက္ခုပသာဒ၊ ရူပါရုံ၊ အာလောက၊ မနသိကာရပေါင်း အကြောင်း(၄)ပါး စုံညီမှ **စက္ခုဒွါရ ဝီထိ**ဖြစ်၏။

သောတဒွါရဝီထိဖြစ်ကြောင်းအင်္ဂါမှာ

သောတပသာဒ၊ သဒ္ဒါရုံ၊ အာကာသဓာတ်၊ မနသိကာရပေါင်း အကြောင်း (၄)ပါးစုံညီမှ **သောတ ဒွါရဝီ ထိ**ဖြစ်၏။

ဃာနဒွါရဝီထိဖြစ်ကြောင်းအင်္ဂါမှာ

ဃာနပသာဒ၊ ဂန္ဓာရုံ၊ ဝါယောဓာတ်၊ မနသိကာရပေါင်း အကြောင်း (၄)ပါးစုံညီမှ **ဃာနဒွါရဝီထိ** ဖြစ်၏။

ဇိဝှါဒွါရဝီထိဖြစ်ကြောင်းအင်္ဂါမှာ

ဇိဝှါပသာဒ၊ ရသာရုံ၊ အာပေါဓာတ်၊ မနသိကာရပေါင်း အကြောင်း (၄)ပါးစုံညီမှ **ဇိဝှါဒွါရဝီထိ** ဖြစ်၏။

ကာယဒွါရဝီထိဖြစ်ကြောင်းအင်္ဂါမှာ

ကာယပသာဒ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၊ ထဒ္ဓပထဝီ၊ မနသိကာရပေါင်း အကြောင်း (၄)ပါးစုံညီမှ **ကာယဒွါရဝီထိ** ဖြစ်၏။

မနောဒွါရဝီထိဖြစ်ကြောင်းအင်္ဂါမှာ

ဘဝင်၊ ဓမ္မာရုံ၊ ဟဒယဝတ္ထု၊ မနသိကာရပေါင်း အကြောင်း(၄)ပါးစုံညီမှ **မနောဒွါရဝီထိ**ဖြစ်၏။

http://www.dhammadownload.com

၃။ ဝိပါကနိယာမ

ဝိပါက်အမှန်ဖြစ်ပုံမှာ

စက္ခုစသော ၆-ဒွါရတို့၏ အာရုံသည် ဣဋ္ဌာရုံဖြစ်အံ့၊

အဟိတ်ကုသလဝိပါက် ပဉ္စဝိညာဉ်(၅)၊ အဟိတ်ကုသလဝိပါက် သမ္ပဋိစ္ဆိုင်း(၁)၊ အဟိတ်ကုသလ ဝိပါက် ဥပေက္ခာသန္တီရဏ (၁) = ပေါင်း ၇-ပါးနှင့် အဟိတ်ကုသလဝိပါက် ဥပေက္ခာသန္တီရဏ (၁)၊ မဟာဝိပါက် ဥပေက္ခာ(၄) = ပေါင်း ဥပေက္ခာ တဒါရုံ (၅)ပါးတို့ ဖြစ်၏။

စက္ခုစသော ၆-ဒွါရတို့၏ အာရုံသည် အတိဣဋ္ဌာရုံဖြစ်အံ့၊

အဟိတ်ကုသလဝိပါက် ပဉ္စဝိညာဉ်(၅) အဟိတ်ကုသလဝိပါက် သမ္ပဋိစ္ဆိုင်း(၁)၊ အဟိတ်ကုသလ ဝိပါက် သောမနဿသန္တီရဏ(၁) = ပေါင်း ၇-ပါးနှင့် အဟိတ်ကုသလဝိပါက် သောမနဿသန္တီရဏ (၁)၊ မဟာဝိပါက် သောမနဿ(၄)-ပေါင်း သောမနဿ တဒါရုံ (၅)ပါးတို့ ဖြစ်၏။

စက္ခုစသော ၆-ဒွါရတို့၏ အာရုံသည် အနိဋ္ဌာရုံဖြစ်အံ့၊

အကုသလဝိပါက် ပဉ္စဝိညာဉ်(၅)၊ အကုသလဝိပါက် သမ္ပဋိစ္ဆိုင်း(၁)၊ အကုသလဝိပါက် ဥပေက္ခာသန္တီရဏ(၁)- ပေါင်း၇-ပါးနှင့် အကုသလဝိပါက် ဥပေက္ခာသန္တီရဏ(၁) ဥပေက္ခာ တဒါရုံ (၁)ပါးတို့ ဖြစ်၏။

ဇောအမှန်ဖြစ်ပုံမှာ

ကာမကြိယာဇော(၉)ပါးတို့တွင် အတိဣဋ္ဌာရုံဖြစ်အံ့၊

ဟသိတုပ္ပါဒ်(၁) မဟာကြိယာ သောမနဿ(၄) = ပေါင်း သောမနဿ ကြိယာဇော(၅)ပါး ဇော၏။

http://www.dhammadownload.com

သာမည ဣဿာရုံ၊ အနိဋ္ဌာရုံဖြစ်အံ့၊
မဟာကြိယာ ဥပေက္ခာ(၄)=ပေါင်း ဥပေက္ခာ ကြိယာဇော(၄)ပါး စော၏။

ယေဘုယျအားဖြင့် ဇောနောင် တဒါရုံရွေးပုံမှာ
အကုသိုလ်ဇော(၁၂)ပါးနောင် အဟိတ်တဒါရုံ(၃)ပါး ကျ၏။
ဒွိဟိတ်ကုသိုလ် - ကြိယာဇော(၈)ပါးနောင် ဒွိဟိတ်တဒါရုံ(၄)ပါး ကျ၏။
တိဟိတ်ကုသိုလ် - ကြိယာဇော(၈)ပါးနောင် တိဟိတ်တဒါရုံ(၄)ပါး ကျ၏။

ဝိသေသအားဖြင့် ဇောနောင် တဒါရုံရွေးပုံမှာ
လောဘမူ(၈)၊ မောဟမူ(၂)၊ မဟာကုသိုလ်(၈)-ပေါင်းဇော(၁၈)ပါးနောင် တဒါရုံ(၁၁) ပါးကျ၏။
ဟသိတုပ္ပါဒ်(၁)၊ မဟာကြိယာ သောမနဿ(၄)-ပေါင်း သောမနဿ ကြိယာဇော(၅)ပါး နောင် အဟိတ်ကုသလဝိပါက် သောမနဿ တဒါရုံ(၅)ပါး ကျ၏။
မဟာကြိယာဥပေက္ခာဇော(၄)ပါးနောင် ဥပေက္ခာသန္တီရဏ(၂) မဟာဝိပါက် ဥပေက္ခာ(၄) = ပေါင်း ဥပေက္ခာတဒါရုံ(၆)ပါး ကျ၏။
ဒေါသဇော(၂)ပါးနောင် ဥပေက္ခာတဒါရုံ- ဥပေက္ခာဘွင်(၆)ပါး ကျ၏။

တဒါရုံဖြစ်ကြောင်းအင်္ဂါ(၃)ပါးမှာ
ကာမဇော၊ ကာမသတ္တဝါ၊ ကာမအာရုံ (၃)ချက်စုံမှ တဒါရုံ ကျ၏။

♦ ♦ ♦

http://www.dhammadownload.com

၄။ ဇဝနနိယာမ

ကာမဇောများ ဇောပုံမှာ

၁။ **ပကတိရိုးရိုးအခါ (၇)ကြိမ် ဇော၏။**

၂။ **အာရုံအားနည်းသောအခါ (၆)ကြိမ် ဇော၏။**

၃။ **မိုရာဝတ္ထုရုပ်အားနည်းသော သောခါနီးအခါ၊ မိန်းမောတွေဝေနေသော အခါ၊ သတိမေ့လျော့နေသောအခါ၊ အမိဝမ်းတွင်း တည်နေခိုက်အခါ၊ ဖွားခါစအခါတို့၌ (၅)ကြိမ် ဇော၏။**

၄။ **ဝသီဘော်ရှင် ဈာနလာဘီဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရား၊ အရှင်မောဂ္ဂလာန် စသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ တန်ခိုးပြာဋိဟာကို ပြရာဝယ် ဈာန်အင်္ဂါကို ဆင်ခြင်သော ပစ္စဝေက္ခဏာဝီထိ၌ (၄) ကြိမ်-(၅)ကြိမ် ဇော၏။**

၅။အာဂန္တုကတွင်ကျသော ဝီထိနှင့်အာရုံ

အတိဣဋ္ဌာရုံ၊ မဟဂ္ဂုတ်အာရုံ၊ ပညတ်အာရုံ တစ်ခုခုကို အာရုံပြုကာ သောမနဿပဋိသန္ဓေနေ၍ ဒေါသဇောကျသော စက္ခုဒွါရ အတိမဟန္တာရုံ ဝီထိဖြစ်ပုံ။

အတီတဘွင်(၁)ကြိမ်၊ ဘဝင်္ဂစလန၊ ဘဝင်္ဂုပစ္ဆေဒ၊ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ စက္ခုဝိညာဉ်၊ သမ္ပဋိစ္ဆိုင်း၊ သန္တီရဏ၊ ဝုဋ္ဌော၊ ဒေါသဇော(၇)ကြိမ်၊ အာဂန္တုကဘွင်(၁)ကြိမ်၊ ထို့နောင် မူလဘွင်အများ။

ကာမအာရုံတစ်ခုခုကို အာရုံပြုကာ သောမနဿ ပဋိသန္ဓေနေ၍ ဒေါသဇောကျသော စက္ခုဒွါရ ပထမ မဟန္တာရုံဝီထိဖြစ်ပုံ။

အတီတဘွင်(၂)ကြိမ်၊ ဘဝင်္ဂစလန၊ ဘဝင်္ဂုပစ္ဆေဒ၊ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ စက္ခုဝိညာဉ်၊ သမ္ပဋိစ္ဆိုင်း၊ သန္တီရဏ၊ ဝုဋ္ဌော၊ ဒေါသဇော(၇)ကြိမ်၊ အာဂန္တုကဘွင်(၁)ကြိမ်၊ ထို့နောင် မူလဘွင်အများ။

http://www.dhammadownload.com

ကာမအာရုံတစ်ခုခုကို အာရုံပြုကာ သောမနဿ ပဋိသန္ဓေနေ၍ ဒေါသဇော ကျသော စက္ခုဒွါရ ဒုတိယ မဟန္တာရုံဝီထိဖြစ်ပုံ။

အတီတဘွင်(၃)ကြိမ်၊ ဘဝင်စလန၊ ဘဝင်ုပစ္ဆေဒ၊ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ စက္ခုဝိညာဉ်၊ သမ္ပဋိစ္ဆိုင်း၊ သန္တီရဏ၊ ဝုဋ္ဌော၊ ဒေါသဇော(၇)ကြိမ်၊ အာဂန္တုက ဘွင်(၁)ကြိမ်၊ ထို့နောင် မူလဘွင်အများ။

အတိဣဋ္ဌာရုံ၊ မဟဂ္ဂုတ်အာရုံ၊ ပညတ်အာရုံ တစ်ခုခုကို အာရုံပြုကာ သောမနဿ ပဋိသန္ဓေနေ၍ ဒေါသဇောကျသော မနောဒွါရ ဝိဘူတာရုံဝီထိဖြစ်ပုံ

ဘဝင်စလန၊ ဘဝင်ုပစ္ဆေဒ၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ ဒေါသဇော(၇)ကြိမ်၊ အာဂန္တုကဘွင်(၁)ကြိမ်၊ ထို့နောင် မူလဘွင်အများ။

♦ ♦ ♦

၆။ အပ္ပနာဇော–မနောဒွါရ ဝိဘူတာရုံဝီထိ

၁။(က) မန္ဒပုဂ္ဂိုလ်၏ အာဒိကမ္မိက ဈာနဝီထိဖြစ်ပုံမှာ

ဘဝင်စလန၊ ဘဝင်ုပစ္ဆေဒ၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ ပရိကံ၊ ဉပစာ၊ အနုလုံ၊ ဂေါတြဘူ၊ အာဒိကမ္မိ ကဈာန်ဇော(၁)ကြိမ်၊ ထို့နောင် တိဟိတ်ဘွင်အများ။

တိက္ခပုဂ္ဂိုလ်၏ အာဒိကမ္မိက ဈာနဝီထိဖြစ်ပုံမှာ

ဘဝင်စလန၊ ဘဝင်ုပစ္ဆေဒ၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ ဉပစာ၊ အနုလုံ၊ ဂေါတြဘူ၊ အာဒိကမ္မိကဈာန် ဇော(၁)ကြိမ်၊ ထို့နောင် တိဟိတ်ဘွင်အများ။

(ခ) မန္ဒပုဂ္ဂိုလ်၏ သမာပဇ္ဇန ဈာနဝီထိဖြစ်ပုံမှာ

ဘဝင်စလန၊ ဘဝင်ုပစ္ဆေဒ၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ ပရိကံ၊ ဉပစာ၊ အနုလုံ၊ ဂေါတြဘူ၊ ဈာန်-ဈာန် ဟု အကြိမ်များစွာ၊ ထို့နောင် တိဟိတ်ဘွင်အများ။

http://www.dhammadownload.com

တိက္ခပုဂ္ဂိုလ်၏ အာဒိကမ္မိက ဈာနဝီထိဖြစ်ပုံမှာ

ဘဝင်္ဂစလန၊ ဘဝင်္ဂုပစ္ဆေဒ၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ ဥပစာ၊ အနုလုံ၊ ဂေါတြဘူ၊ ဈာန်-ဈာန် ဟု အကြိမ်များစွာ၊ ထို့နောင် တဒါရုံဘဝင်များစွာ။

၂။(က) မန္ဒပုဂ္ဂိုလ်၏ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဝီထိဖြစ်ပုံမှာ

ဘဝင်္ဂစလန၊ ဘဝင်္ဂုပစ္ဆေဒ၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ ပရိကံ၊ ဥပစာ၊ အနုလုံ၊ ဂေါတြဘူ၊ သောတာပတ္တိမဂ်ဇော(၁)ကြိမ်၊ သောတာပတ္တိဖိုလ်ဇော (၂)ကြိမ်၊ ထို့နောင် တဒါရုံဘဝင်များစွာ။

တိက္ခပုဂ္ဂိုလ်၏ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဝီထိဖြစ်ပုံမှာ

ဘဝင်္ဂစလန၊ ဘဝင်္ဂုပစ္ဆေဒ၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ ဥပစာ၊ အနုလုံ၊ ဂေါတြဘူ၊ သောတာပတ္တိမဂ်ဇော (၁)ကြိမ်၊ သောတာပတ္တိဖိုလ်ဇော(၂)ကြိမ်၊ ထို့နောင် တဒါရုံဘဝင်များစွာ။

(ခ) မန္ဒပုဂ္ဂိုလ်၏ အထက်မဂ္ဂဝီထိဖြစ်ပုံမှာ

ဘဝင်္ဂစလန၊ ဘဝင်္ဂုပစ္ဆေဒ၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ ဥပစာ၊ အနုလုံ၊ ဝေါဒါန်၊ အထက်မဂ်ဇော (၁) ကြိမ်၊ အထက်ဖိုလ်ဇော(၂)ကြိမ် - ထို့နောင် တဒါရုံဘဝင်များစွာ။

တိက္ခပုဂ္ဂိုလ်၏ အထက်မဂ္ဂဝီထိဖြစ်ပုံမှာ

ဘဝင်္ဂစလန၊ ဘဝင်္ဂုပစ္ဆေဒ၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ ဥပစာ၊ အနုလုံ၊ ဝေါဒါန်၊ အထက်မဂ်ဇော (၁) ကြိမ်၊ အထက်ဖိုလ်ဇော (၃) ကြိမ် - ထို့နောင် တဒါရုံ ဘဝင်များစွာ။

http://www.dhammadownload.com

၃။ မန္ဒပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖလသမာပတ္တိဝီထိဖြစ်ပုံမှာ
ဘဝင်္ဂစလန၊ ဘဝင်္ဂုပစ္ဆေဒ၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ အနုလုံ(၄)ကြိမ်၊ ဖိုလ်-ဖိုလ်ဟု အကြိမ်များစွာ ထို့နောင် တိဟိတ်ဘွင်များစွာ။

တိက္ခပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖလသမာပတ္တိဝီထိဖြစ်ပုံမှာ
ဘဝင်္ဂစလန၊ ဘဝင်္ဂုပစ္ဆေဒ၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ အနုလုံ(၃)ကြိမ်၊ ဖိုလ်-ဖိုလ်ဟု အကြိမ်များစွာ ထို့နောင် တိဟိတ်ဘွင်များစွာ။

၄။(က) မန္ဒ-အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်၏ နိရောဓသမာပတ္တိဝီထိဖြစ်ပုံမှာ
ဘဝင်္ဂစလန၊ ဘဝင်္ဂုပစ္ဆေဒ၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ ပရိကံ၊ ဥပစာ၊ အနုလုံ၊ ဂေါတြဘူ၊ နေဝသညာ နာသညာယတန ကုသိုလ်ဇော(၂)ကြိမ်၊ နိရောဓအနာဂါမိဖိုလ်ဇော(၁)ကြိမ်-ထို့နောင်တိဟိတ်ဘွင်များစွာ။

တိက္ခ-အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်၏ နိရောဓသမပတ္တိဝီထိဖြစ်ပုံမှာ
ဘဝင်္ဂစလန၊ ဘဝင်္ဂုပစ္ဆေဒ၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ ဥပစာ၊ အနုလုံ၊ ဂေါတြဘူ၊ နေဝသညာနာ သညာယတန ကုသိုလ်ဇော(၂)ကြိမ်၊ နိရောဓ အနာဂါမိဖိုလ်ဇော(၁)ကြိမ်-ထို့နောင်တိဟိတ်ဘွင်များစွာ။

(ခ) မန္ဒ-ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ နိရောဓသမာပတ္တိဝီထိဖြစ်ပုံမှာ
ဘဝင်္ဂစလန၊ ဘဝင်္ဂုပစ္ဆေဒ၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ ပရိကံ၊ ဥပစာ၊ အနုလုံ၊ ဂေါတြဘူ၊ နေဝသညာ နာသညာယတန ကြိယာဇော(၂)ကြိမ်၊ နိရောဓ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ဇော(၁)ကြိမ်-ထို့နောင်တိဟိတ်ဘွင်များစွာ။

တိက္ခ-ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ နိရောဓသမာပတ္တိဝီထိဖြစ်ပုံမှာ
ဘဝင်္ဂစလန၊ ဘဝင်္ဂုပစ္ဆေဒ၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ ဥပစာ၊ အနုလုံ၊ ဂေါတြဘူ၊ နေဝသညာနာသ ညာယတန ကြိယာဇော(၂)ကြိမ်၊ နိရောဓ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ဇော(၁)ကြိမ်-ထို့နောင်တိဟိတ်ဘွင်များစွာ။

http://www.dhammadownload.com

၅။ အဘိညာဉ်ဝီထိဖြစ်ပုံ

(က) ပါဒက ပဥ္စမဈာန်ဝီထိဖြစ်ပုံမှာ

ဘဝင်္ဂစလန၊ ဘဝင်္ဂုပစ္ဆေဒ၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ ဥပစာ၊ အနုလုံ၊ ဂေါတြဘူ၊ ပဥ္စမဈာန်ဟု အကြိမ်များစွာ-ထို့နောင် တဒါရုံတွင်မျိုးစွာ။

(ခ) ကာမဇောအဓိဌာနဝီထိဖြစ်ပုံမှာ

ဘဝင်္ဂစလန၊ ဘဝင်္ဂုပစ္ဆေဒ၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ ကာမအဓိဌာန်ဇော (၇)ကြိမ်- ထို့နောင် တဒါရုံ ဘဝင်များစွာ။

(ဂ) ပါဒက ပဥ္စမဈာန်ဝီထိဖြစ်ပုံမှာ

ဘဝင်္ဂစလန၊ ဘဝင်္ဂုပစ္ဆေဒ၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ ပရိကံ၊ ဥပစာ၊ အနုလုံ၊ ဂေါတြဘူ၊ ပဥ္စမဈာန် ဟု အကြိမ်များစွာ -ထို့နောင် တဒါရုံဘဝင်များစွာ။

(ဃ) အဘိညာဉ်ဝီထိဖြစ်ပုံမှာ

ဘဝင်္ဂစလန၊ ဘဝင်္ဂုပစ္ဆေဒ၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ ပရိကံ၊ ဥပစာ၊ အနုလုံ၊ ဂေါတြဘူ၊ အဘိညာဉ် ဇော(၁)-ထို့နောင် တဒါရုံဘဝင်များစွာ။

မှတ်ချက်။။ မန္ဒပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်မူ ပရိကံ၊ တိက္ခပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်မူ ပရိကံ ချန်၍ ဆိုရပါမည်။

၇။ ကာမတဒါရုံဇောနှောင်- အပ္ပနာဇောနှောင်းပုံမှာ

ဂေါတြဘူ- ဝေဒနာ- အနုလုံ ကိစ္စတပ်သော မဟာကုသိုလ် ပထမ ဒွေးနှောင်-

မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ် သောမနဿ(၄)၊ မဂ်သောမနဿ(၁၆)၊ အောက်ဖိုလ် သောမနဿ(၁၂) = ပေါင်း၃၂-ပါး သော အပ္ပနာဇော နှောင်း၏။

http://www.dhammadownload.com

ဂေါတြဘူ- ဝေါဒါန်- အနုလုံ ကိစ္စတပ်သော မဟာကုသိုလ် ဒုတိယ ဒွေးနှောင်

မဟာဂ္ဂုတ်ကုသိုလ် ဥပေက္ခာ(၅)၊ မဂ်ဥပေက္ခာ(၄)၊ အောက်ဖိုလ် ဥပေက္ခာ(၃)ပေါင်း = ၁၂-ပါးသော အပ္ပနာဇော နှောင်း၏။

ဂေါတြဘူ- အနုလုံ ကိစ္စတပ်သော မဟာကုသိုလ် ပဌမဒွေးနှောင်-

မဟာဂ္ဂုတ်ကြိယာ သောမနဿ(၄)၊ အရဟတ္တဖိုလ် သောမနဿ(၄) = ပေါင်း ၈-ပါးသော အပ္ပနာဇော နှောင်း၏။

ဂေါတြဘူ- အနုလုံ ကိစ္စတပ်သော မဟာကုသိုလ် ဒုတိယဒွေးနှောင်-

မဟာဂ္ဂုတ်ကြိယာ ဥပေက္ခာ(၅)၊ အရဟတ္တဖိုလ် ဥပေက္ခာ (၁) = ပေါင်း ၆ ပါးသော အပ္ပနာဇော နှောင်း၏

ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်၌ - မဟာဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်(၉)၊ သောတာပတ္တိမဂ် (၅) = ပေါင်း ၁၄-ပါးသော အပ္ပနာဇော နှောင်း၏။

သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်၌- မဟာဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်(၉)၊ အထက်မဂ်(၁၅)၊ အောက်ဖိုလ် (၁၅) = ပေါင်း ၃၉-ပါးသော အပ္ပနာဇော နှောင်း၏။

အသေက္ခပုဂ္ဂိုလ်၌- မဟာဂ္ဂုတ်ကြိယာ(၉)၊ အရဟတ္တဖိုလ်(၅) = ပေါင်း ၁၄-ပါး သော အပ္ပနာဇောကင်း၏။

ဂေါတြဘူဇောနှောင် - မဟာဂ္ဂုတ် ကုသိုလ်-ကြိယာ (၁၈)၊ သောတာပတ္တိမဂ်(၅)ပေါင်း ၂၃-ပါးသော အပ္ပနာဇော နှောင်း၏။

ဝေါဒါန်ဇောနှောင် - (၁၅)ပါးသော အထက်မဂ်ဇော နှောင်း၏။

အနုလုံဇောနှောင် - ဖိုလ်ဇော (၂၀)ပါး နှောင်း၏။

♦ ♦ ♦

http://www.dhammadownload.com

၈။ ပုဂ္ဂိုလ်အမျိုးအစား(၁၂)ယောက်

ပုဂ္ဂိုလ်(၁၂)ယောက်မှာ-
ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ သုဂတိအဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဒွိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ တိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ် = ပေါင်း **ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ် (၄)**ယောက်။
သောတာပတ္တိမဂ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ သကဒါဂါမိမဂ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ အနာဂါမိမဂ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ အရဟတ္တမဂ်ပုဂ္ဂိုလ် = ပေါင်း **မဂ်ပုဂ္ဂိုလ်(၄)**ယောက်။
သောတာပတ္တိဖိုလ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ သကဒါဂါမိဖိုလ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ အနာဂါမိဖိုလ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ အရဟတ္တဖိုလ်ပုဂ္ဂိုလ် = ပေါင်း **ဖိုလ်ပုဂ္ဂိုလ်(၄)**ယောက်။

မဂ်ပုဂ္ဂိုလ်(၄)ယောက်၊ဖိုလ်ပုဂ္ဂိုလ်(၄)ယောက် ပေါင်း **အရိယာပုဂ္ဂိုလ် (၈)** ယောက်။

ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ် ၄-ယောက်၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ် (၈)ယောက် ပေါင်း **ပုဂ္ဂိုလ် (၁၂)** ယောက်။

ဘုံနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်တွဲစပ်ပုံများ
အပါယ်၄-ဘုံ၌ ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ် ၁-ယောက် ရ၏။
(၄-ဘုံ၌ ၁-ယောက်)

လူ့ဘုံ၊ စတုမဟာရာဇ်ဘုံ ပေါင်း ၂-ဘုံ၌ ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်ကြဉ်သော ပုဂ္ဂိုလ် ၁၁-ယောက်ရ၏။ (၂-ဘုံ၌ ၂၂-ယောက်)

အထက်နတ်ပြည်(၅)ထပ်၌ ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ သုဂတိအဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ် ကြဉ်သော ပုဂ္ဂိုလ် ၁၀ -ယောက်ရ၏ (၅-ဘုံ၌ ၅၀-ယောက်)

http://www.dhammadownload.com

ပထမစျာန်(၃)ဘုံ၊ ဒုတိယစျာန်(၃)ဘုံ၊ တတိယစျာန်(၃)ဘုံ၊ ဝေဟပ္ဖိုလ်ဘုံ၊ ပေါင်း(၁၀)ဘုံ၌ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်-၁-ယောက်၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ် ၈-ယောက် ပေါင်း ပုဂ္ဂိုလ် ၉-ယောက်ရ၏ (၁၀-ဘုံ၌ ၉ ယောက်)

အသညသတ်ဘုံ၌ သုဂတိအဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ် -၁ယောက် ရ၏။

(၁-ဘုံ၌ ၁-ယောက်)

သုဒ္ဓါဝါသ(၅)ဘုံ၌ အနာဂါမိဖိုလ်ပုဂ္ဂိုလ် ၁-ယောက်၊ အရဟတ္တမဂ် ပုဂ္ဂိုလ် ၁-ယောက်၊ အရဟတ္တဖိုလ်ပုဂ္ဂိုလ် ၁-ယောက် = ပေါင်း ပုဂ္ဂိုလ် ၃- ယောက် ရ၏။ (၅-ဘုံ၌ ၅-ယောက်)

အရူပ(၄)ဘုံ၌ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ် ၁-ယောက်၊ သောတာပတ္တိမဂ် ပုဂ္ဂိုလ်ကြဉ်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ် ၇-ယောက် ပေါင်း ပုဂ္ဂိုလ် ၈-ယောက် ရ၏။

(၄-ဘုံ၌ ၈-ယောက်)

♦ ♦ ♦

ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ဘုံ တွဲစပ်ပုံမှာ

ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်သည် အပါယ် ၄-ဘုံ၌ ဖြစ်၏။

သုဂတိအဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်သည် လူ့ဘုံ၊ စတုမဟာရာဇ်ဘုံ၊ အသညသတ်ဘုံ ပေါင်း ၃-ဘုံ၌ ဖြစ်၏။

ဒွိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကာမသုဂတိ ၇-ဘုံ၌ ဖြစ်၏။

တိဟိတ်ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ် (၁)ယောက်၊ အလယ်မဂ်ပုဂ္ဂိုလ် (၂)ယောက်၊ အောက်ဖိုလ်ပုဂ္ဂိုလ် (၂)ယောက် = ပေါင်း ပုဂ္ဂိုလ် (၅)ယောက်တို့သည် ကာမသုဂတိ ၇-ဘုံ၊ ပထမစျာန် ၃-ဘုံ၊ ဒုတိယစျာန် ၃-ဘုံ၊ တတိယစျာန် ၃-ဘုံ၊ ဝေဟပ္ဖိုဘုံ၊ အရူပ ၄-ဘုံ = ပေါင်း ၁၇-ဘုံ၌ ဖြစ်၏။

သောတာပတ္တိမဂ်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကာမသုဂတိ(၇)ဘုံ၊ ပထမစျာန်(၃)ဘုံ၊ ဒုတိယစျာန်(၃)ဘုံ၊ တတိယစျာန် (၃)ဘုံ၊ ဝေဟပ္ဖိုလ်ဘုံ = ပေါင်း ၁၇-ဘုံ၌ဖြစ်၏။

http://www.dhammadownload.com

အနာဂါမိဖိုလ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ အရဟတ္တမဂ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ အရဟတ္တဖိုလ်ပုဂ္ဂိုလ် ပေါင်း ပုဂ္ဂိုလ်(၃)ယောက်တို့သည် အပါယ် ၄-ဘုံ၊ အသညသတ်ဘုံကြဉ်သော် ၂၆-ဘုံ၌ ဖြစ်၏။

၉။ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ဖြစ်သောစိတ်များမှာ

(က) ကာမဘုံ

ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်၌ -

အကုသိုလ်စိတ် ၁၂-ပါး၊(ဟသိတုပ္ပါဒ်ကြဉ်) အဟိတ်စိတ် ၁၇-ပါး၊ မဟာကုသိုလ်စိတ် ၈-ပါး = ပေါင်း ၃၇-ပါးသော စိတ်ဖြစ်၏။

သုဂတိအဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဒွိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်၌ -

အကုသိုလ်စိတ် ၁၂-ပါး၊ (ဟသိတုပ္ပါဒ်ကြဉ်) အဟိတ်စိတ် ၁၇-ပါး၊ မဟာကုသိုလ်စိတ် ၈-ပါး၊ မဟာဝိပါက်စိတ် ညဏ ဝိပ္ပယုတ်စိတ် ၄-ပါး ပေါင်း ၄၁-ပါးသော စိတ်ဖြစ်၏။

ဈာန်မရ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်၌ -

အကုသိုလ်စိတ် ၁၂-ပါး၊ (ဟသိတုပ္ပါဒ်ကြဉ်) အဟိတ်စိတ် ၁၇-ပါး၊ မဟာကုသိုလ်စိတ် ၈-ပါး၊ မဟာဝိပါက်စိတ် ၈-ပါး = ပေါင်း ၄၅-ပါးသော စိတ်ဖြစ်၏။

ဈာန်ရ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်၌ -

အကိုသိုလ်စိတ် ၁၂-ပါး၊ (ဟသိတုပ္ပါဒ်ကြဉ်) အဟိတ်စိတ် ၁၇-ပါး၊ မဟာကုသိုလ်စိတ် ၈-ပါး၊ မဟာဝိပါက်စိတ် ၈-ပါး၊ မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်စိတ် ၉-ပါး = ပေါင်း ၅၄-ပါးသော စိတ်ဖြစ်၏။

http://www.dhammadownload.com

မဂ်ပုဂ္ဂိုလ် (၄) ယောက်၌ -
မိမိဆိုင်ရာ မဂ်စိတ် (၁) ပါးစီသာ ဖြစ်၏။

ဈာန်မရ အောက်ဖိုလ်ပုဂ္ဂိုလ်(၂)ယောက်၌ -
(ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်စိတ် ၄-ပါး၊ ဝိစိကိစ္ဆာသမ္ပယုတ်စိတ် ၁-ပါး၊ပေါင်း ၅-ပါး ကြဉ်) အကုသိုလ်စိတ် ၇-ပါး၊ (ဟသိတုပ္ပါဒ်ကြဉ်) အဟိတ်စိတ် (၁၇)ပါး၊ မဟာကုသိုလ်စိတ် ၈-ပါး၊ မဟာဝိပါက်စိတ် ၈-ပါး၊ မိမိဆိုင်ရာ ဖိုလ်စိတ်(၁)ပါးစီ = ပေါင်း ၄၁-ပါးစီဖြစ်သော စိတ်ဖြစ်၏။

ဈာန်ရ အောက်ဖိုလ်ပုဂ္ဂိုလ်(၂)ယောက်၌ -
(ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်စိတ် ၄-ပါး၊ ဝိစိကိစ္ဆာသမ္ပယုတ်စိတ် ၁-ပါး၊ ပေါင်း ၅-ပါး ကြဉ်) အကုသိုလ်စိတ် ၇-ပါး၊ (ဟသိတုပ္ပါဒ်ကြဉ်) အဟိတ်စိတ် (၁၇)ပါး၊ မဟာကုသိုလ်စိတ် ၈-ပါး၊ မဟာဝိ ပါက်စိတ် ၈-ပါး၊ မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်စိတ် ၉-ပါး၊ မိမိဆိုင်ရာ ဖိုလ်စိတ်(၁)ပါးစီ = ပေါင်း ၅၀-ပါးစီသော စိတ်ဖြစ်၏။

ဈာန်မရ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်၌ -
(ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်စိတ် ၄-ပါး၊ ဝိစိကိစ္ဆာသမ္ပယုတ်စိတ် ၁-ပါး၊ပေါင်း ၅-ပါး ကြဉ်) အကုသိုလ်စိတ် ၇-ပါး၊ (ဟသိတုပ္ပါဒ်ကြဉ်) အဟိတ်စိတ် (၁၇)ပါး၊ မဟာကုသိုလ်စိတ် ၈-ပါး၊ မဟာဝိပါက်စိတ် ၈-ပါး၊ အနာဂါမ်ဖိုလ်စိတ် ၁-ပါး = ပေါင်း ၃၉-ပါးသော စိတ်ဖြစ်၏။

ဈာန်ရ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်၌ -
(ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်စိတ် ၄-ပါး၊ ဒေါသမူ‌ဒွေး၊ ဝိစိကိစ္ဆာသမ္ပယုတ်စိတ် ၁-ပါး ပေါင်း ၁၇-ပါးကြဉ်) အကုသိုလ်စိတ် ၅-ပါး၊ (ဟသိတုပ္ပါဒ်ကြဉ်) အဟိတ်စိတ် ၁၇-ပါး၊ မဟာကုသိုလ်စိတ် ၈-ပါး၊ မဟာဝိပါက်စိတ် ၈-ပါး၊

http://www.dhammadownload.com

မဟာဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်စိတ် ၉-ပါး၊ အနာဂါမ်ဖိုလ်စိတ် ၁-ပါး၊၄၈-ပါးသော စိတ်ဖြစ်၏။

ဈာန်မရ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၌ -

အဟိတ်စိတ် ၁၈-ပါး၊ မဟာဝိပါက်စိတ် ၈-ပါး၊ မဟာကြိယာ စိတ် ၈-ပါး၊ အရဟတ္တဖိုလ် စိတ် ၁-ပါး = ပေါင်း ၃၅-ပါး သော စိတ်ဖြစ်၏။

ဈာန်ရ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၌ -

အဟိတ်စိတ် ၁၈-ပါး၊ မဟာဝိပါက်စိတ် ၈-ပါး၊ မဟာကြိယာစိတ် ၈-ပါး၊ မဟဂ္ဂုတ်ကြိယာ စိတ် ၉-ပါး၊ အရဟတ္တဖိုလ်စိတ် ၁-ပါး = ပေါင်း ၄၄-ပါးသော စိတ်ဖြစ်၏။

(ခ) ရူပဘုံ

ရူပဘုံ တိဟိတ်ပုထုဇ္ဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်၌-

(ဒေါသမူဒွေးကြဉ်) အကုသိုလ်စိတ် ၁၀-ပါး၊ ဃာနာဒိ ၆၊ (ဟသိတုပ္ပါဒ်ကြဉ်) အဟိတ် စိတ် ၁၁-ပါး၊ မဟာကုသိုလ်စိတ် ၈-ပါး၊ မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်စိတ် ၉-ပါး၊ ရူပဝိပါက်စိတ် ၅-ပါး = ပေါင်း ၄၃-ပါးသော စိတ်ဖြစ်၏။

ရူပဘုံ အောက်ဖိုလ်ပုဂ္ဂိုလ်၌ -

(ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်စိတ်-၄၊ ဝိစိကိစ္ဆာသမ္ပယုတ်စိတ်-၁၊ ဒေါသမူ ဒွေးကြဉ်) အကုသိုလ်စိတ် (၅)ပါး၊ ဃာနာဒိ - ၆၊ (ဟသိတုပ္ပါဒ်ကြဉ်) အဟိတ်စိတ် ၁၁-ပါး၊ မဟာကုသိုလ်စိတ် ၈-ပါး ၊ မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်စိတ် ၉-ပါး၊ ရူပဝိပါက်စိတ် ၅-ပါး၊ မိမိဆိုင်ရာ ဖိုလ်စိတ် ၁-ပါးစီ = ပေါင်း ၃၉-ပါးသော စိတ်ဖြစ်၏။

http://www.dhammadownload.com

ရူပဘုံ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၌ -

(ဃာနာဒိ-၆ ကြဉ်) အဟိတ်စိတ် ၁၂-ပါး၊ မဟာကြိယာစိတ် ၈-ပါး။ မဟဂ္ဂုတ်ကြိယာစိတ် ၉-ပါး၊ အရဟတ္တဖိုလ်စိတ် ၁-ပါး။

(ဂ) အရူပဘုံ

အရူပဘုံ တိဟိတ်ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်၌ -

(ဒေါသမူ‌ဒွေးကြဉ်သော) အကုသိုလ်စိတ် ၁၀-ပါး၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းစိတ် ၁-ပါး၊ မဟာကုသိုလ်စိတ် ၈-ပါး၊ မဟဂ္ဂုတ်ကြိယာစိတ် ၉-ပါး၊ ရူပဝိပါတ်စိတ် ၅-ပါး၊ အရဟတ္တဖိုလ်စိတ် ၁-ပါး၊

အရူပဘုံ အောက်ဖိုလ်ပုဂ္ဂိုလ် (၃) ယောက်၌ -

(ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်စိတ်-၄၊ ဝိစိကိစ္ဆာသမ္ပယုတ်စိတ်-၁၊ ဒေါသမူဒွေးကြဉ်) အကုသိုလ်စိတ် ၅-ပါး၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းစိတ် ၁-ပါး၊ မဟာကုသိုလ်စိတ် ၈-ပါး၊ အရူပကုသိုလ်စိတ် ၄-ပါး၊ အရူပဝိပါတ်စိတ် ၄-ပါး၊ အရူပဝိပါတ်စိတ် ၄-ပါး၊ မိမိဆိုင်ရာ ဖိုလ်စိတ် ၁-ပါးစီ = ပေါင်း ၂၃-ပါး စီသော စိတ်ဖြစ်၏။

အရူပဘုံ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၌ -

မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းစိတ် ၁-ပါး၊ မဟာကြိယာစိတ် ၈-ပါး၊ အရူပဝိပါက်စိတ် ၄-ပါး၊ အရူပကြိယာစိတ် ၄-ပါး၊ အရဟတ္တဖိုလ်စိတ် ၁-ပါး၊ ပေါင်း ၁၈-ပါးသော စိတ်ဖြစ်၏။

♦ ♦ ♦

http://www.dhammadownload.com

၁၀။ဘုံနှင့် ဖြစ်သောစိတ်များမှာ

၁။ ကာမဘုံ

(က) အပါယ် ၄-ဘုံ၌ -

အကုသိုလ်စိတ် ၁၂-ပါး၊ (ဟသိတုပ္ပါဒ်ကြဉ်) အဟိတ်စိတ် ၁၇-ပါး၊ မဟာကုသိုလ်စိတ် ၈-ပါး = ပေါင်း ၃၇-ပါးသောစိတ်ရ၏။

(ခ) ကာမသုဂတိ ၇-ဘုံ၌ -

အကုသိုလ်စိတ် ၁၂-ပါး၊ အဟိတ်စိတ် ၁၈-ပါး၊ ကာမသောဘဏ စိတ်၂၄-ပါး၊(မဟဂ္ဂုတ်ဝိပါက်စိတ် ၉-ပါးကြဉ်) မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ် ယကြိယာစိတ် ၁၈-ပါး၊ လောကုတ္တရာစိတ်အကျဉ်း ၈-ပါး = ပေါင်း ၈၀-သော စိတ်ရ၏။

၂။ ရူပဘုံ

(က) ရူပပထမဈာန် ၃-ဘုံ၌ -

(ဒေါသမူဒွေးကြဉ်) အကုသိုလ်စိတ် ၁၀-ပါး၊ (ဃာနာဒိ ၆-ကြဉ်) အဟိတ်စိတ် ၁၂-ပါး၊ (မဟာဝိပါက်စိတ် ၈-ပါးကြဉ်) မဟာကုသိုလ်ယကြိယာ ၁၆-ပါး၊ လောကုတ္တရာစိတ်အကျဉ်း-၈-ပါး = ပေါင်း ၆၅-ပါးသောစိတ်ရ၏။

(ခ) ရူပ ဒုတိယဈာန် ၃-ဘုံ၌ -

(ဒေါသမူဒွေးကြဉ်) အကုသိုလ်စိတ် ၁၀-ပါး၊ (ဃာနာဒိ ၆-ကြဉ်) အဟိတ်စိတ် ၁၂-ပါး၊ (မဟာဝိပါက်စိတ် ၈-ပါးကြဉ်) မဟာ ကုသိုလ်ကြိယာ ၁၆-ပါး၊ ရူပ ဒုတိယ-တတိယဈာန်ဝိပါက်၂-ပါး၊ မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်ကြိယာစိတ်- ၁၈၊ လောကုတ္တရာစိတ်အကျဉ်း-၈ = ပေါင်း ၆၅-ပါးသော စိတ်ရ၏။

http://www.dhammadownload.com

(ဂ) ရူပ တတိယစျာန် ၃-ဘုံ၌ -

(ဒေါသမူ့ဒွေးကြဉ်) အကုသိုလ်စိတ် ၁၀-ပါး၊ (ဃာနာဒိ ၆-ကြဉ်) အဟိတ်စိတ် ၁၂-ပါး၊ (မဟာဝိပါက်စိတ် ၈-ပါးကြဉ်) မဟာ ကုသိုလ်, ကြိယာ ၁၆-ပါး၊ ရူပ ပဉ္စမစျာန်ဝိပါက် ၁-ပါး၊ မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်, ကြိယာစိတ်-၁၈၊ လောကုတ္တရာစိတ်အကျဉ်း-၈ = ပေါင်း ၆၅-ပါးသော စိတ်ရ၏။

(ဃ) ဝေဟပ္ဖိုလ်ဘုံ၌ -

(ဒေါသမူ့ဒွေးကြဉ်) အကုသိုလ်စိတ် ၁၀-ပါး၊ (ဃာနာဒိ ၆-ကြဉ်) အဟိတ်စိတ် ၁၂-ပါး၊ (မဟာဝိပါက်စိတ် ၈-ပါးကြဉ်) မဟာ ကုသိုလ်,ကြိယာ ၁၆-ပါး၊ ရူပပဉ္စမစျာန်ဝိပါက် ၁-ပါး၊ မဟဂ္ဂုတ် ကုသိုလ်, ကြိယာစိတ်-၁၈၊ လောကုတ္တရာစိတ်အကျဉ်း-၈ = ပေါင်း ၆၅-ပါးသော စိတ်ရ၏။

(င) သုဒ္ဓါဝါသ ၅-ဘုံ၌ -

(ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်စိတ်-၄၊ ဝိစိကိစ္ဆာသမ္ပယုတ်စိတ်-၁၊ ဒေါသ မူ့ဒွေးကြဉ်) အကုသိုလ်စိတ် ၅-ပါး၊ (ဃာနာဒိ ၆-ကြဉ်) အဟိတ်စိတ် ၁၂-ပါး၊ (မဟာဝိပါက်စိတ် ၈-ပါးကြဉ်) မဟာကုသိုလ်ကြိယာ ၁၆-ပါး၊ ရူပဉ္စမစျာန်ဝိပါက် ၁-ပါး၊ မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်ကြိယာစိတ်-၁၈၊ အထက် လောကုတ္တရာစိတ် ၃-ပါး = ပေါင်း ၅၅-ပါးသော စိတ်ရ၏။

__၃။ အရူပဘုံ__

(က) အာကာသာနဉ္စာယတနဘုံ၌ -

(ဒေါသမူ့ဒွေးကြဉ်) အကုသိုလ်စိတ် ၁၀-ပါး၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း-၁၊ မဟာကုသိုလ်ကြိယာ ၈-ပါး၊ (သောတာ ပတ္တိမဂ်ကြဉ်) အထက်လောကုတ္တရာစိတ် -၇ = ပေါင်း ၄၃-ပါးသော စိတ်ရ၏။

http://www.dhammadownload.com

(ခ) ဝိညာဏဉ္စာယတနဘုံ၌ -

(ဒေါသမူဒွေးကြဉ်) အကုသိုလ်စိတ် ၁၀-ပါး၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း-၁ပါး၊ (မဟာဝိပါက်စိတ် ၈-ပါးကြဉ်) မဟာကုသိုလ်ကြိယာ ၁၆-ပါး၊ ဝိညာဏဉ္စာယတနဝိပါက်စိတ်၁-ပါး၊ အာကာသာနဉ္စာယတနကုသိုလ်, ကြိယာကြဉ်သော အရူပကုသိုလ်,ကြိယာ ၆-ပါး၊ (သောတာပတ္တိမဂ်ကြဉ်) အထက် လောကုတ္တရာစိတ်-၇ = ပေါင်း ၄၁-ပါးသောစိတ်ရ၏။

(ဂ) အာကိဉ္စညာယတနဘုံ၌ -

(ဒေါသမူဒွေးကြဉ်) အကုသိုလ်စိတ် ၁၀-ပါး၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း-၁၊ (မဟာဝိပါက်စိတ် ၈-ပါး၊ ကြဉ်) မဟာကုသိုလ်ကြိယာ ၁၆-ပါး၊ အာကိဉ္စညာယတနဝိပါက်စိတ် ၁-ပါး၊ (အာကာ-ဝိညာကုသိုလ်၊ ကြိယာ ကြဉ်) အရူပကုသိုလ်၊ကြိယာ-၄-ပါး၊ (သောတာပတ္တိမဂ်ကြဉ်) အထက် လောကုတ္တရာစိတ်-၇ = ပေါင်း ၃၉-ပါးသော စိတ်ရ၏။

(ဃ) နေဝသညာနာသညာယတနဘုံ၌ -

(ဒေါသမူဒွေးကြဉ်) အကုသိုလ်စိတ် ၁၀-ပါး၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း-၁၊ (မဟာဝိပါက်စိတ်-၈-ပါးကြဉ်) မဟာကုသိုလ်၊ ကြိယာ ၁၆-ပါး၊ နေဝသညာနာသညာယတနဝိပါက်စိတ် ၁-ပါး၊ (အာကာ၊ ဝိညာ၊ အာကိံ ကုသိုလ်, ကြိယာ ကြဉ်) အရူပကုသိုလ်၊ ကြိယာ ၂-ပါး၊ (သောတာပတ္တိမဂ်ကြဉ်) အထက် လောကုတ္တရာစိတ် -၇ = ပေါင်း ၃၇-ပါးသော စိတ်ရ၏။

ဝီထိပိုင်းဆိုရိုး ပြီး၏။

♦♦♦♦♦

http://www.dhammadownload.com

၅။ ဝိထိမုတ်ပိုင်း

(၃၁)ဘုံ

စကြာဝဠာတစ်ခုတည်နေပုံ

နေဝသညာ နာသညာယတနဘုံ
အာကိဉ္စညာယတနဘုံ
ဝိညာနဉ္စာယတနဘုံ
အာကာသာနဉ္စာယတနဘုံ
အကနိဋ္ဌာဘုံ
သုဒဿီဘုံ
သုဒဿာဘုံ
အတပ္ပါဘုံ
အဝိဟာဘုံ
ဝေဟပ္ဖိုလ်ဘုံ၊ အသညသတ်ဘုံ
ပရိတ္တာသုဘာ၊အပ္ပမာဏာသုဘာ၊သုဘကိဏှာ
ပရိတ္တာဘာ၊အပ္ပမာဏာဘာ၊အာဘဿရာ
ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇာ၊ဗြဟ္မပုရောဟိတာ၊ မဟာဗြဟ္မာ
ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တီဘုံ
နိမ္မာနရတိဘုံ
တုသိတာဘုံ
ယာမာဘုံ
တာဝတိံသာဘုံ
စာတုမဟာရာဇ်ဘုံ
လူဘုံ
ငရဲ၊တိရစ္ဆာန်၊ပြိတ္တာ၊အသူရကာယ်
ငရဲကြီး(၈)ထပ်
(အောက်ခြေမှ အပေါ်သို့ ရေတွက်ရန်)

http://www.dhammadownload.com

၁။ ဘူမိစတုက္က(ဘုံ-၄-မျိုး)မှာ

(၁) အပါယ်	= ၄-ဘုံ
(၂) ကာမသုဂတိ	= ၇-ဘုံ
(၃) ရူပဘုံ	= ၁၆-ဘုံ
(၄) အရူပဘုံ	= ၄- ဘုံ ပေါင်း (၃၁)ဘုံ။

ငရဲကြီး(၈)ထပ်မှာ

(၁)သဉ္ဇီဝ်းငရဲ၊ (၂) ကာလသုတ်ငရဲ၊ (၃) သင်္ဃာတငရဲ၊ (၄) ရောရုဝငရဲ၊ (၅)မဟာရောရုဝငရဲ၊ (၆) တာပနငရဲ၊ (၇) မဟာတာပနငရဲ၊ (၈) အဝီစိငရဲ ။

ငရဲငယ်များ

ဘင်ပုတ်ငရဲ၊ ပြာပူငရဲ၊ လက်ပန်တောငရဲ၊ သစ်ပင်တောငရဲ = ပေါင်း ဥဿဒငရဲငယ် တစ်မျက်နှာ ၄-ခု ရှိ၏။ လေးမျက်နှာ ၁၆-ခု ရှိ၏။ ငရဲကြီး ရှစ်ထပ် ၁၂၈-ခု ရှိ၏။

ကာမသုဂတိ(၇)ဘုံမှာ လူ့ဘုံ၊ နတ်ပြည် (၆)ဘုံ။

နတ်ပြည်(၆)ထပ် - စာတုမဟာရာဇ်ဘုံ၊ တာဝတိံသာဘုံ၊ ယာမာဘုံ၊ တုတိသာဘုံ၊ နိမ္မာနရတိဘုံ၊ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တီဘုံ = ပေါင်း နတ်ပြည် ၆-ထပ်။

ကာမ(၁၁)ဘုံ - အပါယ် ၄-ဘုံ၊ ကာမသုဂတိ၇-ဘုံ = ပေါင်း ကာမ ၁၁-ဘုံ။

ပထမဈာန်(၃)ဘုံ - ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇာဘုံ၊ ဗြဟ္မပုရောဟိတာဘုံ၊ မဟာဗြဟ္မာဘုံ = ပေါင်း ပထမဈာန် ၃-ဘုံ။

ဒုတိယဈာန်(၃)ဘုံ ပရိတ္တာဘာဘုံ၊ အပ္ပမာဏာဘာဘုံ၊
အာဘဿရာဘုံ = ပေါင်း ဒုတိယဈာန် ၃-ဘုံ။

တတိယဈာန်(၃)ဘုံ ပရိတ္တာသုဘာဘုံ၊ အပ္ပမာဏာသုဘာဘုံ၊
သုဘကိဏှာဘုံ = ပေါင်း တတိယ ဈာန် ၃-ဘုံ။

စတုတ္ထဈာန်(၇)ဘုံ ဝေဟပ္ဖိုလ်ဘုံ၊ အသညသတ်ဘုံ၊ အဝိဟာရဘုံ၊
အတပ္ပါဘုံ၊ သုဒဿာဘုံ၊ သုဒဿီဘုံ၊ ကနိဋ္ဌဘုံ
= ပေါင်း စတုတ္ထဈာန် ၇-ဘုံ။

ရူပ(၁၆)ဘုံ ပထမဈာန်၃-ဘုံ၊ ဒုတိယဈာန် ၃-ဘုံ၊ တတိယ ဈာန်၃-
ဘုံ၊ စတုတ္ထဈာန်၇ - ဘုံ = ပေါင်းရူပ-၁၆-ဘုံ။

အရူပ (၄)ဘုံ အာကာသာနဉ္စာယတနဘုံ၊ ဝိညာဏဉ္စာယတနဘုံ၊
အာကိဉ္စညာယတနဘုံ၊ နေဝသညာနာသညာ
ယတနဘုံ = ပေါင်း အရူပ ၄-ဘုံ။

ဗြဟ္မာ့ဘုံ(၂၀) ရူပ ၁၆-ဘုံ၊ အရူပ ၄-ဘုံ = ပေါင်း ဗြဟ္မာ့ဘုံ ၂၀။

(၃၁)ဘုံ ကာမ ၁၁-ဘုံ၊ ဗြဟ္မာ့ဘုံ-၂၀ = ပေါင်း ၃၁-ဘုံ။

(၃၁)ဘုံသားတို့၏သက်တမ်းများ

အပါယ်လေးဘုံ၊ လူ့ဘုံ၊ ဘုမ္မစိုင်းနတ် - သက်တမ်းမမြဲ။

<u>နတ်ပြည် ၆-ထပ် သက်တမ်း</u>

၁။စာတုမဟာရာဇ်ဘုံ = နတ်သက် (၅၀၀) - လူ့သက် (၉)သန်း
၂။တာဝတိံသာဘုံ = နတ်သက် (၁၀၀၀) - လူ့သက်(၃၆)သန်း
၃။ယာမာဘုံ = နတ်သက် (၂၀၀၀)- လူ့သက်(၁၄၄)သန်း

http://www.dhammadownload.com

၄။တုသိတာဘုံ = နတ်သက် (၄၀၀၀)- လူသက်(၅၇၆)သန်း
၅။နိမ္မာနရတိဘုံ = နတ်သက်(၈၀၀၀)- လူသက်(၂၃၀၄)သန်း
၆။ပရနိမ္မိတ ဝသဝတ္တီဘုံ= နတ်သက်(၁၆၀၀၀)-လူသက်(၉၂၁၆)သန်း

<u>ပထမဈာန်(၃)ဘုံ သက်တမ်း</u>

ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇာဘုံ - အန္တရကပ် (၂၁⅓)ကပ်
ဗြဟ္မပုရောဟိတာဘုံ အန္တရကပ် (၃၂)ကပ်
မဟာဗြဟ္မာဘုံ - အန္တရကပ် (၆၄)ကပ်

<u>ဒုတိယဈာန်(၃)ဘုံ သက်တမ်း</u>

ပရိတ္တာဘာဘုံ (၂) ကမ္ဘာ
အပ္ပမာဏာဘာဘုံ (၄) ကမ္ဘာ
အာဘဿရာဘုံ (၈) ကမ္ဘာ

<u>တတိယဈာန်(၃)ဘုံ သက်တမ်း</u>

ပရိတ္တာသုဘာဘုံ - (၁၆) ကမ္ဘာ
အပ္ပမာဏာသုဘာဘုံ (၃၂) ကမ္ဘာ
သုဘကိဏှာဘုံ (၆၄) ကမ္ဘာ

<u>စတုတ္ထဈာန်(၇)ဘုံ သက်တမ်း</u>

ဝေဟပ္ဖိုလ်ဘုံ၊ အသညသတ်ဘုံ - ကမ္ဘာ (၅၀၀)
အဝိဟာဘုံ - ကမ္ဘာ (၁၀၀၀)
အတပ္ပါဘုံ - ကမ္ဘာ (၂၀၀၀)
သုဒဿာဘုံ - ကမ္ဘာ (၄၀၀၀)

http://www.dhammadownload.com

သုဒဿီဘုံ	- ကမ္ဘာ (၈၀၀၀)
အကနိဋ္ဌဘုံ	- ကမ္ဘာ (၁၆၀၀၀)

<u>**အရူပ(၄)ဘုံ သက်တမ်း**</u>

အာကာသာနဉ္စာယတနဘုံ -	ကမ္ဘာ (၂၀၀၀၀)
ဝိညာဏဉ္စာယတနဘုံ	ကမ္ဘာ (၄၀၀၀၀)
အာကိဉ္စညာယတနဘုံ	ကမ္ဘာ (၆၀၀၀၀)
နေဝသညာနာသညာယတနဘုံ	ကမ္ဘာ (၈၄၀၀၀)

အကွာအဝေးများ

ငရဲကြီး ရှစ်ထပ် တစ်ထပ်နှင့်တစ်ထပ် အကြားသည်လည်းကောင်း၊ သဉ္ဇိင်းငရဲနှင့် လူ့ဘုံအကြားသည်လည်းကောင်း ယူဇနာ (၁၅၀၀၀)စီ ကွာဝေး၏။

နတ်ပြည်ခြောက်ထပ် တစ်ထပ်နှင့်တစ်ထပ် အကြားသည်လည်းကောင်း၊ စာတုမဟာရာဇ်ဘုံနှင့် လူ့ဘုံအကြားသည်လည်းကောင်း ယူဇနာ (၄၂၀၀၀)စီ ကွာဝေး၏။

ဗြဟ္မာ့ဘုံ(၂၀) တစ်ထပ်နှင့်တစ်ထပ် အကြားသည်လည်းကောင်း။ ပထမဈာန်(၃)ဘုံနှင့် ပရိနိမ္မိတ ဝသဝတ္တီဘုံ အကြားသည်လည်းကောင်း၊ ယူဇနာ (၅၅၀၈၀၀၀) စီ ကွာဝေး၏။

လူ့ဘုံနှင့် ဘဝဂ်(ခေါ်) နေဝသညာနာသညာယတနဘုံအကြားသည် ယူဇနာ (၇၁၈၅၆၀၀၀) ကွာ ဝေး၏။

♦ ♦ ♦

http://www.dhammadownload.com

၂။ ပဋိသန္ဓိစတုက္က(ပဋိသန္ဓေ-၄-မျိုး)မှာ

(၁) အပါယ်ပဋိသန္ဓေ	= အကုဝိ-ဥတိ (၁)ပါး	= ၁-ပါး
(၂) ကာမသုဂတိပဋိသန္ဓေ	= အဟိတ်-ကုဝိ ဥတိ(၁)ပါး	
	မဟာဝိပါက် (၈)ပါး	= ၉-ပါး
(၃) ရူပပဋိသန္ဓေ	= ဇီဝိတနဝကကလာပ်ရုပ် ပဋိ(၁)ပါး	
	ရူပဝိပါက် (၅)ပါး	= ၆-ပါး
(၄) အရူပ ပဋိသန္ဓေ	= အရူပဝိပါက် (၄)ပါး	= ၄-ပါး

ပေါင်း ပဋိသန္ဓေ = ရုပ်ပဋိသန္ဓေ(၁) + နာမ်ပဋိသန္ဓေ(၁၉) ၂၀-ပါး။

ပဋိသန္ဓေ(၂၀)နှင့် ဘုံတွဲစပ်ပုံ

အပါယ် ၄-ဘုံသားတို့သည် = အကုသလဝိပါက် ဥပေက္ခာသန္တီရဏစိတ်ဖြင့် ပဋိသန္ဓေ နေကြ၏။

လူ့ဘုံနှင့် စာတုမရာဇ်ဘုံမှ လူကျိုး လူကန်း၊ နတ်ကျိုး နတ်ကန်းတို့သည် အဟိတ်ကုသလ ဝိပါက် ဥပေက္ခာသန္တီရဏစိတ်ဖြင့် ပဋိသန္ဓေ နေကြ၏။

ကာမသုဂတိ ၇-ဘုံမှ လူကောင်း နတ်ကောင်းတို့သည် မဟာဝိပါက်စိတ် ၈-ပါးဖြင့် ပဋိသန္ဓေ နေကြ၏။

ပထမဈာန် ၃-ဘုံသားတို့သည် ပထမဈာန် ဝိပါက်စိတ်ဖြင့် ပဋိသန္ဓေ နေကြ၏။

ဒုတိယဈာန် ၃-ဘုံသားတို့သည် ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်ဝိပါက်စိတ်ဖြင့် ပဋိသန္ဓေ နေကြ၏။

တတိယဈာန် ၃-ဘုံသားတို့သည် စတုတ္ထဈာန်ဝိပါက်စိတ်ဖြင့် ပဋိသန္ဓေ နေကြ၏။

ဝေဟပ္ဖိုလ်ဘုံနှင့် သုဒ္ဓါဝါသ ၅-ဘုံသားတို့သည် ပဉ္စမဈာန်ဝိပါက်စိတ်ဖြင့် ပဋိသန္ဓေ နေကြ၏။

http://www.dhammadownload.com

အသညသတ်ဘုံသားတို့သည် - ဇီဝိတနဝက ကလာပ်ရုပ်ဖြင့် ပဋိသန္ဓေ နေကြ၏။

အာကာသာနဉ္စာယတနဘုံသားတို့သည် = အာကာသာနဉ္စာယတနဝိပါက် စိတ်ဖြင့် ပဋိသန္ဓေ နေကြ၏။

ဝိညာဏဉ္စာယတနဘုံသားတို့သည် - ဝိညာဏဉ္စာယတန ဝိပါက်စိတ် ဖြင့် ပဋိသန္ဓေ နေကြ၏။

အာကိဉ္စညာယတနဘုံသားတို့သည် - အာကိဉ္စညာယတနဝိပါက်စိတ်ဖြင့် ပဋိသန္ဓေ နေကြ၏။

နေဝသညာနာသညာယတနဘုံသားတို့သည် - နေဝသညာနာသညာယ တနဝိပါက်စိတ်ဖြင့် ပဋိသန္ဓေ နေကြ၏။

ကပ် (၄)ပါး

၁။အာယုကပ် - (၁၀)နှစ်တမ်းမှ အသင်္ချေ၊ အသင်္ချေမှ (၁၀)နှစ် တမ်းသည် အာယုကပ် မည်၏။

၂။အန္တရကပ် - တက်ကပ်၊ ဆုတ်ကပ် (၂)ပါးသည် အန္တရကပ် မည်၏။

၃။အသင်္ချေယျကပ်- အန္တရကပ်(၆၄)ကပ်သည် အသင်္ချေယျကပ် မည်၏။

၄။မဟာကပ် - အသင်္ချေယျကပ် (၄)ကပ်သည် မဟာကပ်၊ မဟာကမ္ဘာ မည်၏။

<u>အသင်္ချေယျကပ် (၄)ကပ်</u>

၁။ကမ္ဘာပျက်ဆဲသည် သံဝဋ္ဋကပ် မည်၏။

၂။ပျက်ပြီးတည်နေဆဲသည် ဝံဝဋ္ဋဋ္ဌာယီကပ် မည်၏။

၃။ကမ္ဘာဖြစ်ဆဲသည် ဝိဝဋ္ဋကပ် မည်၏။

http://www.dhammadownload.com

၄။ဖြစ်ပြီးတည်နေဆဲသည် ဝိဝဋ္ဋဌာယီကပ် မည်၏။

<u>ကမ္ဘာပျက်ပုံ</u>

မီး(၇)ကြိမ်၊ (၈)ကြိမ်မြောက်	= ရေ ၁-ကြိမ်၊
မီး(၇)ကြိမ်၊ (၈)ကြိမ်မြောက်	= ရေ ၁-ကြိမ်၊
(၆၄)ကြိမ်မြောက်	= လေ ၁-ကြိမ် ဖျက်၏။
မီးဖျက်သောအခါ	- ပထမစျာန် ၃-ဘုံ ပျက်၏။
ရေဖျက်သောအခါ	- ဒုတိယစျာန် ၃-ဘုံ ပျက်၏။
လေဖျက်သောအခါ	- တတိယစျာန် ၃-ဘုံ ပျက်၏။

<u>ခေတ် (၃)ပါး</u>

၁။စကြဝဠာတစ်သောင်းသည်	ဇာတိခေတ်	မည်၏။
၂။စကြဝဠာကုဋေတစ်သိန်းသည်	အာဏာခေတ်	မည်၏။
၃။စကြဝဠာအသင်္ချေအနန္တသည်	ဝိသယခေတ်	မည်၏။

အာဏာခေတ်သည် ကမ္ဘာနှင့် ဖြစ်အတူ ပျက်အတူ ဖြစ်၏။

♦ ♦ ♦

၃။ ကမ္မစတုက္က(ကံ-၄-မျိုး)မှာ

(၁) ကိစ္စကံ(၄)ပါး

၁။ပဋိသန္ဓေ-ပဝတ္တိဝိပါက်၊ ကဋတ္တာရုပ်ကို ဖြစ်စေသော ကုသိုလ် အကုသိုလ် စေတနာသည် **ဇနကကံ** မည်၏။

၂။ကံတစ်ပါးကိုလည်းကောင်း၊ ကံတစ်ပါးကြောင့် ဖြစ်နေသော ခန္ဓာ အစဉ်ကိုလည်းကောင်း ထောက်ပံ့သော ကုသိုလ်-အကုသိုလ် စေတနာသည် **ဥပတ္ထမ္ဘကကံ** မည်၏။

http://www.dhammadownload.com

၃။ကံတစ်ပါးကိုလည်းကောင်း၊ ကံတစ်ပါးကြောင့် ဖြစ်နေသော ခန္ဓာအစဉ်ကိုလည်းကောင်း ဆုတ်ယုတ်လျော့ပါး ညှိုးနွမ်းအောင်နှိပ်စက်သော ကုသိုလ်-အကုသိုလ် စေတနာသည် **ဥပပီဠကကံ** မည်၏။

၄။ကံတစ်ပါးကိုလည်းကောင်း၊ ကံတစ်ပါးကြောင့် ဖြစ်နေသော ခန္ဓာအစဉ်ကိုလည်းကောင်း အတင်းသတ်ဖြတ်သော ကုသိုလ်-အကုသိုလ် စေတနာသည် **ဥပစ္ဆေဒကကံ** မည်၏။ (တစ်နည်း) **ဥပဃာတက ကံ** မည်၏။

(၂)ပါကဒါန ပရိယာယကံ(၄)ပါး

၁။ သေလွန်း၍ ဒုတိယဘဝ၌ အကျိုးပေးမြဲသော အားကြီးသော မဟဂ္ဂုတ်ကံ၊ ပဉ္စာနန္တရိယကံ စသည်တို့၏ အဆုံးဇော စေတနာသည် **ဂရုကံ** မည်၏။

၂။သေခါနီးမှ ပြုဖူး၊ ရှေးက ပြုခဲ့ဖူး၍ သေခါနီးမှ အမှတ်တရ အဟောင်းပေါ်လာသော စေတနာကံသည် **အာသန္နကံ** မည်၏။

၃။နေ့ရှည် ရက်ရှည် စွဲမြဲ၍ ပြုအပ်သော ကုသိုလ်, အကုသိုလ်စေတနာ၊ တစ်ကြိမ်ပြုလည်း မပြတ် အောက်မေ့အပ်သော စေတနာကံသည် **အာစိဏ္ဏကံ** မည်၏။

၄။ရှေ့ကံ ၃-ပါးမှ လွတ်သော အပရာပရိယာယကံဟောင်းစု၊ဤဘဝ၌ပြုသော သာမညကုသိုလ် - အကုသိုလ်စေတနာကံသည် **ကဋတ္တာကံ** မည်၏။

(၃)ပါကကာလကံ(၄)ပါး

၁။အာသေဝနပစ္စည်းမရ၊ အာနည်း၍ ဘဝတစ်ပါး၌ အကျိုးမပေးနိုင်ဘဲ မျက်မှောက်ဘဝ၌ အကျိုးပေးသော ပထမဇောစေတနာသည် **ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယကံ** မည်၏။

http://www.dhammadownload.com

၂။ကံကိစ္စပြီးပြီဖြစ်၍ အခြားမဲ့ ဒုတိယဘဝ၌ အကျိုးပေးသော အဆုံးသတ္တမဇော စေတနာသည် **ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယကံ** မည်၏။

၃။အာသေဝနပစ္စည်းရ၍ တတိယဘဝမှ နိဗ္ဗာန်မရမီ အခွင့်ရတိုင်း အကျိုးပေးသော အလယ်ဇော ၅-ချက်စေတနာသည် **အပရာပရိယာ ယဝေဒနီယကံ** မည်၏။

၄။ကာလလွန်၍လည်းကောင်း၊ အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် တဏှာအကြောင်းရင်းကို ပယ်သဖြင့် အာသေဝနပစ္စည်း မရ၍လည်းကောင်း၊ အကြောင်းချို့၍ အကျိုးမပေး သုဉ်းဆိတ်သော ရှေ့ဇော ၇-ချက် စေတနာသည် **အဟောသိကံ** မည်၏။

(၄)ပါကဌာနကံ(၄)ပါး

ကာမကံ ၂၀-ပါး

(၁) အကုသိုလ်စေတနာ(ကံ) = ၁၂-ပါး (အပါယ် ၄-ဘုံ)

(၂) ကာမကုသိုလ်စေတနာ(ကံ) = ၈-ပါး (ကာမသုဂတိ ၇-ဘုံ)

မဟဂ္ဂုတ်ကံ ၉-ပါး

(၃) ရူပကုသိုလ်စေတနာ(ကံ) = ၅-ပါး (ရူပ ၁၆-ဘုံ)

(၄) အရူပကုသိုလ်စေတနာ(ကံ) = ၄-ပါး (အရူပ ၄-ဘုံ)

ဒုစရိုက် ၁၀-ပါးမှာ

(အကုသိုလ်စေတနာကံ = ၁၂-ပါး)

(ဒုဂ္ဂတိ-ပဋိသန္ဓေအကျိုး = ပဝတ္တိ-ဆင်းရဲဒုက္ခ)

၁။သူ့အသက်သတ်မှု - **ပါဏာတိပါတ၊**

၂။သူ့ဥစ္စာ ခိုးမှု - **အဒိန္နာဒါန၊**

၃။သူ့အိမ်ရာ ပြစ်မှားမှု - **ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ**

http://www.dhammadownload.com

ထို(၃)ပါးတို့သည် ကာယဒွါရ-ဝစီဒွါရ ၂-ပါးလုံး၌ ဖြစ်သော်လည်း ကိုယ်၌အဖြစ်များသောကြောင့် **ကာယဒုစရိုက် ၃-ပါး၊ ကာယကံ ၃-ပါး** မည်၏။

၁။မုသားပြောမှု - **မုသာဝါဒ၊**

၂။ကုန်းတိုက်မှု - **ပိသုဏဝါစာ၊**

၃။ကြမ်းတမ်းစွာပြောဆိုဆဲရေးမှု - **ဖရုသဝါစာ၊**

၄။အနှစ်မဲ့ပြိန်ဖြင်းစကားဆိုမှု - **သမ္ဖပ္ပလာပ**

ထို(၄)ပါးတို့သည် ကာယဒွါရ-ဝစီဒွါရ ၂-ပါးလုံး၌ ဖြစ်သော်လည်း နှုတ်၌ အဖြစ်များသောကြောင့် **ဝစီဒုစရိုက် ၄-ပါး၊ ဝစီကံ ၄-ပါး** မည်၏။

၁။သူ့ပိုင်ဥစ္စာကိုစိတ်ညွတ်မှု - **အဘိဇ္ဈာ၊**

၂။သူတစ်ပါးကို ပျက်စီးစေလိုမှု - **ဗျာပါဒ၊**

၃။အယူမှားမှု - **မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ**

ထို(၃)ပါးတို့သည် စိတ်၌ အဖြစ်များသောကြောင့် **မနောဒုစရိုက် ၃-ပါး၊ မနောကံ ၃-ပါး** မည်၏။

ကာယဒုစရိုက် (၃)ပါး၊ ဝစီဒုစရိုက် (၄)ပါး၊ မနောဒုစရိုက် (၃)ပါး = ပေါင်း **ဒုစရိုက် (၁၀)ပါး။**

ဒုစရိုက်(၄၀)ပွားပုံမှာ

၁။ကိုယ်တိုင်ပြုလုပ်သော	ဒုစရိုက်	= ၁၀-ပါး
၂။တိုက်တွန်းသော	ဒုစရိုက်	= ၁၀-ပါး
၃။ချီးမွမ်းသော	ဒုစရိုက်	= ၁၀-ပါး
၄။စိတ်တူသော	ဒုစရိုက်	= ၁၀-ပါး
ပေါင်း	ဒုစရိုက်ပွား အပါး	= ၄၀

http://www.dhammadownload.com

ကံဖြစ်ကြောင်းတရားများမှာ

ပါဏာတိပါတ၊ ဖရုသဝါစာ တို့သည် - ဒေါသမူကြောင့် ဖြစ်၏။

ဗျာပါဒသည် - ဒေါသမူလရှိသော ယှဉ်ဖက်စိတ်ကြောင့် ဖြစ်၏။

ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတို့သည် - လောဘမူကြောင့် ဖြစ်၏။

အဘိဇ္ဈာသည် - လောဘမူရှိသော ယှဉ်ဖက်စိတ်ကြောင့် ဖြစ်၏။

အဒိန္နာဒါန၊ မုသာဝါဒ၊ ပိသုဏဝါစာ၊ သမ္ဖပ္ပလာပတို့သည် - ရံခါ လောဘ၊ ရံခါ ဒေါသကြောင့် ဖြစ်၏။

တရားကိုယ်ကောက်ပုံများ

ကာယဒုစရိုက် ၃-ပါး၊ဝစီဒုစရိုက် ၄-ပါး၏ တရားကိုယ်မှာ ဆိုင်ရာအကုသိုလ်(ကံ)စေတနာ။

အဘိဇ္ဈာ၏ တရားကိုယ်မှာ	= လောဘ
ဗျာပါဒ၏ တရားကိုယ်မှာ	= ဒေါသ
မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၏ တရားကိုယ်မှာ	= ဒိဋ္ဌိ စေတသိက်။

သုစရိုက် ၁၀-ပါးမှာ
(ကာမကုသိုလ်စေတနာကံ-၈-ပါး)

(သုဂတိ-ပဋိသန္ဓေအကျိုး = ပဝတ္တိ-ချမ်းသာကြီးပွား)

၁။သူ့အသက်သတ်ခြင်းမှရှောင်ကြဉ်မှု- ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏီ၊

၂။သူ့ဥစ္စာ ခိုးခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်မှု - အဒိန္နာဒါနာ ဝေရမဏီ၊

၃။သူ့အိမ်ရာ ပြစ်မှားခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်မှု- ကာမေသု မိစ္ဆာစာရာဝေရမဏီ

ထို(၃)ပါးတို့သည် ကာယဒွါရ-ဝစီဒွါရ ၂-ပါးလုံး၌ ဖြစ်သော်လည်း ကိုယ်၌ အဖြစ်များ သောကြောင့် **ကာယသုစရိုက်၊ ကာယကံ** မည်၏။

၁။မုသားပြောခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်မှု - မုသာဝါဒ ဝေရမဏီ၊

၂။ကုန်းတိုက်ခါ မိတ်ခွဲခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်မှု - ပိသုဏဝါစာ ဝေရမဏီ၊

http://www.dhammadownload.com

၃။ကြမ်းစွာ ဆဲရေးခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်မှု - ဖရုသဝါစာ ဝေရမဏီ၊
၄။ပြိန်ဖြင်းစကားဆိုခြင်းမှရှောင်ကြဉ်မှု- သမ္ဖပ္ပလာပါ ဝေရမဏီ၊
ထို(၃)ပါးတို့သည် ကာယဒွါရ-ဝစီဒွါရ ၂-ပါးလုံး၌ ဖြစ်သော်လည်း နှုတ်၌ အဖြစ်များသောကြောင့် **ဝစီသုစရိုက် ၊ ဝစီကံ** မည်၏။

၁။သူ့ဥစ္စာကိုစိတ်မညွတ်ခြင်း- အနဘိဇ္ဈာ၊
၂။ပျက်စီးလိုစိတ်မရှိခြင်း - အဗျာပါဒ၊
၃။အယူမှန်ခြင်း - သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊

ထို(၃)ပါးတို့သည် မနောဒွါရ၌ အဖြစ်များသောကြောင့် **မနောသုစရိုက်၊ မနောကံ** မည်၏။

သုစရိုက်(၄၀)ပွားပုံမှာ

ကာယသုစရိုက် (၃)ပါး၊ ဝစီသုစရိုက် (၄)ပါး၊ မနောသုစရိုက် (၃)ပါး ပေါင်း **သုစရိုက် ၁၀-ပါး။**

၁။ကိုယ်တိုင်ပြုလုပ်သော	သုစရိုက်	= ၁၀-ပါး
၂။တိုက်တွန်းသော	သုစရိုက်	= ၁၀-ပါး
၃။ချီးမွမ်းသော	သုစရိုက်	= ၁၀-ပါး
၄။စိတ်တူသော	သုစရိုက်	= ၁၀-ပါး
ပေါင်း သုစရိုက်ပွား အပါး		**= ၄၀ ။**

တရားကိုယ်ကောက်ပုံများ

ကာယသုစရိုက် ၃-ပါး၊ဝစီသုစရိုက် ၄-ပါး၏ တရားကိုယ်မှာ ဝိရတီ စေတသိက် ။

အနဘိဇ္ဈာ၏ တရားကိုယ်မှာ	= အလောဘ
အဗျာပါဒ၏ တရားကိုယ်မှာ	= အဒေါသ

http://www.dhammadownload.com

သမ္မာဒိဋ္ဌိ၏ တရားကိုယ်မှာ =အမောဟ စေတသိက်။

၂။ "ပုညကြိယဝတ္ထု ၁၀-ပါး"မှာ (ကာမကုသိုလ်စေတနာကံ = ၈-ပါး)

ဒါနကုသိုလ်၊ သီလကုသိုလ်၊ ဘာဝနာကုသိုလ်၊ အပစာယနကုသိုလ်၊ ဝေယျာဝစ္စကုသိုလ်၊ပတ္တိဒါနကု သိုလ်၊ ပတ္တာနုမောဒနကုသိုလ်၊ ဓမ္မဿဝနကုသိုလ်၊ ဓမ္မဒေသနာကုသိုလ်၊ ဒိဋ္ဌိဇုကမ္မကုသိုလ် = ပေါင်း **ပုညကြိယာဝတ္ထု(၁၀)ပါး။**

(၁) စွန့်ကြဲ၊ ပေးကမ်း၊ လှူဒါန်းမှုသည် - **ဒါနကုသိုလ်** မည်၏။

(၂) ကာယကံ၊ ဝစီကံကို စောင့်ရှောက်ရန် သီလကျင့်သုံးမှုသည် - **သီလကုသိုလ်** မည်၏။

(၃) သမထ၊ ဝိပဿနာ ဘာဝနာပွားများမှုသည် - **ဘာဝနာ** ကုသိုလ် မည်၏။

(၄) မိမိကိုယ်ကို နှိမ့်ချ၍ ဂုဏ်ကြီးသူကို ရိုသေမှုသည် - **အပစာယန** ကုသိုလ် မည်၏။

(၅) သူတစ်ပါးကုသိုလ်ကိစ္စ၌ ကြောင့်ကြစိုက်ခါ ကူညီမှုသည် - **ဝေယျာဝစ္စ** ကုသိုလ်မည်၏။

(၆) မိမိဒါနကို အမျှဝေမှုသည် - **ပတ္တိဒါန** ကုသိုလ် မည်၏။

(၇) သူတစ်ပါးဝေသော အမျှကို ဝမ်းမြောက်စွာ သာဓုခေါ်ဆိုမှုသည် - **ပတ္တာနုမောဒန** ကုသိုလ် မည်၏။

(၈) သူတစ်ပါးဟောသောတရားကို ရိုသေစွာ နာကြားမှုသည် - **ဓမ္မဿဝန** ကုသိုလ် မည်၏။

(၉) မိမိသိသောတရားကို သူတစ်ပါးအား လာဘ်မငဲ့ဘဲ ဟောကြားမှုသည်- **ဓမ္မဒေသနာ**ကုသိုလ် မည်၏။

http://www.dhammadownload.com

(၁၀) ဏံကိုသာ ကိုးရိုးခါ အယူဖောင့်မတ်မှုသည် **ဒိဋ္ဌိဇုကမ္မကုသိုလ်** မည်၏။
ဒါန၊ ပတ္တိဒါန၊ ပတ္တာနုမောဒါန ကုသိုလ်တို့သည် = **ဒါနကုသိုလ်** မည်၏။
သီလ၊ အပစာယန၊ ဝေယျာဝစ္စ ကုသိုလ်တို့သည် = **သီလကုသိုလ်** မည်၏။
ဘာဝနာ၊ ဓမ္မသဿဝန၊ ဓမ္မဒေသနာ ကုသိုလ်တို့သည် = **ဘာဝနာကုသိုလ်** မည်၏။
ဒိဋ္ဌိဇုကမ္မကုသိုလ်သည် **ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ ကုသိုလ် ၃-ပါးလုံး** ရ၏။

စေတနာ(၃)မျိုး

(၁) မလှူမီ ရှေးအဖို့ ကြံစည်သည်မှစ၍ ဒါနအတွက် ရည်ရွယ်ကာ ဒွါရ

၃-ပါး၌ ဖြစ်သောစေတနာသည် **ပုဗ္ဗစေတနာ** မည်၏။

(၂) အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်၏လက်သို့ လှူပါ၏ဟု ပစ္စုပ္ပန်ကြိယာဖြင့် စွန့်လွှတ်လှူဒါန်းခိုက်၌ ဖြစ်သောစေတနာသည် **မုဉ္စစေတနာ** မည်၏။

(၃) လှူပြီးနောက် လှူပြီးဒါနကို အဖန်ဖန်မပြတ် အောက်မေ့ဆင်ခြင် ဝမ်းမြောက်မှု၌ပါသော ကုသိုလ်စေတနာသည် **အပရစေတနာ** မည်၏။

မဟဂ္ဂုတ်ကံ

ကသိုဏ်းနိမိတ်စသည်ကို အာရုံပြုကာ ပွားများ၍ ရသော ရူပ၊အရူပ ကုသိုလ်စေတနာကံ ၉-ပါးသည် **မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်ကံ၊ ဘာဝနာကံ၊ အပ္ပနာ-မနောကံ** မည်၏။

ကာမကံ

အကုသိုလ်ကံ ၁၂-ပါး + ကာမာဝစရကုသိုလ်ကံ ၈-ပါး ပေါင်း ကာမကံ ၂၀-ပါး။

http://www.dhammadownload.com

အကုသိုလ်ကံ-အကျိုးပေး

၁။ ပါဏာတိပါတ၊ အဒိန္နာဒါနစသော အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော (ဥဒ္ဓစ္စကြဉ်) **အကုသိုလ်စေတနာ ၁၁-ပါးသည် ပဋိသန္ဓေအခါ အပါယ် ၄-ဘုံ၌** အကုသလဝိပါက် ဥပေက္ခာ သန္တီရဏစိတ် ၁-ပါးကို ဖြစ်စေ၏။

(၂) **အကုသိုလ်စေတနာ ၁၂-ပါးသည် ပဝတ္တိအခါ-**

အပါယ် ၄-ဘုံ၌ အကုသလဝိပါက်စိတ် ၇-ပါးကို ဖြစ်စေ၏။

ကာမသုဂတိ ၇-ဘုံ၌ = အကုသလဝိပါက်စိတ် ၇-ပါးကို ဖြစ်စေ၏။

(အသညသတ်ကြဉ်)ရူပ-၁၅-ဘုံ၌(ဃာန၊ ဇိဝှာ၊ ကာယဝိညာဉ်ကြဉ်) အကုသလဝိပါက်စိတ် ၄-ပါးကို ဖြစ်စေ၏။

ကာမာဝစရကုသိုလ်ကံ-အကျိုးပေး

(၁) မဟာကုသိုလ်စေတနာ ၈-ပါးသည်

ပဋိသန္ဓေအခါ-ကာမသုဂတိ ၇-ဘုံ၌ အဟိတ်ကုသလဝိပါက် ဥပေက္ခာ သန္တီရဏစိတ် ၁-ပါး၊ မဟာဝိပါက်စိတ် ၈-ပါး = ပေါင်း ၉-ပါးကို ဖြစ်စေ၏။

ပဝတ္တိအခါ- ကာမသုဂတိ ၇-ဘုံ၌ = အဟိတ်ကုသလဝိပါက်စိတ် ၈-ပါး၊ မဟာဝိပါက်စိတ် ၈-ပါး = ပေါင်း ၁၆-ပါးကို ဖြစစေ၏။

အပါယ် ၄-ဘုံ၌ = အဟိတ်ကုသလဝိပါက်စိတ် ၈-ပါးကို ဖြစ်စေ၏။

(အသညသတ်ကြဉ်) ရူပ ၁၅-ဘုံ၌ (ဃာန၊ ဇိဝှာ၊ ကာယဝိညာဉ် ကြဉ်သော) အဟိတ်ကုသလ ဝိပါက်စိတ် ၅-ပါးကို ဖြစ်စေ၏။

(၂) ကမ္မဿကတာဉာဏ်၊ ဝိပဿနာဉာဏ်၊ ကုသိုလ်ခြံရံကာ ဟိတ် ၃-ပါးနှင့် ယှဉ်သော်တိဟိတ်ဥက္ကဋ္ဌ မဟာကုသိုလ်စေတနာ ၄-ပါး သည်

ပဋိသန္ဓေအခါ ကာမသုဂတိ ၇-ဘုံ၌ = မဟာဝိပါက် ဉာဏသမ္ပယုတ် စိတ် ၄-ပါးကိုဖြစ်စေ၏။

http://www.dhammadownload.com

ပဝတ္တိအခါ ကာမသုဂတိ ၇-ဘုံ၌ = အဟိတ်ကုသလဝိပါက် ၈-ပါး၊ မဟာဝိပါက်စိတ် ၈-ပါး = ပေါင်း ၁၆-ပါးကို ဖြစ်စေ၏။

အပါယ် ၄-ဘုံ၌ = အဟိတ်ကုသလဝိပါက်စိတ် ၆-ပါး ကို ဖြစ်စေ၏။

(အသညသတ်ကြဉ်) ရူပ ၁၅-ဘုံ၌ = (ဃာန၊ ဇိဝှာ၊ ကာယဝိညာဉ်ကြဉ်) အဟိတ်ကုသလဝိပါက်စိတ် ၅-ပါး ကို ဖြစ်စေ၏။

(၃) အကုသိုလ်ခြံရံကာ ဟိတ် ၃-ပါးနှင့်ယှဉ်သော တိဟိတ်သေမက မဟာကုသိုလ်စေတနာ ၄-ပါး + ကုသိုလ်ခြံရံကာ ဟိတ် ၂-ပါးနှင့် ယှဉ်သောဒွိဟိတ်ဥက္ကဋ္ဌ မဟာကုသိုလ်စေတနာ ၄-ပါး = ပေါင်း ၈-ပါး သည်-

ပဋိသန္ဓေအခါ ကာမသုဂတိ ၇-ဘုံ၌ = မဟာဝိပါက် ညာဏဝိပ္ပယုတ်စိတ် ၄-ပါးကို ဖြစ်စေ၏။

ပဝတ္တိအခါ ကာမသုဂတိ ၇-ဘုံ၌ = အဟိတ်ကုသလဝိပါက် စိတ် ၈-ပါး၊ မဟာဝိပါက် ညာဏဝိပ္ပယုတ်စိတ် ၄-ပါး = ပေါင်း ၁၂-ပါး ကိုဖြစ်စေ၏။

အပါယ် ၄-ပါး၌ = အဟိတ်ကုသလဝိပါက်စိတ် ၈-ပါး ကို ဖြစ်စေ၏။

(အသညသတ်ကြဉ်) ရူပ ၁၅-ဘုံ၌ = (ဃာန၊ ဇိဝှာ၊ ကာယဝိညာဉ်ကြဉ်) အဟိတ်ကုသလဝိပါက်စိတ် ၅-ပါးကို ဖြစ်စေ၏။

(၄) အကုသိုလ်ခြံရံကာ ဟိတ် ၂-ပါးနှင့်ယှဉ်သော ဒွိဟိတ်ဩမက မဟာကုသိုလ်စေတနာ ၄-ပါးသည်-

ပဋိသန္ဓေအခါ လူ့ဘုံ၊ ဝိနိပါတိက အသုရာဘုံ ပေါင်း ၂-ဘုံ၌ အဟိတ်-ကုသလဝိပါက် ဥပေက္ခာသန္တီရဏစိတ် ၁-ပါးကို ဖြစ်စေ၏။

ပဝတ္တိအခါ ကာမသုဂတိ ၇-ဘုံ၌ = အဟိတ်ကုသလဝိပါက်စိတ် ၈-ပါးကို ဖြစ်စေ၏။

အပါယ် ၄-ဘုံ၌ = အဟိတ်ကုသလဝိပါက်စိတ် ၈-ပါးကို ဖြစ်စေ၏။

(အသညသတ်ကြဉ်) ရူပ ၁၅-ဘုံ၌ = (ဃာန၊ ဇိဝှာ၊ ကာယဝိညာဉ်ကြဉ်) အဟိတ်ကုသလ ဝိပါက်စိတ် ၅-ပါးကို ဖြစ်စေ၏။

http://www.dhammadownload.com

မဟဂ္ဂုတ်ကံအကျိုးပေးပုံ

(၁) ဟီန၊ မဇ္ဈိမ၊ မဏီတ **ပထမဈာန် ကုသိုလ်သည်-**
ပထမဈာန် ၃-ဘုံ၌ ပထမဈာန်ဝိပါက်စိတ်ကို ဖြစ်စေ၏။

(၂) ဟီန၊ မဇ္ဈိမ၊ ပဏီတ **ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်ကုသိုလ်သည်-**
ဒုတိယဈာန် ၃-ဘုံ၌ ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်ဝိပါက်စိတ်ကို ဖြစ်စေ၏။

(၃) ဟီန၊ မဇ္ဈိမ၊ ပဏီတ **စတုတ္ထဈာန်ကုသိုလ်သည်-**
တတိယဈာန် ၃-ဘုံ၌ စတုတ္ထဈာန်ဝိပါက်စိတ်ကို ဖြစ်စေ၏။

(၄) သာမည **ပဉ္စမဈာန်ကုသိုလ်သည်-**
ဝေဟပ္ဖိုလ်ဘုံ၌ ပဉ္စမဈာန်ဝိပါက်စိတ်ကို ဖြစစေ၏။

(၅) နာမ်ပျောက်စေမှုနှင့် ယှဉ်သော **ပဉ္စမဈာန်ကုသိုလ်သည်-**
အသညသတ်ဘုံ၌ ဇီဝိတနဝကကလာပ် ရုပ်ပဋိသန္ဓေကို ဖြစ်စေ၏။

(၆) **သဒ္ဓါလွန်သော** အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်၏ **ပဉ္စမဈာန်ကုသိုလ်သည်-**
အဝိဟာဘုံ၌ ပဉ္စဈာန်ဝိပါက်စိတ်ကို ဖြစ်စေ၏။

(၇) **ဝီရိယလွန်သော** အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်၏ **ပဉ္စမဈာန်ကုသိုလ်သည်-**
အတပ္ပါဘုံ၌ ပဉ္စမဈာန်ဝိပါက်စိတ်ကို ဖြစ်စေ၏။

(၈) **သတိလွန်သော** အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်၏ **ပဉ္စမဈာန်ကုသိုလ်သည်-**
သုဒဿဘုံ၌ ပဉ္စမဈာန်ဝိပါက်စိတ်ကို ဖြစ်စေ၏။

(၉) **သမာဓိလွန်သော** အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်၏ **ပဉ္စမဈာန်ကုသိုလ်သည်-**
သုဒဿီဘုံ၌ ပဉ္စမဈာန်ဝိပါက်စိတ်ကို ဖြစ်စေ၏။

(၁၀) **ပညာလွန်သော** အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်၏ **ပဉ္စမဈာန်ကုသိုလ်သည်-**
အကနိဋ္ဌဘုံ၌ ပဉ္စမဈာန်ဝိပါက်စိတ်ကို ဖြစ်စေ၏။

(၁၁) **အာကာသာနဉ္စာယတနကုသိုလ်သည်** - အာကာသာနဉ္စာယတနဘုံ၌
အာကာသာနဉ္စာယတနဝိပါက် စိတ်ကို ဖြစ်စေ၏။

(၁၂) **ဝိညာဏဉ္စာယတနကုသိုလ်သည်** - ဝိညာဏဉ္စာယတနဘုံ၌

http://www.dhammadownload.com

ဝိညာဏဉ္စာယတနဝိပါက်စိတ်ကို ဖြစ်စေ၏။

(၁၃) **အာကိဉ္စညာယတနကုသိုလ်သည်-** အာကိဉ္စညာယတနဘုံ၌ အာကိဉ္စညာယတနဝိပါက်စိတ်ကို ဖြစ်စေ၏။

(၁၄) **နေဝသညာနာသညာယတနကုသိုလ်သည်-** နေဝသညာနာသညာ ယတနဘုံ၌ နေဝသညာနာသညာ ယတနဝိပါက်စိတ်ကို ဖြစ်စေ၏။

♦ ♦ ♦

၄။ မရဏုပ္ပတ္တိစတုက္က(သေခြင်း-၄-မျိုး)မှာ

၁။အသက်တမ်းကုန်၍သေခြင်းသည်= **အာယုက္ခယ** မည်၏။

၂။ကံစွမ်းကုန်၍သေခြင်းသည် = **ကမ္မက္ခယ** မည်၏။

၃။အသက်တမ်း၊ကံစွမ်း ၂-ပါးကုန်၍သေခြင်းသည် **ဥဘယက္ခယ**မည်၏။

၄။ကံဆိုးဖြတ်ချေ၍ လတ်တလောသေခြင်းသည်= **ဥပစ္ဆေဒက** မည်၏။

အာယုက္ခ၊ ကမ္မက္ခယ၊ ဥဘယက္ခယ = ပေါင်း **ကာလမရဏ ၃-ပါး**၊ ဥပစ္ဆေဒကသည် **အကာလမရဏ ၁-ပါး**၊

သေခါနီး ထင်လာသော နိမိတ် ၃-ပါးမှာ-

ကံ၊ ကမ္မနိမိတ်၊ အဂတိနိမိတ်။

(၁) အကျိုးပေးခွင့်ရ၍ ရှေးရှုတည်နေသော၊ ပဋိသန္ဓေကို ဖြစ်စေသော ဥပပဇ္ဇအပရာပရိယာယ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ် ဇနကကံသည် ကံ မည်၏။ ထို ကံသည် အတိတ်ကာလ-မနောဒွါရ၌ ထင်၏။

(၂) ကံပြောက်ကြောင်း အလှူဝတ္ထု၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်၊ လက်နက်၊ တုတ်၊ ဓားစသော ကံအဆောက်အဦ၊ ကံနှင့် စပ်သမျှသော ဝတ္ထုအာရုံ ၆-ပါးသည် ကမ္မနိမိတ် မည်၏။

http://www.dhammadownload.com

ထို ကမ္မနိမိတ်သည် အတိတ်ကာလ-အာရုံ ၆-ပါး၊ မနောဒွါရ၌ ထင်၏။
ပစ္စုပ္ပန်ကာလ- အာရုံ ၆-ပါး၊ (ယထာရဟ) ၆-ဒွါရ၌ ထင်၏။

(၃) လားရာဂတိ၊ အမိဝမ်းရေ၊ နတ်သမီးဘုံဗိမာန်၊ ဥယျာဉ်၊ ပဒေသာပင်၊ ငရဲအိုး၊ ငရဲထိန်း၊ ငရဲ မီးလျှံ စသည်သည် ဂတိနိမိတ် မည်၏။
ထို ဂတိနိမိတ်သည် ပစ္စုပ္ပန်ကာလ- အာရုံ ၆-ပါး၊ ၆-ဒွါရ၌ ထင်၏။

ပဋိသန္ဓေစိတ်မှာ

သေခါနီးသတ္တဝါအား ဒွါရ ၆-ပါး၌ ထင်လာသောအာရုံကို အာရုံပြု၍ ဘဝတစ်ပါး၌ ပဋိသန္ဓေစိတ်သည် ဖြစ်၏။

ထိုစိတ်တစ်ခုသည်ပင် ပဋိသန္ဓေ၊ ဘဝင်၊ စုတိဟု ဘဝတစ်ခု၌ ဖြစ်၏။

ပဋိသန္ဓေနေခြင်း အကြောင်းသုံးပါးမှာ

အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ကံ (သင်္ခါရ)။

ဘဝသစ်၌ အပြစ်ဖုံးလွှမ်းခြင်းသည် **အဝိဇ္ဇာ** မည်၏။

စိတ်အစဉ်ကို ဘဝသစ်၌ ညွတ်ကိုင်းရှိုင်းခြင်းသည် **တဏှာ** မည်၏။

ဘဝသစ်၌ ပစ်ချသော လောကီကုသိုလ်- အကုသိုလ် ဇနကကံသည် **ကံ (သင်္ခါရ)** မည်၏။

အဝိဇ္ဇာခြံရံ၊ တဏှာအရင်းခံသော ကံ(သင်္ခါရ)ကြောင့် ပဋိသန္ဓေ နေရ၏။

စုတိနှောင် ပဋိသန္ဓေနှောင်းပုံ

(၁) **အပါယ် ၄-ဘုံ၊ လူ့ဘုံ၊ စာတုမဟာရာဇ်ဘုံမှ စုတေသော** ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်၊ သုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်စုတိ ၆-ပါးနှောင် = ကာမ ၁၁-ဘုံ၌ ကာမ ပဋိသန္ဓေ ၁၀-ပါး နှောင်း၏။

http://www.dhammadownload.com

(၂) **ကာမသုဂတိ ၇-ဘုံမှ စုတေသော** ကာမတိဟိတ် စုတိ ၄-ပါးနောင် = ၃၁-ဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေ ၂၀-ပါး နောင်း၏။

(၃) **အသညသတ်ကြဉ်သော ရူပ ၁၅-ဘုံမှ စုတေသော** ရူပစုတိ ၅-ပါးနောင် = (အပါယ်၊ အသ ညသတ်ကြဉ်သော်) ၂၆-ဘုံ၌ (အဟိတ်ပဋိသန္ဓေ၊ အသညသတ် ပဋိသန္ဓေ ကြဉ်သော်) သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ၁၇-ပါး နောင်း၏။

(၄) **အသညသတ်ဘုံမှ စုတေသော** အသညသတ် ရုပ်စုတိ ၁-ပါး နောင် = ကာမသုဂတိ ၇-ဘုံ၌ (အဟိတ်ပဋိသန္ဓေကြဉ်သော်) ကာမသဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ၈-ပါး နောင်း၏။

(၅) **အာကာသာနဉ္စာယတနဘုံမှ စုတေသော** အာကာသာနဉ္စာယတန စုတိ ၁-ပါးနောင် = ကာမသုဂ တိ ၇-ဘုံ၊ အရူပ ၄-ဘုံ = ပေါင်း ၁၁-ဘုံ၌ ကာမတိဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ၄-ပါး၊ အရူပ ပဋိသန္ဓေ ၄-ပါး = ပေါင်း ပဋိသန္ဓေ ၈-ပါး နောင်း၏။

(၆) **ဝိညာဏဉ္စာယတနဘုံမှ စုတေသော** ဝိညာဏဉ္စာယတန စုတိ ၁-ပါးနောင် = ကာမသုဂတိ ၇- ဘုံ၊ (အာကာသာနဉ္စာယတနဘုံကြဉ်သော်) အရူပ ၃-ဘုံ = ပေါင်း ၁၀-ဘုံ၌ ကာမတိ ဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ၄ပါး၊ (အာကာသာနဉ္စာယတန ပဋိသန္ဓေကြဉ်သော်) အရူ ပဋိသန္ဓေ ၃-ပါး = ပေါင်း ပဋိသန္ဓေ ၇-ပါး နောင်း၏။

(၇) **အာကိဉ္စညာယတနဘုံမှ စုတေသော** အာကိဉ္စညာယတန စုတိ ၁-ပါး နောင် = ကာမသုဂတိ ၇-ဘုံ၊ အာကိဉ္စညာယတနဘုံ၊ နေဝသညာနာသညာယတနဘုံ = ပေါင်း ၉-ဘုံ၌ ကာမတိ ဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ၄-ပါး၊ အာကိဉ္စညာယတနပဋိသန္ဓေ၊ နေဝသညာနာသညာယတန ပဋိသန္ဓေ = ပေါင်း ပဋိသန္ဓေ ၆-ပါးနောင်း၏။

http://www.dhammadownload.com

(၈) နေဝသညာ နာသညာယတနဘုံမှ စုတေသော နေဝသညာ နာသညာယတနစုတိ ၁-ပါးနှောင် = ကာမသုဂတိ ၇-ဘုံ၊ နေဝသညာနာသညာယတနဘုံ = ပေါင်း ၈-ဘုံ၌ ကာမသုဂတိ ၇-ဘုံ ၊ နေဝသညာနာသညာယတနဘုံ = ပေါင်း ၈-ဘုံ၌ ကာမတိဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ၄-ပါး၊ နေဝသ ညာနာသညာယတန ပဋိသန္ဓေ ၁-ပါး = ပေါင်း ပဋိသန္ဓေ ၅-ပါး၊ နှောင်း၏။

ပဋိသန္ဓေ-ဘဝင်- စုတိတို့ တူပုံ

ဘဝတစ်ခု၌ ပဋိသန္ဓေ -ဘဝင် -စုတိတို့သည် ဘူမိ၊ ဇာတိ၊ သမ္ပယုတ္တဓမ္မ၊ သင်္ခါရ၊ အာရုံအားဖြင့် ယထာရဟ တူကြ၏။

ဝီထိမုတ်ပိုင်းဆိုရိုးပြီး၏။

♦♦♦♦♦

http://www.dhammadownload.com

သတိပဋ္ဌာန်ဆရာတော်

အရှင်ဣန္ဒြိယ(သျှင်မိုးဝေ)၏..

ရေးသားထုတ်ဝေပြီး ဓမ္မစာအုပ်များ

၁။ ဂရုဓမ္မလူ့သီလတရား

၂။ ပဋ္ဌာန်းတရားတော်

၃။ သတိပဋ္ဌာန်နှင့်မဇ္ဈိမပဋိပဒါလက်တွေ့ကျင့်စဉ်

၄။ သာမညဖလသုတ်တရားတော်

၅။ ဓမ္မပဒတရားတော်(ပို့ချချက်-ပတွဲ၊ ဒုတွဲ၊ တတွဲ)

၆။ ဋီကာကျော်မြန်မာပြန်(ပို့ချချက်-ပတွဲ၊ဒုတွဲ၊ တတွဲ)

၇။ အမေအိုရဲ့မေတ္တာပျို့(ဓမ္မရသပုံပြင်)

၈။ ပန်းနုတ်သားရဲ့နုတ်သမီးချော(ဓမ္မရသပုံပြင်)

၉။ ပြင်သစ်ဆရာတော်ဘဝနှင့်သာသနာ

၁၀။ အသုံးချအဘိဓမ္မာ၊(ပတွဲ+ ဒုတွဲ)

၁၁။မရှိမကောင်းရှိမကောင်း၊ အပါယ်လူ၊ မေတ္တာစစ်ဖြင့် ချစ်ခြင်းဂုဏ်၊ သတိပဋ္ဌာန်ယောဂီဂုဏ်ရည်၊ ဂုဏ်သရေရှိတဲ့လူ၊ အစဉ်အလာတရား ပါဠိသဒ္ဒါ အခြေခံလေ့လာသင်ယူနည်းစသည်များ ဖြစ်သည်။

http://www.dhammadownload.com

၆။ ရုပ်ပိုင်း

♦♦♦

ရုပ်ပိုင်း မာတိကာ(၅)မျိုး

၁။ ရူပ သမုဒ္ဒေသ

၂။ ရူပ ဝိဘာဂ

၃။ ရူပ သမုဋ္ဌာန

၄။ ရူပ ကလာပ

၅။ ရူပ ပဝတ္တိက္ကမ

၁။ ရူပသမုဒ္ဒေသ

ပထဝီ၊ အာပေါ၊ တေဇော၊ ဝါယော = ပေါင်း မဟာဘုတ်ရုပ် ၄-ပါး၊

စက္ခုပသာဒရုပ်၊ သောတပသာဒရုပ်၊ ဃာနပသာဒရုပ်၊ ဇိဝှါပသာဒရုပ်၊ ကာယပသာဒရုပ် = ပေါင်း ပသာဒရုပ် ၅-ပါး၊

ရူပါရုံရုပ် ၁-ပါး၊ ဂန္ဓာရုံ ၁-ပါး၊ ရသာရုံ ၁-ပါး၊ ပထဝီ၊ တေဇော၊ ဝါယောဟု ဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံရုပ် ၃-ပါး = ပေါင်း ဂေါစရရုပ် ၇-ပါး၊

ဣတ္ထိဘာဝရုပ်၊ ပုမ္ဘာဝရုပ် = ပေါင်း ဘာဝရုပ် ၂-ပါး၊

ဟာဒယ ရုပ် ၁-ပါး၊

ဇီဝိတရုပ် ၁-ပါး၊

http://www.dhammadownload.com

ကဗဠီကာရ အာဟာရ (ဩဇ) ရုပ် ၁-ပါး၊

သဘာဝရုပ်စသည်(၁၈)ပါး
မဟာဘုတ်ရုပ် ၄-ပါး၊ ပသာဒရုပ် ၅-ပါး၊ ဂေါစရရုပ် ၄-ပါး၊
ဘာဝရုပ် ၂-ပါး၊ ဟဒယ ရုပ် ၁-ပါး၊ ဇီဝိတရုပ် ၁-ပါး၊
ကဗဠီကာရ အာဟာရ (ဩဇ) ရုပ် ၁-ပါး = ပေါင်း ၁၈ပါးသည်
သဘာဝရုပ် မည်၏၊ **သလက္ခဏရုပ်** မည်၏၊ **နိပ္ဖန္နရုပ်** မည်၏၊
ရူပရုပ် မည်၏၊ **သမ္မသနရုပ်** မည်၏။

အသဘာဝရုပ်စသည်(၁၀)ပါး
အာကာသဓာတ် ပရိစ္ဆေဒရုပ် ၁-ပါး၊
ကာယဝိညတ်၊ ဝစီညတ် = ပေါင်း **ဝိညတ်ရုပ်** ၂-ပါး၊
ရူပဿ လဟုတာ၊ ရူပဿမုဒုတာ၊ ရူပဿကမ္မညတာ = ပေါင်း လဟုတာဒိရုပ် ၃-ပါး၊
ဝိညတ်ရုပ် ၂-ပါး၊ လဟုတာဒိရုပ် ၃-ပါး = ပေါင်း **ဝိကာရရုပ် ၅-ပါး**။
ဥပစယ၊ သန္တတိ = ပေါင်းဇာတိရုပ် ၂-ပါး၊ ဇရတာရုပ် ၁-ပါး၊
အနိစ္စတာရုပ် ၁-ပါး = ပေါင်း လက္ခဏရုပ် ၁-ပါး
ဥပစယ၊ သန္တတိ = ပေါင်း လက္ခဏရုပ် ၄-ပါး၊
အာကာသဓာတ်ပရိစ္ဆေဒရုပ် ၁-ပါး၊ ဝိညတ်ရုပ် ၂-ပါး၊ လဟုတာဒိရုပ် ၃-ပါး၊ လက္ခဏရုပ် ၄-ပါး = ပေါင်း ၁၀-ပါးသည် အသဘာဝရုပ် မည်၏။ အလက္ခဏရုပ်မည်၏။ အနိပ္ဖန္နရုပ်မည်၏။ အရူပရုပ် မည်၏။ အသမ္မသနရုပ် မည်၏။
သဘာဝရုပ် ၁၈-ပါး၊ အသဘာဝရုပ် ၁၀-ပါး၊
သလက္ခဏရုပ် ၁၈-ပါး၊ အလက္ခဏရုပ် ၁၀-ပါး၊

http://www.dhammadownload.com

နိပ္ဖန္နရုပ် ၁၈-ပါး၊ အရူပရုပ် ၁၀-ပါး
သမ္မသနရုပ် ၁၈-ပါး၊ အသမ္မသနရုပ် ၁၀-ပါး

၂။ ရူပဝိဘာဂ

ပထဝီ၊ အာပေါ၊ တေဇော၊ ဝါယော = ပေါင်း ၄-ပါးသည် မဟာဘုတ်ရုပ် မည်၏။ ကျန် ၂၄-ပါးသည် ဥပါဒါရုပ် မည်၏။

စက္ခုပသာဒရုပ်၊ သောတပသာဒရုပ်၊ ဃာနပသာဒရုပ်၊ ဇိဝှါပသာဒရုပ်၊ ကာယပသာဒရုပ် = ပေါင်း ပသာဒရုပ် ၅-ပါးသည် အဇ္ဈတ္တိကရုပ် မည်၏။ ဂေါစရဂ္ဂါဟိကရုပ် မည်၏။ ကျန် ၂၃-ပါးသည် ဗာဟိရရုပ် မည်၏။ အဂေါစရဂ္ဂါဟိကရုပ်မည်၏။

စက္ခုပသာဒ၊ သောတပသာဒ = ပေါင်း ၂-ပါးသည် အသမ္ပတ္တဂါဟက ရုပ်မည်၏။ ဃာနပသာဒ၊ ဇိဝှါပသာဒ၊ ကာယပသာဒ = ပေါင်း ၃-ပါးသည် သမ္ပတ္တဂါဟကရုပ် မည်၏။ ကျန် ၂၃-ပါးသည် အဂါဟကရုပ် မည်၏။

ပသာဒရုပ် ၅-ပါး၊ ဟဒယရုပ် ၁-ပါး = ပေါင်း ၆-ပါးသည် ဝတ္ထုရုပ် မည်၏။ ကျန် ၂၂-ပါးသည် အဝတ္ထုရုပ် မည်၏။

ပသာဒရုပ် ၅-ပါး၊ ဝိညတ်ရုပ် ၂-ပါး = ပေါင်း ၇-ပါးသည် ဒွါရဝရုပ် မည်၏။ ကျန် ၂၁-ပါးသည် အဒွါရရုပ် မည်၏။

ပသာဒရုပ် ၅-ပါး၊ ဘာဝရုပ် ၂-ပါး၊ ဇီဝိတရုပ် ၁-ပါး = ပေါင်း ၈-ပါးသည် ဣန္ဒြိယရုပ် မည်၏။ ကျန် ၂၀-ပါးသည် အနိန္ဒြိယရုပ်မည်၏။
မဟာဘုတ်ရုပ် ၄-ပါး၊ ဝဏ္ဏ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဩဇ = ပေါင်း ၈-ပါးသည် အဝိနိဗ္ဘောဂရုပ် မည်၏။

http://www.dhammadownload.com

ပသာဒရုပ် ၅-ပါး၊ ဂေါစရရုပ် ၇-ပါး = ပေါင်း ၁၂-ပါးသည် ဩဠာရိကရုပ် မည်၏။ သပ္ပဋိဃရုပ် မည်၏။ သန္တိကေရုပ် မည်၏။ ကျန် ၁၆-ပါးသည် သုခုမရုပ် မည်၏။ အပ္ပဋိဃရုပ် မည်၏။ ဒူရေရုပ် မည်၏။

ရူပရုံရုပ် ၁-ပါးသည် သနိဒဿနရုပ် မည်၏။ ကျန် ၂၇-ပါးသည် အနိဒဿနရုပ်မည်၏။

♦♦♦♦♦

၃။ ရူပသမုဋ္ဌာန

ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရ = ပေါင်း **ရူပသမုဋ္ဌာန် ၄-ပါး**။

ပသာဒရုပ် ၅-ပါး၊ ဘာဝရုပ် ၂-ပါး၊ ဟဒယရုပ် ၁-ပါး၊ ဇီဝိတရုပ် ၁-ပါး = ပေါင်း ၉-ပါးသည် ကမ္မဇ ဧကန် မည်၏။
မဟာဘုတ်ရုပ် ၄-ပါး၊ ဝဏ္ဏ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဩဇ၊ အာကာသဓာတ် ပရိစ္ဆေဒရုပ် ၁-ပါး = ပေါင်း ၉-ပါးသည် ကမ္မဇ အနေကန် မည်၏။
ကမ္မဇ ဧကန် ၉-ပါး၊ ကမ္မဇ အနေကန် ၉-ပါး = ပေါင်း ကမ္မဇရုပ် ၁၈-ပါး မည်၏။

ကာယဝိညတ်၊ ဝစီဝိညတ် = ပေါင်း ဝိညတ်ရုပ် ၂-ပါးသည် စိတ္တဇ ဧကန် မည်၏။
မဟာဘုတ်ရုပ် ၄-ပါး၊ ဝဏ္ဏ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဩဇ၊ အာကာသဓာတ် ပရိစ္ဆေဒရုပ် ၁-ပါး၊ သဒ္ဒရုပ် ၁-ပါး၊ လဟုတာဒိရုပ် ၃-ပါး = ပေါင်း ၁၃-ပါးသည် စိတ္တဇ အနေကန် မည်၏။
စိတ္တဇဧကန် ၂-ပါး၊စိတ္တဇအနေကန် ၁၃-ပါး=ပေါင်း စိတ္တဇရုပ် ၁၅ပါး၊

http://www.dhammadownload.com

မဟာဘုတ်ရုပ် ၄-ပါး၊ ဝဏ္ဏ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ဩဇာ၊ အာကာသဓာတ်ပရိစ္ဆေဒရုပ် ၁-ပါး၊ သဒ္ဒရုပ် ၁-ပါး၊ လဟုတာဒိရုပ် ၃-ပါး = ပေါင်း ၁၃-ပါးသည် ဥတုဇ အနေကန် မည်၏။ ဥတုဇကေန် မရှိ။ **ဥတုဇအနေကန်** ၁၃-ပါး = ပေါင်း **ဥတုဇရုပ် ၁၃-ပါး။**

မဟာဘုတ်ရုပ် ၄-ပါး၊ ဝဏ္ဏ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဩဇာ၊ အာကာသဓာတ် ပရိစ္ဆေဒရုပ် ၁-ပါး၊ လဟုတာဒိရုပ် ၃-ပါး = ပေါင်း ၁၂-ပါးသည် အာဟာရဇ အနေကန် မည်၏။ အာဟာရဇကေန် မရှိ= ပေါင်း **အာဟာရဇရုပ် ၁၂-ပါး။**

လက္ခဏရုပ် ၄-ပါးသည် ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရ မည်သည် အကြောင်းကြောင့်မျှ မဖြစ်သောကြောင့် **နကုတောစိ သမုဋ္ဌာန်** မည်၏။ (တစ်နည်း) ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရအကြောင်း ၄-ပါးမှလွတ်သော ကြောင့် **စတုဝိမုတ်** မည်၏။

ကမ္မဇကေန် ၉-ပါး၊ ကမ္မဇအနေကန် ၉-ပါး = ပေါင်း **ဥပါဒိန္နရုပ် ၁၈-ပါး။**
စိတ္တဇရုပ် ၁၅-ပါး၊ ဥတုဇရုပ် ၁၃-ပါး၊ အာဟာရဇရုပ် ၁၂-ပါး = ပေါင်း **အနုပါဒိန္နရုပ် ၄၀-ပါး။**

ကမ္မဇကေန် ၉-ပါး၊ စိတ္တဇကေန် ၂-ပါး = ပေါင်း ၁၁-ပါးသည် ကံ၊ စိတ်အကြောင်းတစ်ပါးစီကြောင့် ဖြစ်သောကြောင့် **ဧကဇရုပ်** မည်၏။
သဒ္ဒရုပ် ၁-ပါးသည် စိတ်၊ ဥတုအကြောင်း ၂-ပါးကြောင့် ဖြစ်သော ကြောင့် **ဒွိဇရုပ်** မည်၏။

http://www.dhammadownload.com

လဟုတာဒိရုပ် ၃-ပါးသည် စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရအကြောင်း ၃-ပါး ကြောင့် ဖြစ်သောကြောင့် **တိဇရုပ်** မည်၏။

မဟာဘုတ်ရုပ် ၄-ပါး၊ ဝဏ္ဏ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဩဇ၊ အာကာသဓာတ် ပရိစ္ဆေဒရုပ် ၁-ပါး = ပေါင်း ၉-ပါးသည် ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရအကြောင်း ၄-ပါးကြောင့် ဖြစ်သောကြောင့် **စတုဇရုပ်** မည်၏။

လက္ခဏရုပ် ၁၁-ပါး၊ ဒွိဇရုပ် ၁-ပါး၊ တိဇရုပ် ၃-ပါး၊ **စတုဇရုပ်** ၉-ပါး၊ **စတုဝိမုတ်** ၄-ပါး ပေါင်း ရုပ် ၂၈-ပါး။

♦♦♦♦♦

၄။ ရူပကလာပ

ကမ္မဇကလာပ် ၉-စည်း

(၁) အဝိနိဗ္ဘောဂရုပ် ၈-ပါး၊ ဇီဝိတရုပ် ၁-ပါး = ပေါင်း ၉-ပါးသည် **ဇီဝိတနဝကကလာပ်** မည်၏။

(၂) အဝိနိဗ္ဘောဂရုပ် ၈-ပါး၊ ဇီဝိတရုပ် ၁-ပါး၊ စက္ခုပသာဒရုပ် ၁-ပါး = ပေါင်း ၁၀-ပါးသည် **စက္ခုဒသက ကလာပ်** မည်၏။

(၃) အဝိနိဗ္ဘောဂရုပ် ၈-ပါး၊ ဇီဝိတရုပ် ၁-ပါး၊ သောတပသာဒရုပ် ၁-ပါး = ပေါင်း ၁၀-ပါးသည် **သောတဒသက ကလာပ်**မည်၏။

(၄) အဝိနိဗ္ဘောဂရုပ် ၈-ပါး၊ ဇီဝိတရုပ် ၁-ပါး၊ ဃာနပသာဒရုပ် ၁-ပါး = ပေါင်း ၁၀-ပါးသည် **ဃာနဒသက ကလာပ်** မည်၏။

(၅) အဝိနိဗ္ဘောဂရုပ် ၈-ပါး၊ ဇီဝိတရုပ် ၁-ပါး၊ ဇိဝှါပသာဒရုပ် ၁-ပါး = ပေါင်း ၁၀-ပါးသည် **ဇိဝှါဒသက ကလာပ်**မည်၏။

(၆) အဝိနိဗ္ဘောဂ ရုပ် ၈-ပါး၊ ဇီဝိတရုပ် ၁-ပါး၊ ကာယပသာဒရုပ် ၁-ပါး = ပေါင်း ၁၀-ပါးသည် **ကာယဒသက ကလာပ်** မည်၏။

http://www.dhammadownload.com

(၇) အဝိနိဗ္ဘောဂရုပ် ၈-ပါး၊ ဇီဝိတရုပ် ၁-ပါး၊ ဣတ္ထိဘာဝရုပ် ၁-ပါး = ပေါင်း ၁၀-ပါးသည် **ဣတ္ထိဘာဝ ဒသက ကလာပ်** မည်၏။

(၈) အဝိနိဗ္ဘောဂရုပ် ၈-ပါး၊ ဇီဝိတရုပ် ၁-ပါး၊ ပုမ္ဘာဝရုပ် ၁-ပါး = ပေါင်း ၁၀-ပါးသည် **ပုမ္ဘာဝ ဒသက ကလာပ်**မည်၏။

(၉) အဝိနိဗ္ဘောဂရုပ် ၈-ပါး၊ ဇီဝိတရုပ် ၁-ပါး၊ ဟဒယရုပ် ၁-ပါး = ပေါင်း ၁၀-ပါးသည် **ဝတ္ထုဒသက ကလာပ်**မည်၏။

ဇီဝိတနဝက ကလာပ် ၁-စည်း၊ စက္ခုဒသက ကလာပ် ၁-စည်း၊ သောတဒသက ကလာပ် ၁-စည်း၊ ဃာနဒသက ကလာပ် ၁-စည်း၊ ဇိဝှါဒသက ကလာပ် ၁-စည်း၊ ကာယဒသက ကလာပ် ၁-စည်း၊ ဣတ္ထိဘာဝဒသက ကလာပ် ၁-စည်း၊ ပုမ္ဘာဝဒသက ကလာပ် ၁-စည်း၊ ဝတ္ထုဒသက ကလာပ် ၁-စည်း = ပေါင်း **ကမ္မဇကလာပ် ၉-စည်း**။

စိတ္တဇကလာပ် ၆-စည်း

(၁) **အဝိနိဗ္ဘောဂရုပ်** ၈-ပါးသည် **သုဒ္ဓဋ္ဌက ကလာပ်** မည်၏။

(၂) **အဝိနိဗ္ဘောဂရုပ်**- ၈၊ ကာယဝိညတ်ရုပ်-၁ = ပေါင်း ၉-ပါးသည် **ကာယဝိညတ္တိ နဝက ကလာပ်** မည်၏။

(၃) အဝိနိဗ္ဘောဂရုပ်- ၈၊ သဒ္ဒရုပ်- ၁၊ ဝစီဝိညတ်ရုပ်- ၁ = ပေါင်း ၁၀-ပါး သည် **သဒ္ဒဝစီဝိညတ္တိ ဒသက ကလာပ်** မည်၏။

(၄) **အဝိနိဗ္ဘောဂရုပ်**- ၈၊ လဟုတာဒိရုပ်- ၃ = ပေါင်း ၁၁-ပါးသည် **လဟုတာဒိဧကာဒသက ကလာပ်** မည်၏။

(၅) **အဝိနိဗ္ဘောဂရုပ်**- ၈၊ ကာယဝိညတ်ရုပ် -၁၊ လဟုတာဒိရုပ်- ၃ = ပေါင်း ၁၂-ပါးသည် **ကာယဝိညတ္တိ လဟုတာ ဒိဒွါဒသက ကလာပ်** မည်၏။

http://www.dhammadownload.com

(၆) **အဝိနိဗ္ဘောဂရုပ်**- ၈၊ သဒ္ဒရုပ် -၁၊ ဝစီဝိညတ်ရုပ်-၁၊ လဟုတာဒိရုပ်-၃ = ပေါင်း ၁၃-ပါးသည် **သဒ္ဒဝစီဝိညတ္တိ လဟုတာဒိ တေရသက ကလာပ်** မည်၏။

သုဒ္ဓဋ္ဌက ကလာပ် ၁-စည်း၊ ကာယဝိညတ္တိ နဝက ကလာပ် ၁စည်း၊ သဒ္ဒဝစီဝိညတ္တိ ဒသက ကလာပ် ၁-စည်း၊ လဟုတာဒိ ဧကာဒသက ကလာပ် ၁-စည်း၊ ကာယဝိညတ္တိ လဟုတာဒိ ဒွါဒသကကလာပ် ၁-စည်း၊ သဒ္ဒဝစီဝိညတ္တိ လဟုတာဒိ တေရသကကလာပ် ၁-စည်း=ပေါင်း **စိတ္တဇ ကလာပ် ၆-စည်း**။

ဥတုဇကလာပ် ၄-စည်း

(၁) အဝိနိဗ္ဘောဂရုပ် ၈-ပါးသည် **သုဒ္ဓဋ္ဌက ကလာပ်** မည်၏။

(၂) အဝိနိဗ္ဘောဂရုပ်- ၈၊ သဒ္ဒရုပ်- ၁ = ပေါင်း ၉-ပါးသည် **သဒ္ဒနဝက ကလာပ်**မည်၏။

(၃) အဝိနိဗ္ဘောဂရုပ်-၈၊ လဟုတာဒိရုပ် -၃ = ပေါင်း ၁၁-ပါးသည် **လဟုတာဒိ ဧကာဒသက ကလာပ်** မည်၏။

(၄) အဝိနိဗ္ဘောဂရုပ်- ၈၊ သုဒ္ဓနဝက ကလာပ် ၁၊ လဟုတာဒိရုပ်- ၃ = ပေါင်း ၁၂-ပါးသည် **သဒ္ဒလဟုတာဒိ ဒွါဒသက ကလာပ်**မည်၏။

သုဒ္ဓဋ္ဌက ကလာပ် ၁-စည်း၊ သဒ္ဒနဝက ကလာပ် ၁-စည်း၊ လဟုတာဒိ ဧကာဒသက ကလာပ် ၁-စည်း၊ သဒ္ဒလဟုတာဒိ ဒွါဒသက ကလာပ် ၁-စည်း = ပေါင်း **ဥတုဇကလာပ် ၄-စည်း**။

အာဟာရဇကလာပ် ၂-စည်း

(၁) အဝိနိဗ္ဘောဂရုပ်- ၈ပါးသည် **သုဒ္ဓဋ္ဌက** ကလာပ် မည်၏။

http://www.dhammadownload.com

(၂) အဝိနိဗ္ဘောဂရုပ်- ၈၊ လဟုတာဒိရုပ်- ၃ = ပေါင်း ၁၁-ပါးသည် လဟုတာဒိ **ကောဒသက ကလာပ် မည်၏**။
သုဒ္ဓဋ္ဌက ကလာပ် ၁-စည်း၊ လဟုတာဒိ ကောဒသက ကလာပ် ၁-စည်း = ပေါင်း **အာဟာရဇကလာပ် ၂-စည်း**။
ကမ္မဇ ကလာပ် ၉-စည်း၊ စိတ္တဇ ကလာပ် ၆-စည်း၊
ဥတုဇ ကလာပ် ၄-စည်း၊ အာဟာရဇ ကလာပ် ၂-စည်း။
အဇ္ဈတ္တ သန္တာန်၌ ကလာပ် ၂၁-စည်း၊ ရုပ်ပေါင်း ၂၈-ပါး ရ၏။
ဗဟိဒ္ဓ သန္တာန်၌ ဥတုဇကလာပ် ၄-စည်းမှ သုဒ္ဓဋ္ဌကကလာပ် ၁-စည်း၊ သဒ္ဒနဝက ကလာပ် ၁-စည်း = ပေါင်း ကလာပ် ၂-စည်း၊ ရုပ်ပေါင်း ၉-ပါး ရ၏။

ရူပသမုဋ္ဌာန်

ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရ = ပေါင်း **ရူပသမုဋ္ဌာန် ၄-ပါး**။

ကံ= နာနာက္ခဏိက အတိတ်အကုသိုလ်၊ ကာမကုသိုလ်၊ ရူပကုသိုလ် စေတနာ ၂၅-ပါးသည် ရုပ်ကို ဖြစ်စေသောကံ မည်၏။
ထိုကံသည် ကာမဘုံ၊ ရူပဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေ၏ ဥပါဒ်မှစ၍ ပဋိသန္ဓေပဝတ္တိအခါ မြစ်ရေအယဉ်ကဲ့သို့ ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း ဣန္ဒြိယ-ဗဒ္ဓသန္တာန်၌ ကမ္မဇရုပ်ကို ဖြစ်စေ၏။

စိတ်= (အရူပဝိပါက်-၄၊ ဒွေပဉ္စဝိညာဏ်-၁၀၊ ရဟန္တာတို့စုတိ၊ အလုံးစုံသော ပဋိသန္ဓေကြဉ်သော) စိတ် ၇၅-ပါး၊ စေတသိတ် ၅၂-ပါးသည် ရုပ်ကို ဖြစ်စေသောစိတ် မည်၏။

http://www.dhammadownload.com

ထိုစိတ်သည် ပဉ္စဝေါကာရ ၂၆-ဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေနောင် ပထမဘဝင် ဥပါဒ်မှစ၍ ပဝတ္တိအခါ စိတ်၏ ဥပါဒ်တိုင်း ဥပါဒ်တိုင်း ဣန္ဒြိယ-ဗဒ္ဓသန္တာန်၌ စိတ္တဇရုပ်ကို ဖြစ်စေ၏။

ဥတု = ချမ်းအေးမှု၊ ပူနွေးမှုဟုဆိုအပ်သော တေဇောဓာတ်သည် ရုပ်ကို ဖြစ်စေသော ဥတုမည်၏။

ထိုဥတုသည် (အဇ္ဈတ္တသန္တာန်ဝယ်) ကာမဘုံ၊ ရူပဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေ၏ ဌီခဏမှစ၍ ပဝတ္တိအခါ မိမိဌီရောက်ရာ ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း ဥတုဇရုပ် ၁၃-ပါးကို ဖြစ်စေ၏။

(ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်ဝယ်) မိမိဌီသို့ရောက်ရာ ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း ဥတုဇရုပ်ကို ဖြစ်စေ၏။

အာဟာရ= ကဗဠီကာရာဟာရ ဩဇာရုပ်သည် ရုပ်ကိုဖြစ်စေသော အာဟာရ မည်၏။

ထိုအာဟာရသည် အဇ္ဈတ္တ၊ ဗဟိဒ္ဓ အာဟာရနှစ်ပါး အချင်းချင်း ဌီသို့ရောက်၍ ရောနှောမိက ကာမဘုံ၌ ပဝတ္တိအခါ အဇ္ဈတ္တ သန္တာန်ဝယ် ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း အာဟာရဇရုပ်ကို ဖြစ်စေ၏။

ပဉ္စဝေါကာရ ၂၆-ဘုံ၌ ၇၅-ပါးသော စိတ်တို့ ဆောင်ရွက်သောကိစ္စများ
စိတ္တဇရုပ်နှင့်တကွ တစ်ပါးသောကိစ္စကို ဆောင်ရွက်ကြသောစိတ်များ-

၁။ မနောဓာတ်-၃၊ တဒါရုံ-၁၁၊ ရူပဝိပါက်-၅ = ပေါင်း ၁၉-ပါး သောစိတ်တို့သည် **စိတ္တဇရုပ်သက်သက်ကို** ဖြစ်စေ၏။

၂။ (အဘိညာဉ်ဒွေကြဉ်သော) အပ္ပနာဇော ၂၆-ပါးသည် ရုပ်နှင့်ဣရိယာ ပုထ်လေးပါးကို ထောက်ပံ့ ခိုင်ခံစေသည်။

http://www.dhammadownload.com

၃။ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း-၁၊ ကာမဇော-၂၉၊ အဘိညာဉ်ဒွေ = ပေါင်း ၃၂-ပါးသောစိတ်တို့သည် ရုပ်၊ ဣရိယာပုတ်၊ **ကာယဝိညတ်၊ ဝစီဝိညတ်ရုပ်** များကို ဖြစ်စေသည်။

၄။ လောဘမူ သောမနဿ-၄၊ မဟာကုသိုလ် သောမနဿ-၄ = ပေါင်း ၈-ပါးသော စိတ်တို့ဖြင့် **ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ပြုံးရယ်ကြ၏။**

၅။ လောဘမူဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ် သောမနဿ-၂၊ မဟာကုသိုလ် သောမနဿ-၄ = ပေါင်း ၆-ပါးသော စိတ်တို့ဖြင့် သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့ ပြုံးရယ်ကြ၏။

၆။ ဟသိတုပ္ပါဒ်-၁၊ မဟာကြိယာ သောမနဿ-၄ = ပေါင်း ၅-ပါးသော စိတ်တို့ဖြင့် **ဘုရား၊ ရဟန္တာတို့ ပြုံးရယ်ကြ၏။**

၇။ ဒေါသမူစိတ် ၂-ပါးဖြင့် **ငိုကြွေး၊ ငြီးတွားကြ၏။**

၈။ ဒွေပဉ္စဝိညာဉ်-၁၀၊ အရူပဝိပါက်-၄၊ ရဟန္တာတို့ စုတိ၊ အလုံးစုံသော ပဋိသန္ဓေ = ပေါင်း ၁၆-ပါးသော စိတ်တို့သည် **ဘာကိုမျှ မဖြစ်စေသော စိတ် မည်၏။**

မနောဓာတ်-၃၊ တဒါရုံ-၁၁၊ ရူပဝိပါက်-၅ = ပေါင်း ၁၉-ပါးသော စိတ်တို့သည် **ရုပ်သက်သက် ၁-ကိစ္စ တပ်၏။**

(အဘိညာဉ်ကြဉ်သော) အပ္ပနာဇော ၂၆-ပါးသည် **ရုပ်၊ ဣရိယာပုထ်** ပေါင်း ၂-ကိစ္စ တပ်၏။

မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း-၁၊ ကာမဇော-၂၉၊ အဘိညာဉ်ဒွေ = ပေါင်း ၃၂-ပါးသောစိတ်တို့သည် **ရုပ်၊ ဣရိယာပုထ်၊ ဝိညတ်** = ပေါင်း ၃-ကိစ္စ တပ်၏။

လောဘမူ သောမနဿ-၄၊ မဟာကုသိုလ် သောမနဿ-၄၊ ဟသိတုပ္ပါဒ်-၁၊ မဟာကြိယာ သောမနဿ-၄ = ပေါင်း ကာမ သောမနဿ ၁၃-ပါးသည် **ရုပ်၊ ဣရိယာပုထ်၊ ဝိညတ်၊ ပြုံးရယ်တတ်** ပေါင်း ၄-ကိစ္စတပ်၏။

http://www.dhammadownload.com

ဒေါသမူစိတ် ၂-ပါးသည် ရုပ်၊ ဣရိယာပုထ်၊ ဝိညတ်၊ ငိုကြွေး ဦးတွားကြ ပေါင်း ၄-ကိစ္စ တပ်၏။
ဒွေပဥ္စဝိညာဉ်-၁၀၊ အရူပဝိပါက်-၄၊ ရဟန္တာတို့ စုတိ၊ အလုံးစုံသော ပဋိသန္ဓေ = ပေါင်း ၁၆-ပါးသော စိတ်တို့သည် မည်သည့်ကိစ္စမျှ မတပ်။

၅။ ရူပ ပဝတ္တိက္ကမ

(၁) ကာမဘုံသားတို့၏ ပဋိသန္ဓေအခိုက် ရုပ်တို့၏ဖြစ်ပုံ

သံသေဒဇ ၊ ဥပပါတ် ပဋိသန္ဓေအခိုက်-
မိန်းမဖြစ်သော်-ဇီဝိတနဝက ကလာပ် ၁-စည်း၊ ပုမ္ဘာဝ ဒသက ကလာပ် ၁-စည်း ကြဉ်သော် ကမ္မဇကလာပ် ၇-စည်း ရ၏။
ယောက်ျားဖြစ်သော်-ဇီဝိတနဝက ကလာပ် ၁-စည်း၊ ဣတ္ထိဘာဝ ဒသက ကလာပ် ၁-စည်း ကြဉ်သော ကမ္မဇကလာပ် ၇-စည်း ရ၏။
(စက္ခုဒသက ကလာပ်၊ သောတဒသက ကလာပ်၊ ဃာနဒသက ကလာပ်၊ ဘာဝဒသက ကလာပ်တို့- ရံခါ ချို့ကောင်းသဖြင့်) ကမ္မဇကလာပ် ၆-စည်း၊ ၅-စည်း၊ ၄-စည်း၊ ၃-စည်း ရ၏။

ဇလာဗုဇ၊ အဏ္ဍဇ (ခေါ်) ဂဗ္ဘသေယျက ပဋိသန္ဓေအခိုက်-
မိန်းမဖြစ်သော်-ကာယဒသက ကလာပ် ၁-စည်း၊ ဣတ္ထိဘာဝဒသက ကလာပ် ၁-စည်း၊ ဝတ္ထုဒသက ကလာပ် ၁-စည်း = ပေါင်း ကမ္မဇကလာပ် ၃-စည်း ရ၏။
ယောက်ျားဖြစ်သော်-ကာယဒသက ကလာပ် ၁-စည်း၊ ပုမ္ဘာဝဒသက ကလာပ် ၁-စည်း၊ ဝတ္ထုဒသက ကလာပ် ၁-စည်း = ပေါင်း ကမ္မဇကလာပ် ၃-စည်း ရ၏။

http://www.dhammadownload.com

နပုံးဖြစ်သော်-ကာယဒသက ကလာပ် ၁-စည်း၊ ဝတ္ထုဒသက ကလာပ် ၁-စည်း = ပေါင်း ကမ္မဇကလာပ် ၂-စည်း ရ၏။

ဂဗ္ဘသေယျက သတ္တဝါဟဖြစ်စဉ်

ကလလရေကြည် ၇-ရက်၊ အမြှုပ် ၇-ရက်၊ အစိုင်အခဲ ၇-ရက်၊ သားတစ် ၇-ရက်၊ ခက်မငါးဖြာ ၇-ရက်၊ ခက်မရင့်မှာ ၃၅-ရက်၊ ၁၁-သတ္တာဟမြောက် နောက်ဆုံး ၇၇-ရက်၌ စက္ခုဒသက ကလာပ် ၁-စည်း၊ သောတဒသက ကလာပ် ၁-စည်း၊ ဃာနဒသက ကလာပ် ၁-စည်း၊ ဇိဝှါဒသက ကလာပ် ၁-စည်း = ပေါင်း ဒသက ကလာပ် ၄-စည်း ရ၏။

ကာမ ၁၁-ဘုံ၌-ရုပ်ပေါင်း ၂၈-ပါး ရ၏။

ဒသကကလာပ်များမှ ယှဉ်ပြီးဖြစ်၍ ဇီဝိတနဝက ကလာပ် သီးခြားမရသောကြောင့် ကလာပ် ၂၀-စည်း ရ၏။

ယောနိ လေးပါ "အမျိုးဇာတ်"

၁။ အညှိ၌ ဖွဲ၍ဖြစ်သော သတ္တဝါမျိုးသည် သံသေဒဇ မည်၏။
၂။ ကိုယ်ထင်ရှားဖြစ်သော သတ္တဝါမျိုးသည် ဥပပါတ် မည်၏။
၃။ အမိဝမ်း၌ဖြစ်သော သတ္တဝါမျိုးသည် ဇလာဗုဇ မည်၏။
၄။ အဥ၌ဖြစ်သော သတ္တဝါမျိုးသည် အဏ္ဍဇ မည်၏။

(ဘုမ္မစိုဝ်းနတ်ကြဉ်) ကြွင်း ကာမနတ်၊ ပြဟ္မာ၊ နိရယာမတဏှိကပြိတ္တာ၊ ငရဲဘုံသားတို့သည် ဥပပါတ် ပဋိသန္ဓေတစ်ပါးသာ ရ၏။

ဘုမ္မစိုဝ်းနတ်၊ လူ၊ တိရစ္ဆာန်၊ (နိဇ္ဈာမတဏှိကပြိတ္တာမှတစ်ပါး) ကြွင်းပြိတ္တာတို့သည် ယောနိ လေးပါးလုံးရ၏။

ကာမသုဂတိ ၇-ဘုံမှ ဥပပါတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား - မည်သည့်ဒသကမျှ မချို့။ကမ္ဘာဦးလူ ဥပပါတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား - ဘာဝဒသက ချို့ကောင်း၏။

http://www.dhammadownload.com

(ဒုဂ္ဂတိသံသေဒဇမှ) ကြွင်းသော သံသေဒဇပုဂ္ဂိုလ်တို့အား - စက္ခု၊ သောတ၊ ဃာန ဒသက ချုပ်ကောင်း၏။

ဒုဂ္ဂတိဥပပါတ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား -စက္ခု၊ သောတ၊ ဘာဝဒသက ချုပ်ကောင်း၏။

ဒုဂ္ဂတိ သံသေဒဇနှင့် ဂဗ္ဘသေယျက ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား - စက္ခု၊ သောတ၊ ဃာန၊ ဘာဝဒသက ချုပ်ကောင်း၏။

ရုပ်တို့၏ ဖြစ်ပုံ-ချုပ်ပုံ

ကာမဘုံသားတို့၏ ရုပ်စ၍ ဖြစ်ပုံ

၁။ ကာမဘုံသားတို့အား ပဋိသန္ဓေ၏ ဥပါဒ်ခဏမှစ၍ ပဋိသန္ဓေ ပဝတ္တိအခါ ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း ကမ္မဇရုပ်တို့ ဖြစ်ပေါ်၏။

၂။ ပဋိသန္ဓေနောင် ပထမဘဝင် ဥပါဒ်မှစ၍ စိတ္တဇအဋ္ဌကလာပ်တို့ ဖြစ်ပေါ်၏။

၃။ ပဋိသန္ဓေ၏ ဌီခဏမှစ၍ ဥတုဇအဋ္ဌကလာပ်တို့ ဖြစ်ပေါ်၏။

၄။ ဂဗ္ဘသေယျကပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ၂-သတ္တာဟ၊ ၃-သတ္တာဟအခါ၌ အမိစားအပ်သော ရသဓာတ်ရည် စိုစွတ်စိမ့်ဝင်သောအခါမှစ၍ အာဟာရဇအဋ္ဌကလာပ်တို့ ဖြစ်ပေါ်၏။

သံသေဒဇ-ဥပပါတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မိမိတံတွေးကို မျိုသောအခါ၊ အစာတစ်ခုခု မျိုသောအခါမှစ၍ အာဟာရဇအဋ္ဌကလာပ်တို့ ဖြစ်ပေါ်၏။

ကာမဘုံသားတို့၏ ရုပ်ကလာပ်ချုပ်ငြိမ်းပုံ

၁။ ကာမဘုံသားတို့အား ကမ္မဇရုပ်တို့သည် စုတိစိတ်နှင့်ပြိုင်၍ ချုပ်သဖြင့် စုတိစိတ်မှ ပြန်၍ရေသော် ၁၇-ချက်မြောက် စိတ်၏ ဌီခဏမှစ၍ ကမ္မဇရုပ်သစ် မဖြစ်ပြီ။

(၁၇-ချက်မြောက် စိတ်၏ဥပါဒ်၌ ကမ္မဇရုပ်သစ် နောက်ဆုံးဖြစ်၏။)

http://www.dhammadownload.com

၂။ **စိတ္တဇရုပ်တို့သည် အကောင်ပုပ်ဖြစ်၍ ကမ္ဘာမြေစာအထိ အဆင့်ဆင့် ဖြစ်၏။**

၃။ **အာဟာရဇရုပ် တို့သည် စုတိနောက် စိတ္တက္ခဏ ၁၆-ချက်ခန့်သာသာ (ခဏငယ်-၅၀) ကြာမှ ချုပ်၏။**

အသည်းသတ်ကြဉ်သော ရုပ ၁၅-ဘုံ၌ ရုပဗြဟ္မာရုပ်ဖြစ်ပုံ

(**အသည်းသတ်ကြဉ်) ရုပဗြဟ္မာတို့အား** ပဋိသန္ဓေ၏ ဥပါဒ်ခဏမှ စ၍ ပဋိသန္ဓေ ပဝတ္တိအခါ ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း၊ ဇီဝိတနဝက ကလာပ် ၁-စည်း၊ စက္ခုဒသက ကလာပ် ၁-စည်း = ပေါင်း ကမ္မဇကလာပ် ၄-စည်းတို့ ဖြစ်ပေါ်၏။

ပဋိသန္ဓေနောင် ပထမဘဝင်၏ ဥပါဒ်မှစ၍ **စိတ္တဇအဋ္ဌကလာပ်တို့** ဖြစ်ပေါ်၏။

ပဋိသန္ဓေ၏ ဌီခဏမှစ၍ **ဥတုဇအဋ္ဌကလာပ်တို့** ဖြစ်ပေါ်၏။

(အသည်းသတ်ကြဉ်) ရုပ ၁၅-ဘုံတွင် (ဃာနဒသက၊ ဇိဝှါဒသက၊ ကာယဒသက၊ ဘာဝဒသက ကလာပ်ကြဉ်သော) ကမ္မဇကလာပ် ၄-စည်း၊ စိတ္တဇကလာပ် ၆-စည်း၊ ဥတုဇကလာပ် ၄-စည်း = ပေါင်း ကလာပ် ၁၄-စည်း၊ ရုပ်ပေါင်း ၂၃-ပါး ရ၏။

အသည်းသတ် (ပဋိသန္ဓေ၊ ပဝတ္တိ) ရုပ်ဖြစ်ပုံ

၁။ ပဋိသန္ဓေအခါ ဇီဝိတနဝကကလာပ် ၁-စည်း၊

၂။ပဝတ္တိအခါ ဇီဝိတနဝက ကလာပ် ၁-စည်း၊ ဥတုဇကလာပ် ၄-စည်းမှ သုဒ္ဓဋ္ဌက ကလာပ် ၁-စည်း၊ လဟုတာဒိ ဧကာဒသက ကလာပ် ၁-စည်း = ပေါင်း ကလာပ် ၃-စည်း၊ ရုပ်ပေါင်း ၁၇-ပါး ရ၏။

ရုပဗြဟ္မာ ရုပ်ကလာပ်ချုပ်ငြိမ်းပုံ

၁။ **ကမ္မဇရုပ်တို့သည် စုတိစိတ်နှင့်ပြိုင်၍ ချုပ်သဖြင့် စုတိစိတ်မှ ပြန်၍ ရေသော် ၁၇-ချက်မြောက်စိတ်၏ ဌီမှစ၍ ကမ္မဇရုပ်သစ် မဖြစ်ပြီ။**

http://www.dhammadownload.com

၂။ စိတ္တဇရုပ်တို့သည် စုတိစိတ်နောက် စိတ္တခဏ ၁၆-ချက် (ခဏငယ် ၄၈-ချက်) ခန့်ကြာမှ ချုပ်၏။
၃။ ဥတုဇရုပ် တို့သည် စုတိစိတ်နောက် လက်ဖျစ်တစ်တွက် လျှပ်တစ်ပြက် ကာလအတွင်း ချုပ်၏။

အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ ကမ္မဇကလာပ် ၉-စည်း၊ စိတ္တဇကလာပ် ၆-စည်း၊ ဥတုဇကလာပ် ၄-စည်း၊ အာဟာရဇကလာပ် ၂-စည်း = ပေါင်း ကလာပ် ၂၁-စည်း၊ ရုပ်ပေါင်း ၂၈-ပါးရ၏။
ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်(မတကာယ)၌ ဥတုဇကလာပ် ၄-စည်းမှ သုဒ္ဓဋ္ဌက ကလာပ် ၁-စည်း၊ သဒ္ဒနဝက ကလာပ် ၁-စည်း = ပေါင်း ကလာပ် ၂-စည်း၊ ရုပ်ပေါင်း ၉-ပါး ရ၏။

ကမ္ဘာဦးလူပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ (ဘာဝဒသက ကလာပ်ကြည်)ကမ္မဇကလာပ် ၇-စည်း၊ စိတ္တဇကလာပ် ၆-စည်း၊ ဥတုဇကလာပ် ၄-စည်း = ပေါင်း ကလာပ် ၁၇-စည်း၊ ရုပ်ပေါင်း ၂၆-ပါး ရ၏။
ဥပပါတ်တို့ စုတိက မျက်စိတမှိတ်၊ လျှပ်တစ်ပြက်အတွင်း အချင်းခပ်သိမ်း ရုပ်ခန္ဓာ ကွယ်ပျောက်၏။
အသည်းသတ်ကြည်သောရုပ်ပြပွဲတို့အား ပဝတ္တိအခါ သဒ္ဒပါသော ဥတုဇ ကလာပ် ၂-စည်း၊ ဝိညတ်ပါသော စိတ္တဇကလာပ် ၄-စည်း = ပေါင်း ၆-စည်းတို့သည် ကိုယ်အင်္ဂါလှုပ်ရှားခြင်း၊ စကားပြောဆိုခြင်း၊ ကိုယ်မှာ အသံဖြစ်ခြင်းရှိသောအခါမှ ဖြစ်ကြကုန်၏။

နိဗ္ဗာန်

(၁) မဂ်ဉာဏ် ၄-ပါးတည်းဟူသော ဓမ္မစက္ခုဖြင့် ဒိဋ္ဌပစ္စက္ခ မြင်အပ် မျက်မှောက်ပြုအပ်၏။
(၂) မဂ်, ဖိုလ်တို့၏ အာရုံဖြစ်၏။
(၃) လောကုတ္တရာဓာတ် ဖြစ်၏။
(၄) တဏှာ၏ အာရုံပြုခြင်း မခံရသော တရားဖြစ်၏။

http://www.dhammadownload.com

ထိုနိဗ္ဗာန်သည် ငြိမ်းအေးခြင်း သန္တိလက္ခဏာဟူသော မိမိ၏သဘော လက္ခဏာတစ်ပါးသာ ရှိ၏။

မှတ်သားကြောင်း ပရိယာယ်အားဖြင့်ကား-
သဉပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်၊ အနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်ဟု နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။
ဝိပါက်ကမ္မဇရုပ် ခန္ဓာကြွင်းရှိလျက် ခံစံအပ်, အာရုံပြုအပ်သော ကိလေသ နိဗ္ဗာန်၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကနိဗ္ဗာန်တို့သည် **သဉပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်** မည်၏။
ခန္ဓာကြွင်းမရှိ အသုံးစွန် ပရိနိဗ္ဗာန်စံမှုဖြစ်သော ခန္ဓနိဗ္ဗာန်၊ သမ္ပရာယိက နိဗ္ဗာန်သည် **အနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်** မည်၏။

အခြင်းအရာအပြားအားဖြင့်ကား-
သုညတ နိဗ္ဗာန်၊ အနိမိတ္တ နိဗ္ဗာန်၊ အပ္ပဏိဟိတ နိဗ္ဗာန် ဟုသုံးပါး အပြားရှိ၏။
ရာဂစသော ကြောင့်ကြဖွယ် ပလိဗောဓအမျိုးမျိုးမှ ကင်းငြိမ်းသုဉ်းဆိတ် သော နိဗ္ဗာန်သည် **သုညတ နိဗ္ဗာန်** မည်၏။
ရာဂနိမိတ်စသော ဘေးရန်အပေါင်းနှင့် မဆက်ဆံသော နိဗ္ဗာန်သည် **အနိမိတ္တ နိဗ္ဗာန်** မည်၏။
အာသာ၊တဏှာစသော တောင့်တမှု၊ ပူပန်မှုတို့နှင့် မဆက်ဆံသော နိဗ္ဗာန်သည် **အပ္ပဏိဟိတ နိဗ္ဗာန်** မည်၏။

ရုပ်ပိုင်း (ဆိုရိုး) ပြီး၏။

http://www.dhammadownload.com

၇။ သမုစ္စည်းပိုင်း

ပရမတ္ထတရားတို့ကို သဘောတူ စုစည်းပြရာသည် သမုစ္စည်းပိုင်း မည်၏။

တရားကိုယ်ရှိသော ဝတ္ထုဓမ္မ

စိတ်-၁၊ စေတသိက် ၅၂-ဟုဆိုအပ်သော နာမ်တေပညာသ၊ နိပ္ဖန္နရုပ်-၁၈၊ နိဗ္ဗာန်-၁ = ပေါင်း ၇၂-ပါးသည် တရားကိုယ်ရှိကြသော ဝတ္ထုဓမ္မ မည်၏။ **ပရမတ္ထ** ဓမ္မလည်း မည်၏။

တရားကိုယ် မရှိကြသော အဝတ္ထုဓမ္မ

အနိပ္ဖန္နရုပ် ၁၀-ပါးသည် တရားကိုယ် မရှိသဖြင့် **အဝတ္ထုဓမ္မ** မည်၏။ **ပညတ်**ဓမ္မလည်း မည်၏။

သင်္ဂဟလေးပါး

၁။ အကုသလ သင်္ဂဟ

၂။ မိဿက သင်္ဂဟ

၃။ ဗောဓိပက္ခိယ သင်္ဂဟ

၄။ သဗ္ဗ သင်္ဂဟ = ပေါင်း သင်္ဂဟ ၄-ပါး

၁။ အကုသလသင်္ဂဟ တရား(၉)မျိုး

http://www.dhammadownload.com

အာသဝ၊ ဩဃ၊ ယောဂ၊ ကာယဂန္ထ၊ ဥပါဒါန်၊ နီဝရဏ၊ အနုသယ၊ သံယောဇဉ်၊ ကိလေသာ = ပေါင်း အကုသလသင်္ဂဟ တရား ၉-ပါး။ အာသဝတရား ၄-ပါး၊ ဩဃတရား ၄-ပါး၊ ယောဂတရား ၄-ပါး၊ ကာယဂန္ထတရား ၄-ပါး၊ ဥပါဒါန်တရား ၄-ပါး၊ နီဝရဏတရား ၄-ပါး၊အနုသယတရား ၇-ပါး၊ သံယောဇဉ်တရား ၁၀-ပါး၊ ကိလေသာ တရား ၁၀-ပါး။

(၁) အာသဝတရား ၄-ပါး တရားကိုယ် ၃-ပါး

ကာမာသဝ၊ ဘဝါသဝ၊ ဒိဋ္ဌာသဝ၊ အဝိဇ္ဇာသဝ = ပေါင်း အာသဝတရား ၄-ပါး

၁။ ကာမာသဝ၊ ဘဝါသဝသည် - လောဘ၊

၂။ ဒိဋ္ဌာသဝသည် - ဒိဋ္ဌိ၊

၃။ အဝိဇ္ဇာသဝသည် - မောဟပေါင်း တရားကိုယ် ၃-ပါး။

(၂) ဩဃတရား ၄-ပါး၊ တရားကိုယ် ၃-ပါး

ကာမောဃ၊ ဘဝေါဃ၊ ဒိဋ္ဌောဃ၊ အဝိဇ္ဇောဃ = ပေါင်း ဩဃတရား ၄-ပါး။

၁။ ကာမောဃ၊ ဘဝေါဃသည် - လောဘ

၂။ ဒိဋ္ဌောဃသည် - ဒိဋ္ဌိ

၃။ အဝိဇ္ဇောဃသည် - မောဟပေါင်းတရားကိုယ် ၃-ပါး။

(၃) ယောဂတရား ၄-ပါး၊ တရားကိုယ် ၃-ပါး

ကာမယောဂ၊ ဘဝယောဂ၊ ဒိဋ္ဌိယောဂ၊ အဝိဇ္ဇာယောဂ = ပေါင်း ယောဂ တရား၄-ပါး။

၁။ ကာမယောဂ၊ ဘဝယောဂသည် - လောဘ၊

http://www.dhammadownload.com

၂။ ဒိဋ္ဌိယောဂသည် - ဒိဋ္ဌိ၊
၃။ အဝိဇ္ဇာယောဂသည် -မောဟ ပေါင်း တရားကိုယ် ၃-ပါး၏။

အာသဝ၊ ဩဃ၊ ယောဂ တရား ၄-ပါးစီ၊ တရားကိုယ် ၃-ပါးစီ

ကာမာသဝ - ဘဝါသဝ ကာမောဃ - ဘဝေါဃတို့သည် = လောဘ၊
ကာမယောဂ-ဘဝယောဂ၊ ဒိဋ္ဌာသဝ၊ ဒိဋ္ဌောဃ၊ ဒိဋ္ဌိယောဂတို့သည်
ဒိဋ္ဌိ၊
အဝိဇ္ဇာသဝ၊ အဝိဇ္ဇောဃ၊ အဝိဇ္ဇာယောဂတို့သည် - မောဟ။

(၄) ကာယဂန္ထတရား ၄-ပါး၊ တရားကိုယ် ၃-ပါး

အဘိဇ္ဈာကာယဂန္ထ၊ ဗျာပါဒကာယဂန္ထ၊ သီလဗ္ဗတပရာမာသကာယဂန္ထ၊
ဣဒံသစ္စာဘိနိဝေသကာယဂန္ထ = ပေါင်း ကာယဂန္ထတရား ၄-ပါး။

၁။ အဘိဇ္ဈာကာယဂန္ထ သည် - လောဘ
၂။ ဗျာပါဒ ကာယဂန္ထ သည် - ဒေါသ
၃။ သီလဗ္ဗတပရာမာသ ကာယဂန္ထ နှင့်
ဣဒံသစ္စာဘိနိဝေသ ကာယဂန္ထ သည် - ဒိဋ္ဌိ

(၅) ဥပါဒါန်တရား ၄-ပါး၊ တရားကိုယ် ၂-ပါး

ကာမုပါဒါန်၊ ဒိဋ္ဌုပါဒါန်၊ သီလဗ္ဗတုပါဒါန်၊ အတ္တဝါဒုပါဒါန် = ပေါင်း
ဥပါဒါန်တရား ၄-ပါး။

၁။ ကာမုပါဒါသည် - လောဘ
၂။ ဒိဋ္ဌုပါဒါန်၊ သီလဗ္ဗတုပါဒါန်၊ အတ္တဝါဒုပါဒါန်သည် - ဒိဋ္ဌိ။

(၆) နီဝရဏတရား ၆-ပါး၊ တရားကိုယ် ၈-ပါး

http://www.dhammadownload.com

ကာမစ္ဆန္ဒ နီဝရဏ၊ ဗျာပါဒ နီဝရဏ၊ ထိန-မိဒ္ဓ နီဝရဏ၊ ဥဒ္ဓစ္စ-ကုက္ကုစ္စ နီဝရဏ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ နီဝရဏ၊ အဝိဇ္ဇာ နီဝရဏ = ပေါင်း နီဝရဏ တရား ၆-ပါး။

၁။ ကာမစ္ဆန္ဒ နီဝရဏသည် - လောဘ
၂။ ဗျာပါဒ နီဝရဏသည် - ဒေါသ
၃။ ထိန-မိဒ္ဓ နီဝရဏသည် - ထိန၊မိဒ္ဓ (၂)ပါး၊
၄။ ဥဒ္ဓစ္စ ကုက္ကုစ္စ နီဝရဏသည် - ဥဒ္ဓစ္စ၊ကုက္ကုစ္စ(၂)ပါး၊
၅။ ဝိစိကိစ္ဆာ နီဝရဏသည် - ဝိစိကိစ္ဆာ
၆။ အဝိဇ္ဇ ာနီဝရဏသည် - မောဟ

ပေါင်း တရားကိုယ် (၈)ပါး ရ၏။

(၇)အနုသယတရား ၇-ပါး၊ တရားကိုယ် ၆-ပါး

ကာမရာဂါနုသယ၊ ဘဝရာဂါနုသယ၊ ပဋိဃာနုသယ၊ မာနာနုသယ၊ ဒိဋ္ဌာနုသယ၊ဝိစိကိစ္ဆာနုသယ၊အဝိဇ္ဇာနုသယ = ပေါင်း အနုသယတရား ၇-ပါး

၁။ ကာမရာဂါနုသယ၊ ဘဝရာဂါနုသယ - လောဘ
၂။ ပဋိဃာနုသယသည် - ဒေါသ
၃။ မာနာနုသယသည် - မာန
၄။ ဒိဋ္ဌာနုသယသည် - ဒိဋ္ဌိ
၅။ ဝိစိကိစ္ဆာနုသယသည် - ဝိစိကိစ္ဆာ
၆။ အဝိဇ္ဇာနုသယသည် - မောဟ

ပေါင်း တရားကိုယ် (၆)ပါး ရ၏။

(၈)သုတ္တန်နည်း သံယောဇဉ်တရား ၁၀-ပါး၊ တရားကိုယ် ၇-ပါး

ကာမရာဂသံယောဇဉ်၊ ရူပရာဂသံယောဇဉ်၊ အရူပရာဂသံယောဇဉ်၊ ပဋိဃသံယောဇဉ်၊ မာနသံယောဇဉ်၊ ဒိဋ္ဌိသံယောဇဉ်၊ သီလဗ္ဗတ ပရာမာသ

http://www.dhammadownload.com

သံယောဇဉ်၊ ဝိစိကိစ္ဆာသံယောဇဉ်၊ ဥဒ္ဓစ္စသံယောဇဉ်၊ အဝိဇ္ဇာ သံယောဇဉ် = ပေါင်း သုတ္တန်နည်း သံယောဇဉ်တရား ၁၀-ပါး။

ကာမရာဂသံယောဇဉ်၊ ရူပရာဂသံယောဇဉ်၊
အရူပရာဂသံယောဇဉ်သည် - လောဘ
ပဋိဃသံယောဇဉ်သည် - ဒေါသ
မာနသံယောဇဉ်သည် - မာန
ဒိဋ္ဌိသံယောဇဉ်၊ သီလဗ္ဗတပရာမာသသံယောဇဉ်သည် - ဒိဋ္ဌိ
ဝိစိကိစ္ဆာသံယောဇဉ်သည် - ဝိစိကိစ္ဆာ
ဥဒ္ဓစ္စသံယောဇဉ်သည် - ဥဒ္ဓစ္စ
အဝိဇ္ဇာသံယောဇဉ်သည် - မောဟ ပေါင်း ၇-ပါး။

အဘိဓမ္မာနည်း သံယောဇဉ်တရား ၁၀-ပါး၊ တရားကိုယ် ၈-ပါး၊

ကာမရာဂသံယောဇဉ်၊ ဘဝရာဂသံယောဇဉ်၊ ပဋိဃသံယောဇဉ်၊ မာနသံယောဇဉ်၊ ဒိဋ္ဌိသံယောဇဉ်၊ သီလဗ္ဗတပရာမာသသံယောဇဉ်၊ ဣဿာသံယောဇဉ်၊ မစ္ဆရိယသံယောဇဉ်၊ ဝိစိကိစ္ဆာသံယောဇဉ်၊ အဝိဇ္ဇာသံယောဇဉ် = ပေါင်း အဘိဓမ္မာ နည်း သံယောဇဉ်တရား(၁၀)ပါး။

ကာမရာဂသံယောဇဉ်၊ ဘဝရာဂသံယောဇဉ်သည် - လောဘ
ပဋိဃသံယောဇဉ်သည် - ဒေါသ
မာနသံယောဇဉ်သည် - မာန
ဒိဋ္ဌိသံယောဇဉ်၊ သီလဗ္ဗတပရာမသသံယောဇဉ်သည် - ဒိဋ္ဌိ
ဣဿာသံယောဇဉ်သည် - ဣဿာ
မစ္ဆရိယသံယောဇဉ်သည် - မစ္ဆရိယ
ဝိစိကိစ္ဆာသံယောဇဉ်သည် - ဝိစိကိစ္ဆာ
အဝိဇ္ဇာသံယောဇဉ်သည် - မောဟ

(၉) ကိလေသာတရား ၁၀-ပါး၊ တရားကိုယ် ၁၀-ပါး

လောဘကိလေသာ၊ဒေါသကိလေသာ၊ မောဟကိလေသာ၊ မာနကိလေသာ၊

http://www.dhammadownload.com

ဒိဋ္ဌိကိလေသာ၊ ဝိစိကိစ္ဆာကိလေသာ၊ ထိနကိလေသာ၊ ဥဒ္ဓစ္စကိလေသာ၊ အဟိရိက ကိလေသာ၊ အနောတ္တပ္ပကိလေသာ = ပေါင်း ကိလေသာတရား ၁၀-ပါး။

တရားကိုယ် ၁၀-ပါးပင် ရ၏။

ကိလေသာအကျယ် -၁၅၀၀ (ရေတွက်ပုံ)

နာမ် + နိ + လက်ကို တည်၊

ကိ, သန္တာန် နှင့် မြှောက်၊ ၁၅၀၀- ရောက်။

၂။ မိဿက သင်္ဂဟ

ကုသိုလ်၊အကုသိုလ်၊ အဗျာကတတို့ကို ရောနှော၍ ပြရာသည် မိဿက သင်္ဂဟ မည်၏။

တရား(၇)ပါး

ဟိတ်၊ ဈာနင်၊ မဂ္ဂင်၊ ဣန္ဒြေ၊ ဗိုလ်၊ အဓိပတိ၊ အာဟာရ = ပေါင်း မိဿက သင်္ဂဟ်တရား ၇-ပါး။

ဟိတ် -၆-ပါး၊ ဈာနင် ၇-ပါး၊ မဂ္ဂင် ၁၂-ပါး၊ ဣန္ဒြေ ၂၂-ပါး၊ ဗိုလ် ၉-ပါး၊ အဓိပတိ ၄-ပါး၊ အာဟာရ ၄-ပါး။

(၁)ဟိတ်တရား ၆-ပါး၊ တရားကိုယ် ၆-ပါး

လောဘဟိတ်၊ ဒေါသဟိတ်၊ မောဟဟိတ်၊ အလောဘဟိတ်၊ အဒေါသ ဟိတ်၊ အမောဟဟိတ်။

(၂)ဈာနင်တရား ၇-ပါး၊ တရားကိုယ် ၅-ပါး

ဝိတက်ဈာနင်၊ ဝိစာရဈာနင်၊ ပီတိဈာနင်၊ သောမနဿဈာနင်၊ ဒေါမနဿဈာနင်၊ ဥပေက္ခာဈာနင်၊ ဧကဂ္ဂတာဈာနင် = ပေါင်း ဈာနင်တရား ၇-ပါး။

http://www.dhammadownload.com

ဝိတက်ရျာနင်သည် - ဝိတက်
ဝိစာရရျာနင်သည် - ဝိစာရ
ပီတိရျာနင်သည် - ပီတိ
သောမနဿရျာနင်၊ ဒေါမနဿရျာနင်၊ဥပေက္ခာရျာနင်သည် - ဝေဒနာ

ဧကဂ္ဂတာရျာနင်သည် - ဧကဂ္ဂတာ
ပေါင်း တရားကိုယ် ၅-ပါးရ၏။

(၃)မဂ္ဂင်တရား ၁၂-ပါး၊ တရားကိုယ် ၉-ပါး

သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပမဂ္ဂင်၊ သမ္မာဝါစာမဂ္ဂင်၊ သမ္မာကမ္မန္တမဂ္ဂင်၊ သမ္မာအာဇီဝမဂ္ဂင်၊ သမ္မာဝါယာမမဂ္ဂင်၊ သမ္မာသတိမဂ္ဂင်၊ သမ္မာ သမာဓိမဂ္ဂင်၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်၊ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပမဂ္ဂင်၊ မိစ္ဆာဝါယာမမဂ္ဂင် = ပေါင်း မဂ္ဂင်တရား ၁၂-ပါး။

သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်သည် - ပညာ
သမ္မာသင်္ကပ္ပဂ္ဂင်၊ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပမဂ္ဂင်သည် - ဝိတက်
သမ္မာဝါစာမဂ္ဂင်သည် - သမ္မာဝါစာ
သမ္မာကမ္မန္တမဂ္ဂင်သည် - သမ္မာကမ္မန္တ
သမ္မာအာဇီဝမဂ္ဂင်သည် - သမ္မာအာဇီဝ
သမ္မာဝါယာမမဂ္ဂင်၊ မစ္ဆာဝါယာမမဂ္ဂင်သည်- ဝီရိယ
သမ္မာသတိမဂ္ဂင်သည် - သတိ
သမ္မာသမာဓိမဂ္ဂင်၊ မိစ္ဆာသမာဓိမဂ္ဂင်သည် - ဧကဂ္ဂတာ
မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်သည် - ဒိဋ္ဌိ

(၄)ဣန္ဒြေတရား ၂၂-ပါး၊ တရားကိုယ် ၁၆-ပါး

စက္ခုန္ဒြေ၊ သောတိန္ဒြေ၊ ဃာနိန္ဒြေ၊ ဇိဝှိန္ဒြေ၊ ကာယိန္ဒြေ၊ ဣတ္ထိန္ဒြေ၊ ပုရိသိန္ဒြေ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေ၊ မနိန္ဒြေ၊ သုခိန္ဒြေ၊ ဒုက္ခိန္ဒြေ၊ သောမနဿိန္ဒြေ၊ ပညိန္ဒြေ၊ အနညာတညဿာမိတိန္ဒြေ၊ အညိန္ဒြေ၊ အညာတာဝိန္ဒြေ =ပေါင်း ဣန္ဒြေ၂၂-ပါး။

http://www.dhammadownload.com

သုခိန္ဒြေ၊ ဒုက္ခိန္ဒြေ၊ သောမနဿိန္ဒြေတို့သည်- ဝေဒနာ
ဒေါမနဿိန္ဒြေ၊ ဥပေက္ခိန္ဒြေသည်၊
သဒ္ဓိန္ဒြေသည် - သဒ္ဓါ
ဝီရိယိန္ဒြေသည် - ဝီရိယ
သတိန္ဒြေသည် - သတိ
သမာဓိန္ဒြေသည် - ဧကဂ္ဂတာ
ပညိန္ဒြေ၊ အနညာတညဿာမိတိန္ဒြေ၊ အညိန္ဒြေ၊ အညာတာဝိန္ဒြေတို့သည် - ပညာ ပေါင်း (၁၆)ပါးရှ၏။

(၅)ဗိုလ်တရား ၉-ပါး၊ တရားကိုယ် ၉-ပါး

သဒ္ဓါဗိုလ်၊ ဝီရိယဗိုလ်၊ သတိဗိုလ်၊ သမာဓိဗိုလ်၊ ပညာဗိုလ်၊ ဟိရီဗိုလ်၊ ဩတ္တပ္ပဗိုလ်၊ အဟိရိကဗိုလ်၊ အနောတ္တပ္ပဗိုလ် = ပေါင်း ဗိုလ်တရား ၉-ပါး။

သဒ္ဓါဗိုလ်သည် - သဒ္ဓါ
ဝီရိယဗိုလ်သည် - ဝီရိယ
သတိဗိုလ်သည် - သတိ
သမာဓိဗိုလ်သည် - ဧကဂ္ဂတာ
ပညာဗိုလ်သည် - ပညာ
ဟိရီဗိုလ်သည် - ဟိရီ
ဩတ္တပ္ပဗိုလ်သည် - ဩတ္တပ္ပ
အနောတ္တပ္ပဗိုလ်သည် - အနောတ္တပ္ပ ပေါင်း ၉-ပါးရှ၏။

(၆)အဓိပတိတရား ၄-ပါး၊ တရားကိုယ် ၄-ပါး

ဆန္ဒာဓိပတိ၊ စိတ္တာဓိပတိ၊ ဝီရိယာဓိပတိ၊ ဝီမံသာဓိပတိ = ပေါင်း အဓိပတိရား ၄-ပါး။

ဆန္ဒာဓိပတိသည် - ဆန္ဒ
စိတ္တာဓိပတိသည် - စိတ်
ဝီရိယာဓိပတိသည် - ဝီရိယ

http://www.dhammadownload.com

ဝီမံသာဓိပတိသည် - ပညာ

(၇)အာဟာရတရား ၄-ပါး၊ တရားကိုယ် ၄-ပါး

ကဗဠီကာရာဟာရ၊ ဖဿာဟာရ၊ မနောသဥ္စေတနာဟာရ၊ ဝိညာဏာဟာရ = ပေါင်း အာဟာရတရား ၄-ပါး။

ကဗဠီကာရာဟာရသည် - ရုပ်အာဟာရ
ဖဿာဟာရသည် - ဖဿ
မနောသဥ္စေတနာဟာရသည် - စေတနာ
ဝိညာဏာဟာရသည် - စိတ်

ဈာန်၊ မဂ်၊ မဂ္ဂင်၊ ဣန္ဒြေ ကိစ္စ မတပ်ကြသော တရားများ

ဒွေပဉ္စဝိညာဏ် (၁၀)ရှိ ဥပေက္ခာဝေဒနာ၊ ဧကဂ္ဂတာတို့သည် = ဝိတက် ကင်းသောကြောင့် ဈာန်ကိစ္စ မတပ်။

ဝီရိယမယှဉ်သည့် စိတ်(၁၆)ပါးရှိ ဧကဂ္ဂတာသည်တို့သည် = ဝီရိယ ကင်းသောကြောင့် မဂ်ကိစ္စ၊ ဣန္ဒြေကိစ္စ မတပ်။

အဟိတ်စိတ် (၁၈)ပါးရှိ ဝိတက်၊ ဝီရိယ၊ ဧကဂ္ဂတာတို့သည် = ဟိတ် ကင်းသောကြောင့် မဂ္ဂင်ကိစ္စ မတပ်။

ဝိစိကိစ္ဆာသမ္ပယုတ်စိတ်ရှိ ဧကဂ္ဂတာသည် = အဓိမောက္ခ ကင်းသောကြောင့် မဂ်ကိစ္စ၊ မဂ္ဂင်ကိစ္စ၊ ဣန္ဒြေကိစ္စ မတပ်။

၃။ ဗောဓိပက္ခိယသင်္ဂဟ

မဂ်ဉာဏ် အသင်းအပင်းဝင် သိက္ခာသုံးပါးကို ပြရာသည် သမုစ္စည်းပိုင်း ဗောဓိပက္ခိယသင်္ဂဟမည်၏။

ဗောဓိပက္ခိယတရား အကျဉ်း (၇)ပါး

သတိပဋ္ဌာန်၊ သမ္မပ္ပဓာန်၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်၊ ဣန္ဒြေ၊ ဗိုလ်၊ ဗောဇ္ဈင်၊ မဂ္ဂင် = ပေါင်း ဗောဓိပက္ခိယတရား အကျဉ်း ၇-ပါး။

http://www.dhammadownload.com

ဗောဓိပက္ခိယတရား အကျယ် (၃၇)ပါး

သတိပဋ္ဌာန် ၄-ပါး၊ သမ္မပ္ပဓာန် ၄-ပါး၊ ဣဒ္ဓိပါဒ် ၄-ပါး၊ ဣန္ဒြေ ၅-ပါး၊ ဗိုလ် ၅-ပါး၊ ဗောဇ္ဈင် ၇-ပါး၊ မဂ္ဂင် ၈-ပါး = ပေါင်း ဗောဓိပက္ခိယတရား အကျယ် ၃၇-ပါး။

(၁)သတိပဋ္ဌာန်တရား ၄-ပါး၊ တရားကိုယ် ၁-ပါး

ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်၊ ဝေဒနာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်၊ စိတ္တာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်၊ ဓမ္မာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန် = ပေါင်း သတိပဋ္ဌာန် တရား ၄-ပါး။

သတိပဋ္ဌာန်တရား ၄-ပါးသည် = သတိတရားကိုယ် ၁-ပါးသာရ၏။

(၂)သမ္မပ္ပဓာန်တရား ၄-ပါး၊ တရားကိုယ် ၁-ပါး

ပြုပြီးဒုစရိုက်အဟောင်းကို ပယ်ခြင်းငှါ၊
မပြုသေးဒုစရိုက်အသစ်ကို မဖြစ်ခြင်းငှါ၊
ပြုပြီးကုသိုလ်အဟောင်းကို တိုးပွားခြင်းငှါ၊
မပြုသေးကုသိုလ်အသစ် ဖြစ်လာခြင်းငှါ အားထုတ်ခြင်း။
သမ္မပ္ပဓာန်တရား ၄-ပါးသည် = ဝီရိယတရားကိုယ် ၁-ပါးသာ ရ၏။

(၃) ဣဒ္ဓိပါဒ်တရား ၄-ပါး၊ တရားကိုယ် ၄-ပါး

ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒ်၊ စိတ္တိဒ္ဓိပါဒ်၊ ဝီရိယိဒ္ဓိပါဒ်၊ ဝီမံသိဒ္ဓိပါဒ် = ပေါင်း ဣဒ္ဓိပါဒ် တရား ၄-ပါး။

ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒ်သည်	- ဆန္ဒ
စိတ္တိဒ္ဓိပါဒ်သည်	- စိတ်
ဝီရိယိဒ္ဓိပါဒ်သည်	- ဝီရိယ
ဝီမံသိဒ္ဓိပါဒ်သည်	- ပညာ

(၄) ဣန္ဒြေတရား ၅-ပါး၊ တရားကိုယ် ၅-ပါး

http://www.dhammadownload.com

သဒ္ဓိန္ဒြေ၊ ဝီရိယိန္ဒြေ၊ သတိန္ဒြေ၊ သမာဓိန္ဒြေ၊ ပညိန္ဒြေ = ပေါင်း ဣန္ဒြေတရား ၅-ပါး။

သဒ္ဓိန္ဒြေသည်	- သဒ္ဓါ
ဝီရိယိန္ဒြေသည်	- ဝီရိယ
သတိန္ဒြေသည်	- သတိ
သမာဓိန္ဒြေသည်	- ဧကဂ္ဂတာ
ပညိန္ဒြေသည်	- ပညာ

(၅) ဗိုလ်တရား ၅-ပါး၊ တရားကိုယ် ၅-ပါး

သဒ္ဓါဗိုလ်၊ ဝီရိယဗိုလ်၊ သတိဗိုလ်၊ သမာဓိဗိုလ်၊ ပညာဗိုလ် = ပေါင်း ဗိုလ်တရား ၅-ပါး။

သဒ္ဓါဗိုလ်သည်	- သဒ္ဓါ
ဝီရိယဗိုလ်သည်	- ဝီရိယ
သတိဗိုလ်သည်	- သတိ
သမာဓိဗိုလ်သည်	- ဧကဂ္ဂတာ
ပညာဗိုလ်သည်	- ပညာ

(၆) ဗောဇ္ဈင်တရား ၇-ပါး၊ တရားကိုယ် ၈-ပါး

သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်၊ ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်၊ ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်၊ ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်၊ ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်၊ သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်၊ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်။

သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်သည်	- သတိ
ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်သည်	- ပညာ
ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်သည်	- ဝီရိယ
ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်သည်	- ပီတိ
ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်သည်	- ကာယပဿဒ္ဓိ၊ စိတ္တပဿဒ္ဓိ
သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်သည်	- ဧကဂ္ဂတာ

http://www.dhammadownload.com

ဥပေက္ခာသမ္ဘောဇ္ဈင်သည် - တတြမဇ္ဈတ္တတာ

(၇) မဂ္ဂင်တရား ၈-ပါး၊ တရားကိုယ် ၈-ပါး

သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပမဂ္ဂင်၊ သမ္မာဝါစာမဂ္ဂင်၊ သမ္မာကမ္မန္တမဂ္ဂင်၊ သမ္မာအာဇီဝမဂ္ဂင်၊ သမ္မာဝါယာမမဂ္ဂင်၊ သမ္မာသတိမဂ္ဂင်၊ သမ္မာ သမာဓိမဂ္ဂင် = ပေါင်း မဂ္ဂင်တရား ၈-ပါး။

သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်သည် - ပညာ
သမ္မာသင်္ကပ်မဂ္ဂင်သည် - ဝိတက်
သမ္မာဝါစာမဂ္ဂင်သည် - သမ္မာဝါစာ
သမ္မာကမ္မန္တမဂ္ဂင်သည် - သမ္မာကမ္မန္တ
သမ္မာအာဇီဝမဂ္ဂင်သည် - သမ္မာအာဇီဝ
သမ္မာဝါယာမမဂ္ဂင်သည် - ဝီရိယ
သမ္မာသတိမဂ္ဂင်သည် - သတိ
သမ္မာသမာဓိမဂ္ဂင်သည် - ဧကဂ္ဂတာ

၄။ သဗ္ဗသင်္ဂဟ

ပရမတ္ထတရားလေးပါးကို သိမ်းကြုံးရေတွက်ရာသည် သဗ္ဗသင်္ဂဟ မည်၏။

ခန္ဓာ (ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ)၊ အာယတန၊ ဓာတ်၊ သစ္စာ = ပေါင်း သဗ္ဗသင်္ဂဟ တရား ၄-ပါး။

(၁) ခန္ဓာ ၅-ပါး

ရူပက္ခန္ဓာ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ = ပေါင်း ခန္ဓာ ၅-ပါး။

ရုပ် ၂၈-ပါးသည် ရူပက္ခန္ဓာ
ဝေဒနာစေတသိက်သည် ဝေဒနာက္ခန္ဓာ
သညာစေသတသိက်သည် သညာက္ခန္ဓာ

http://www.dhammadownload.com

ကြွင်းစေတသိက် ၅၀-သည်	သင်္ခါရက္ခန္ဓာ
စိတ် ၈၉-ပါးသည်	ဝိညာဏက္ခန္ဓာ
နိဗ္ဗာန်သည်	ခန္ဓဝိမုတ်

ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ၅-ပါး

ရူပုပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ ဝေဒနုပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ သညုပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာ ဏုပါဒါနက္ခန္ဓာ = ပေါင်း ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ၅-ပါး။

ရုပ် ၂၈-ပါးသည်	ရူပုပါဒါနက္ခန္ဓာ
ဝေဒနာစေတသိက် ၁-ပါးသည်	ဝေဒနုပါဒါနက္ခန္ဓာ
သညာစေတသိက် ၁-ပါးသည်	သညုပါဒါနက္ခန္ဓာ
ကြွင်းစေတသိက် ၅၀-သည်	သင်္ခါရုပါဒါနက္ခန္ဓာ
လောကီစိတ် ၈၁-ပါးသည်	ဝိညာဏုပါဒါနက္ခန္ဓာ
နိဗ္ဗာန်သည်	ခန္ဓဝိမုတ်

(၂)အာယတန ၁၂-ပါး

စက္ခာယတန၊ သောတာယတန၊ ဃာနာယတန၊ ဇိဝှာယတန၊ ကာယာယတန၊ မနာယတန။ ရူပါယတန၊ သဒ္ဒါယတန၊ ဂန္ဓာယတန၊ ရသာယတန၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတန၊ ဓမ္မာယတန = ပေါင်း အာယတန ၁၂-ပါး။

စက္ခုပသာဒရုပ်သည်	စက္ခာယတန
သောတပသာဒရုပ်သည်	သောတာယတန
ဃာနပသာဒရုပ်သည်	ဃာနာယတန
ဇိဝှါပသာဒရုပ်သည်	ဇိဝှါယတန
ကာယပသာဒရုပ်သည်	ကာယာယတန
စိတ် ၈၉-ပါးသည်	မနာယတန
ရူပါရုံရုပ်သည်	ရူပါယတန
သဒ္ဒါရုံရုပ်သည်	သဒ္ဒါယတန
ဂန္ဓာရုံရုပ်သည်	ဂန္ဓာယတန
ရသာရုံရုပ်သည်	ရသာယတန

http://www.dhammadownload.com

ပထဝီ၊ တေဇော၊ ဝါယောဟု ဆိုအပ်သော	
ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံရုပ် ၃-ပါးသည်	ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတန
သုခုမရုပ်-၁၆၊ စေတသိက်-၅၂၊ နိဗ္ဗာန်သည်	ဓမ္မာယတန

(၃)ဓာတ် ၁၈-ပါး

စက္ခုဓာတ်၊သောတဓာတ်၊ဃာနဓာတ်၊ဇိဝှါဓာတ်၊ ကာယဓာတ်၊ မနောဓာတ်။ ရူပဓာတ်၊ သဒ္ဒဓာတ်၊ ဂန္ဓဓာတ်၊ ရသဓာတ်၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ်၊ ဓမ္မဓာတ်။ စက္ခုဝိညာဏဓာတ်၊ သောတဝိညာဏဓာတ်၊ ဃာနဝိညာဏဓာတ်၊ ဇိဝှါဝိညာဏဓာတ်၊ ကာယဝိညာဏဓာတ်၊ မနောဝိညာဏဓာတ် = ပေါင်း ဓာတ် ၁၈-ပါး။

စက္ခုပသာဒရုပ်သည်	- စက္ခုဓာတ်
သောတပသာဒရုပ်သည်	- သောတဓာတ်
ဃာနပသာဒရုပ်သည်	- ဃာနဓာတ်
ဇိဝှါပသာဒရုပ်သည်	- ဇိဝှါဓာတ်
ကာယပသာဒရုပ်သည်	- ကာယဓာတ်
ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း-၁၊ သမ္ပဋိစ္ဆိုင်းဒွေ	
ပေါင်း ၃-ပါးသည်	- မနောဓာတ်
ရူပါရုံရုပ်သည်	- ရူပဓာတ်
သဒ္ဒါရုံရုပ်သည်	- သဒ္ဒဓာတ်
ဂန္ဓာရုံရုပ်သည်	- ရသဓာတ်
ပထဝီ၊ တေဇော၊ ဝါယောဟုဆိုအပ်သော	
ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံရုပ် ၃-ပါးသည်	- ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ်
သုခုမရုပ်- ၁၆၊ စေတသိက်- ၅၂၊	
နိဗ္ဗာန်သည်	- ဓမ္မဓာတ်
စက္ခုဝိညာဏ်ဒွေသည်	- စက္ခုဝိညာဏဓာတ်
သောတဝိညာဏ်ဒွေသည်	- သောတဝိညာဏဓာတ်
ဃာနဝိညာဏ်ဒွေသည်	- ဃာနဝိညာဏဓာတ်
ဇိဝှါဝိညာဏ်ဒွေသည်	- ဇိဝှါဝိညာဏဓာတ်

http://www.dhammadownload.com

ကာယဝိညာဏ်ဒွေသည် - ကာယဝိညာဏဓာတ်
ကြွင်း ၇၆-ပါးသော စိတ်တို့သည် - မနောဝိညာဏဓာတ်

(၄)သစ္စာ ၄-ပါး

ဒုက္ခသစ္စာ၊ သမုဒယသစ္စာ၊ နိရောဓသစ္စာ၊ မဂ္ဂသစ္စာ = ပေါင်း သစ္စာ ၄-ပါး။

လောကီစိတ် -၈၁၊ လောဘကြဉ်သော စေတသိက်-၅၁၊ ရုပ် ၂၈-ပါးသည်= ဒုက္ခသစ္စာ

လောဘစေတသိက်သည် = သမုဒယသစ္စာ

နိဗ္ဗာန်သည် = နိရောဓသစ္စာ

မဂ်စိတ် ၄-ခုရှိသော မဂ္ဂင်တရားကိုယ် ၈-ပါးသည်= မဂ္ဂသစ္စာ

သစ္စဝိမုတ်

မဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ် ၂၉၊ ဖိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ် ၃၇-ပါးသည် = သစ္စဝိမုတ်မည်၏။

<u>သမုဒယသစ္စာ (တဏှာအကျယ်) ၁၀၈-ပါး ရေတွက်ပုံ</u>

တဏှာသုံးတန် တည်ထားခံ၊
အာ, ကာ, သန် နှင့် မြှောက်၊
တဏှာအစစ် တစ်ရာ့ရှစ်၊
ဖြစ်၏ ကိုယ်မှာရောက်။

သမုစ္စည်းပိုင်း (ဆိုရိုး) ပြီး၏။

http://www.dhammadownload.com

၈။ ပစ္စည်းပိုင်း

၁။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၊ ပဋ္ဌာန်းနည်းတို့ဖြင့် အကြောင်းအကျိုးတရားတို့ကိုလည်းကောင်း၊ အကြောင်းအကျိုးလွတ်သော ပညတ်တို့ကိုလည်းကောင်း ဝေဖန်ပြရာအပိုင်းသည် ပစ္စည်းပိုင်း မည်၏။

ပစ္စည်းနှင့်ပစ္စယုပ္ပန်

ဆိုင်ရာ ဆိုင်ရာအကျိုးတို့၏ အကြောင်းတရားသည် ပစ္စည်း မည်၏။
အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ကြသော အကျိုးတရားသည် ပစ္စယုပ္ပန် မည်၏။

အကြောင်း၊ အကျိုး ၂-ပါးကိုသာ ပြသောနည်းသည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နည်း မည်၏။

အကြောင်း၊ အကျိုး၊ သတ္တိ ၃-ပါးကိုသာ ပြသောနည်းသည် ပဋ္ဌာန်းနည်း မည်၏။

အဝိဇ္ဇာ- သစ္စာ ၄-ပါး၊ ပုဗ္ဗန္တ၊ အပရန္တ၊ ပုဗ္ဗန္တာပရန္တ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် = ဤရှစ်ဌာနတို့၌ မသိမမြင်အောင် ဖုံးလွှမ်းကာကွယ်သော မောဟသည် အဝိဇ္ဇာ မည်၏။

သင်္ခါရ- ပုညာဘိသင်္ခါရ၊ အပုညာဘိသင်္ခါရ ၊အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရ = ပေါင်း သင်္ခါရ ၃-ပါး။

ကာမကုသိုလ်၊ ရူပကုသိုလ်၊ စေတနာ ၁၃-ပါးသည် ပုညာ ဘိသင်္ခါရ မည်၏။

အကုသိုလ်စေတနာ ၁၂-ပါးသည် အပုညာဘိသင်္ခါရမည်၏။
အရူပကုသိုလ်စေတနာ ၄-ပါးသည် အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရ မည်၏။
ဝိညာဏ်- ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်၊ ပဝတ္တိဝိညာဏ်=ပေါင်း ဝိညာဏ် ၂ပါး။

http://www.dhammadownload.com

ပဋိသန္ဓေစိတ် ၁၉-ပါးသည် ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ် မည်၏။
လောကီဝိပါက်စိတ် ၃၂-ပါးသည် ပဝတ္တိဝိညာဏ် မည်၏။

နာမ်ရုပ် - ပဋိသန္ဓေနာမ်၊ ပဝတ္တိနာမ် = ပေါင်း နာမ် ၂-ပါး။
ပဋိသန္ဓေရုပ်၊ ပဝတ္တိရုပ် = ပေါင်း ရုပ် ၂-ပါး။
ပဋိသန္ဓေစိတ် ၁၉-ပါးနှင့်ယှဉ်သော စေတသိက် ၃၅-ပါးသည် ပဋိသန္ဓေနာမ် မည်၏။
လောကီဝိပါက်စိတ် ၃၂-ပါးနှင့်ယှဉ်သော် စေတသိက် ၃၅-ပါးသည် ပဝတ္တိနာမ် မည်၏။
ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ် ၂၀-ပါးသည် ပဋိသန္ဓေရုပ် မည်၏။
ပဝတ္တိစိတ္တဇရုပ် ၁၇-ပါးသည် ပဝတ္တိရုပ် မည်၏။

သဠာယတန- စက္ခာယတန၊ သောတာယတန၊ ဃာနာယတန၊ ဇိဝှါယတန၊ ကာယာယတန၊ မနောယတန = ပေါင်း သဠာယတန ၆-ပါး။
- စက္ခုပသာဒရုပ်သည် စက္ခာယတန
- သောတပသာဒရုပ်သည် သောတာယတန
- ဃာနပသာဒရုပ်သည် ဃာနာယတန
- ဇိဝှာပသာဒရုပ်သည် ဇိဝှာယတန
- ကာယပသာဒရုပ်သည် ကာယာယတန မည်၏။

ဖဿ- စက္ခုသမ္ဖဿ၊ သောတသမ္ဖဿ၊ ဃာနသမ္ဖဿ၊ ဇိဝှါ သမ္ဖဿ၊ ကာယသမ္ဖဿ၊ မနောသမ္ဖဿ = ပေါင်း ဖဿ ၆-ပါး။
- စက္ခုဝိညာဏ်ဒွေနှင့်ယှဉ်သော ဖဿသည် စက္ခုဖဿ မည်၏။

http://www.dhammadownload.com

- သောတဝိညာဏ်နှင့်ယှဉ်သော ဖဿသည် သောတသမ္ဖဿ မည်၏။
- ဃာနဝိညာဏ်နှင့်ယှဉ်သော ဖဿသည် ဃာနသမ္ဖဿ မည်၏။
- ဇိဝှာဝိညာဏ်နှင့်ယှဉ်သော ဖဿသည် ဇိဝှာသမ္ဖဿမည်၏။
- ကာယဝိညာဏ်နှင့်ယှဉ်သော ဖဿသည် ကာယသမ္ဖဿ မည်၏။
- လောကီဝိပါက်စိတ် ၂၂-ပါးနှင့်ယှဉ်သော် ဖဿသည် မနောသမ္ဖဿ မည်၏။

ဝေဒနာ - စက္ခုသမ္ဖဿဇာဝေဒနာ၊ သောတသမ္ဖဿဇာဝေဒနာ၊ ဃာနသမ္ဖဿဇာဝေဒနာ၊ ဇိဝှာသမ္ဖဿဇာဝေဒနာ၊ ကာယသမ္ဖဿဇာဝေဒနာ၊ မနောသမ္ဖ သဇာဝေဒနာ = ပေါင်း ဝေဒနာ ၆-ပါး။

- စက္ခုဝိညာဏ်ဒွေနှင့် ယှဉ်သောဝေဒနာသည် စက္ခုသမ္ဖ သဇာဝေဒနာ မည်၏။
- သောတဝိညာဏ်ဒွေနှင့် ယှဉ်သောဝေဒနာသည် သောတ သမ္ဖဿဇာဝေဒနာ မည်၏။
- ဃာနဝိညာဏ်ဒွေနှင့် ယှဉ်သောဝေဒနာသည် ဃာန သမ္ဖဿဇာဝေဒနာ မည်၏။
- ဇိဝှါဝိညာဏ်ဒွေနှင့် ယှဉ်သောဝေဒနာသည် ဇိဝှါ သမ္ဖ သဇာဝေဒနာ မည်၏။
- ကာယဝိညာဏ်ဒွေနှင့် ယှဉ်သောဝေဒနာသည် ကာယ သမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာမည်၏။
- လောကီဝိပါက်စိတ် ၂၂-ပါးနှင့် ယှဉ်သောဝေဒနာသည် မနောသမ္ဖဿဇာဝေဒနာမည်၏။

http://www.dhammadownload.com

တဏှာ - ရူပတဏှာ၊သဒ္ဒတဏှာ၊ ဂန္ဓတဏှာ၊ ရသတဏှာ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗတဏှာ၊ဓမ္မတဏှာ = ပေါင်းတဏှာ ၆-ပါး။

- ရူပါရုံ၌ သာယာမှုသည် ရူပတဏှာ မည်၏။
- သဒ္ဒါရုံ၌ သာယာမှုသည် သဒ္ဒတဏှာ မည်၏။
- ဂန္ဓာရုံ၌ သာယာမှုသည် ဂန္ဓတဏှာ မည်၏။
- ရသာရုံ၌ သာယာမှုသည် ရသတဏှာ မည်၏။
- ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၌ သာယာမှုသည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗတဏှာ မည်၏။
- ဓမ္မာရုံ၌ သာယာမှုသည် ဓမ္မတဏှာ မည်၏။

ဥပါဒါန် - ကာမုပါဒါန်၊ ဒိဋ္ဌုပါဒါန်၊ သီလဗ္ဗတုပါဒါန်၊ အတ္တဝါဒုပါဒါန်= ပေါင်း ဥပါဒါန် ၄-ပါး။

- လောဘစေတသိက်သည် ကာမုပါဒါန် မည်၏။
- အလှူအကျိုးစသည် မရှိဟု ယူမှုဒိဋ္ဌိသည် ဒိဋ္ဌုပါဒါန် မည်၏။
- နွားခွေးအကျင့်ဖြင့် သံသရာမှစင်ကြယ်၏ဟု ယူမှုဒိဋ္ဌိသည် သီလဗ္ဗတုပါဒါန် မည်၏။
- သက္ကာယဒိဋ္ဌိသည် အတ္တဝါဒုပါဒါန် မည်၏။

ဘဝ - ကမ္မဘဝ၊ ဥပပတ္တိဘဝ၊ ပေါင်း ဘဝ ၂-ပါး။

- လောကီကုသိုလ်- အကုသိုလ် စေတနာ၊ ထိုစေတနာနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော သုစရိုက် ၁၀-ပါး၊ ဒုစရိုက် ၁၀-ပါး သည် ကမ္မဘဝ မည်၏။
- ကံကြောင့်ဖြစ်သော လောကီဝိပါက်စိတ် ၃၂-ပါး၊ စေတသိက် ၃၅-ပါး၊ ကမ္မဇရုပ် ၂၀-ပါးသည် ဥပပတ္တိဘဝ မည်၏။

ဇာတိ - ထိုထိုဥပပတ္တိဘဝခန္ဓာတို့၏ ဖြစ်မှုသည် ဇာတိ မည်၏။

http://www.dhammadownload.com

ဇရာ - ထိုထိုဥပပတ္တိဘဝခန္ဓာတို့၏ ရင့်ရော်အိုမင်းမှုသည် ဇရာ မည်၏။

မရဏ - ထိုထိုဥပပတ္တိဘဝခန္ဓာတို့၏ စုတိပျက်စီးမှုသည် မရဏ မည်၏။

သောက - ဒေါသမူဒွေနှင့်ယှဉ်သော ဒေါမနဿဝေဒနာသည် သောက မည်၏။

ပရိဒေဝ - စိတ္တဇဝိပလ္လာသ သဒ္ဒရုပ်သည် ပရိဒေဝ မည်၏။

ဒုက္ခ - ဒုက္ခသဟဂုတ် ကာယဝိညာဏ်နှင့် ယှဉ်သော် ဝေဒနာသည် ဒုက္ခ မည်၏။

ဒေါမနဿ - ဒေါသမူဒွေနှင့် ယှဉ်သော ဒေါမနဿဝေဒနာသည် ဒေါမနဿ မည်၏။

ဥပါယာသ - ဒေါသမူဒွေ၌ ယှဉ်သော ဒေါသစေတသိက်သည် ဥပါယာသ မည်၏။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် (ဘဝစက်အင်္ဂါ-ကာလစသည်)

(၁) အင်္ဂါ	၁၂-ပါး
(၂) ဘဝစက်	၂-ပါး
(၃) မူလ	၂-ပါး
(၄) ကာလ	၃-ပါး
(၅) အလွှာ	၄-ပါး
(၆) အစပ်	၃-ပါး
(၇) ဝဋ်	၃-ပါး
(၈) အခြင်းအရာ	၂၀-ပါး

http://www.dhammadownload.com

(၁)အင်္ဂါ ၁၂-ပါး

အဝိဇ္ဇာ၊သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ဘဝ၊ ဇာတိ၊ ဇရာ-မရဏ = ပေါင်း အင်္ဂါ ၁၂-ပါး။

(၂)ဘဝစက် ၂-ပါး

အဝိဇ္ဇမူလက ဗုဗ္ဗန္တဘဝစက်၊ တဏှာမူလက အပရန္တဘဝစက် = ပေါင်း ဘဝစက် ၂-ပါး။

- အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဉ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာသည် အဝိဇ္ဇာမူလက ပုဗ္ဗန္တဘဝစက် မည်၏။
- တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ဘဝ၊ ဇာတိ၊ ဇရာ-မရဏသည် တဏှာမူလက အပရန္တ ဘဝစက် မည်၏။

(၃)မူလ ၂-ပါး

- အဝိဇ္ဇာ မူလ
- တဏှာ မူလ ပေါင်း မူလ ၂-ပါး။

(၄)ကာလ ၃-ပါး

အတိတ်ကာလ၊ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၊အနာဂတ်ကာလ=ပေါင်း ကာလ ၃-ပါး။

- အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရသည် အတိတ်ကာလ မည်၏။
- ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ဘဝသည် ပစ္စုပ္ပန်ကာလ မည်၏။
- ဇာတိ၊ ဇရာ၊ မရဏသည် အနာဂတ်ကာလ မည်၏။

http://www.dhammadownload.com

(၅) အလွှာ ၄-ပါး

အတိတ်အကြောင်းလွှာ၊ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးလွှာ၊ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းလွှာ၊ အနာဂတ်အကျိုးလွှာ = ပေါင်း အလွှာ ၄-ပါး။

- အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရသည် အတိတ်အကြောင်းလွှာ မည်၏။
- ဝိညာဉ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာသည် ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးလွှာ မည်၏။
- တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ဘဝ (ကမ္မဘဝ) သည် ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းလွှာ မည်၏။
- (ဥပပတ္တိဘဝ) ဇာတိ၊ ဇရာ၊ မရဏသည် အနာဂတ်အကျိုးလွှာ မည်၏။

(၆) အစပ် ၃-ပါး

ဟေတုဖလအစပ်၊ ဖလဟေတုအစပ်၊ ဟေတုဖလအစပ် = ပေါင်း အစပ် ၃-ပါး။

- အတိတ်အကြောင်း သင်္ခါရနှင့် ပစ္စုပ္ပန်အကျိုး ဝိညာဏ်တို့ အကြား အစပ်သည် ဟေတုဖလ အစပ်မည်၏။
- ပစ္စုပ္ပန်အကျိုး ဝိညာဏ်နှင့် ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းတဏှာတို့ အကြား အစပ်သည် ဖလဟေတု အစပ်မည်၏။
- ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းကမ္မဘဝနှင့် အနာဂတ်အကျိုး (ဥပပတ္တိဘဝ) ဇာတိတို့ အကြားအစပ်သည် ဟေတုဖလ အစပ် မည်၏။

(၇)ဝဋ် ၃-ပါး

ကိလေသဝဋ်၊ ကမ္မဝဋ်၊ ဝိပါကဝဋ် = ပေါင်း ဝဋ် ၃-ပါး။

- အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်သည် ကိလေသဝဋ် မည်၏။

http://www.dhammadownload.com

- သင်္ခါရ၊ ကမ္မဘဝသည် ကမ္မဝဋ် မည်၏။
- ဝိညာဉ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ၊ (ဥပပတ္တိဘဝ)ဇာတိ ဇရာ၊ မရဏာသည် ဝိပါကဝဋ် မည်၏။

(၈) အခြင်းအရာ ၂၀-ပါး

အတိတ်အကြောင်းအခြင်းအရာ ၅ပါး၊ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးအခြင်းအရာ ၅ပါး၊ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းအခြင်းအရာ ၅-ပါး၊ အနာဂတ်အကျိုးအခြင်းအရာ ၅-ပါး = ပေါင်းအခြင်းအရာ ၂၀-ပါး။

- ဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကမ္မဘဝသည် အတိတ်အကြောင်း အခြင်းအရာ ၅-ပါး မည်၏။
- ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာသည် ပစ္စုပ္ပန် အကြောင်းအခြင်းအရာ ၅-ပါး မည်၏။
- တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကမ္မဘဝ၊ အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရသည် ပစ္စုပ္ပန် အကြောင်းအရာ ၅-ပါး မည်၏။
- ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာသည် အနာဂတ် အကျိုးအကြောင်းအရာ ၅-ပါးမည်၏။

http://www.dhammadownload.com

၂။ ပဋ္ဌာန်းပိုင်း

၁။ **နာမ်သည်နာမ်အား** - အနန္တရ၊ သမနန္တရ၊ အာသေဝန၊ သမ္ပယုတ္တ၊ နတ္ထိ၊ ဝိဂတ = ပေါင်း ဤ ၆-ပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြု၏။(**နံ၊ နံ၊ သေ၊ သံ၊ နတ်၊ ဝိဂ**)

၂။ **နာမ်သည်နာမ်ရုပ်အား** - ဟေတု၊ ကမ္မ၊ ဝိပါက၊ ဈာန၊ မဂ္ဂ = ပေါင်း ဤ ၅- ပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြု၏။ (**ဟေ၊ ကံ၊ ဝိ၊ ဈာ၊ မဂ်**)

၃။ **နာမ်သည်ရုပ်အား** - ပစ္ဆာဇာတ ဤ ၁-ပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြု၏။ (**ပစ်**)

၄။ **ရုပ်သည်နာမ်အား** - ပုရေဇာတ ဤ ၁- ပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြု၏။ (ပု)

၅။ **ပညတ်၊ နာမ်၊ ရုပ်သည် နာမ်အား** - အာရမ္မဏ၊ ဥပနိဿယ = ပေါင်း ဤ ၂-ပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြု၏။ (ပု)

၆။ နာမ်ရုပ်သည် နာမ်ရုပ်အား- အဓိပတိ၊ သဟဇာတ၊ ဥပနိဿယအာဟာရ၊ ဣန္ဒြိယ၊ ဝိပ္ပယုတ္တ၊ အတ္ထိ၊ အဝိဂတ = ပေါင်း ဤ ၉-ပစ္စယသတ္တိဖြင့်ကျေးဇူးပြု၏။ (ဓိ၊ သ၊ ည၊ နိ၊ ဟာ၊ ဣုံ၊ ဝိပ်၊ အတ်၊ အဝိ)

၂၄–ပစ္စည်းကို ၄–ပစ္စည်း၌ သွင်းပုံ

အတ္ထိပစ္စည်း၊
ဥပနိဿယပစ္စည်း၊
အာရမ္မဏပစ္စည်း၊
ကမ္မပစ္စည်း၊

http://www.dhammadownload.com

လောကာလိက–စသည်ရွေးချယ်ပုံ

- စိတ်၊ စေတသိက်၊ ရုပ်သည် လောကာလိက မည်၏။
- နိဗ္ဗာန်၊ ပညတ်သည် ကာလဝိမုတ္တ မည်၏။
- စိတ်၊ စေတသိက်၊ ရုပ်သည် သင်္ခတ မည်၏။
- နိဗ္ဗာန်၊ ပညတ်သည် အသင်္ခတ မည်၏။

(တစ်နည်း)စိတ်၊ စေတသိက်၊ ရုပ်သည် လောကာလိက–လည်း မည်၏။ သင်္ခတ လည်း မည်၏။

- နိဗ္ဗာန်၊ ပညတ်သည် ကာလဝိမုတ္တ–လည်း မည်၏။ အသင်္ခတ–လည်း မည်၏။
- မိမိသန္တာန်၌ရှိသော စိတ်၊ စေတသိက်၊ ရုပ်သည် အဇ္ဈတ္တ မည်၏။
- သူတစ်ပါးသန္တာန်၌ရှိသော စိတ်၊ စေတသိက်၊ရုပ်သည် ဗဟိဒ္ဓမည်၏။
- နိဗ္ဗာန်သည် ဗဟိဒ္ဓ မည်၏။

ပညတ် – ပညတ်သည် ပညတ် မည်၏။

နာမ် – စိတ်၊ စေတသိက်၊ နိဗ္ဗာန်သည် နာမ် မည်၏။

ရုပ် – ရုပ်သည် ရုပ် မည်၏။

၃။ ပညတ်

ပညတ် (၂)ပါး – အတ္ထပညတ်၊ သဒ္ဒပညတ် = ပေါင်း ပညတ် ၂–ပါး။

၁။ အတ္ထပညတ် – သူတစ်ပါး နားလည်အောင် အမည်အမျိုးမျိုးတပ်ခါ ခေါ်ဝေါ်အပ်၊ သိစေအပ်သော အနက်ဒြပ်ဝတ္ထုမျိုးသည် အတ္ထပညတ် မည်၏။

အတ္ထပညတ်(၁၂)ပါး – တဏ္ဍာပညတ်၊ ဥပါဒါပညတ်၊ သမူဟပညတ်၊ သဏ္ဌာနပညတ်၊ သန္တတိပညတ်၊ ကာလပညတ်၊ ဒိသာပညတ်၊ အဒ္ဓါပညတ်၊ အာကာ

http://www.dhammadownload.com

သပညတ်၊ ဒေသပညတ်၊ နိမိတ္တပညတ်၊ ဥပနိဓာပညတ် = ပေါင်း အတ္ထပညတ် ၁၂-ပါး။

(၁) တဇ္ဇာပညတ် - သဘောအားလျော်စွာဖြစ်သော ပရမတ္ထကြိယာစု-ပရမတ္ထသဘောစုကို သိစေတတ်မှုသည် **တဇ္ဇာပညတ်** မည်၏။

(၂) ဥပါဒါပညတ် - ပရမတ္ထဓမ္မကိုစွဲ၍ ထင်မြင်အပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ မိန်းမ၊ ယောက်ျား၊ သစ်ပင်၊ တောတောင် စသည်သည် **ဥပါဒါပညတ်** မည်၏။

(၃) သမူဟပညတ် - မဟာဘုတ်လေးပါးတို့ ပေါင်းစုတည်နေမှုကို တစ်ခုတည်းပြုခါ ထင်မြင်သော မြေကြီး၊ မြင့်မိုရ်၊ စကြဝဠာ စသည်သည် **သမူဟပညတ်** မည်၏။

(၄) သဏ္ဌာနပညတ် - တစ်ပြိုင်နက် ဖြစ်ကြ တည်ကြသော အစိတ်စိတ်တို့ကို ဝိုင်းဝန်း၊ ရှည်၊ တို၊ လုံး၊ ပြား၊ ကြီး၊ ငယ် စသည်ဖြင့် ပုံပန်းသဏ္ဌာန် ဟန်ပန်အမျိုးမျိုး ထင်မြင်မှုသည် သဏ္ဌာနပညတ် မည်၏။

(၅) သန္တတိပညတ် - ရှေ့နောက်စဉ်ဆက် ဖြစ်ကြတည်ကြသော တရားအစိတ်စိတ်တို့ တစ်ခုတည်းပြုခါ ဤဝတ္တုပင်ဟု ထင်မြင်မှုသည် **သန္တတိပညတ်** မည်၏။

(၆) ကာလပညတ် - နေ လ နက္ခတ်တို့ သွားလာမှုကိုစွဲခါ ခဏငယ်မှစ၍ နေ့ရက် ပက္ခ၊ လ၊ နှစ်၊ ကပ်ကမ္ဘာ စသော ကာလငယ်သည် **ကာလပညတ်** မည်၏။

(၇) ဒိသာပညတ် - နေ လ နက္ခတို့ ထွက်ဝင်ရာကိုစွဲ၍ အရှေ့၊ အနောက်၊ တောင်၊ မြောက် စသော အရပ်ဆယ်မျက်နှာသည် **ဒိသာပညတ်** မည်၏။

http://www.dhammadownload.com

(၈) **အဒ္ဓါပညတ်** - ဆန်၊ နှမ်း၊ မယော၊ လက်သစ်၊ တောင်၊ တာ၊ ယူဇနာ စသော အတိုင်းအရှည် ခရီးစဉ်သည် **အဒ္ဓါပညတ်** မည်၏။

(၉) **အာကာသပညတ်** - မဟာဘုတ်၊ ရုပ်ကလာပ်တို့ ထင်ရှားစွာ ထိစပ်ဆက်သွယ်မှု မရှိကြသော အပေါက်၊ ဟင်းလင်း၊ တွင်း၊လိုဏ်စသော ကောင်းကင်သည် **အာကာသပညတ်** မည်၏။

(၁၀) **ဒေသပညတ်** - ကုန်း၊ ကြည်း၊ တော၊ တောင်၊ မြို့ရွာစသော ဒေသဌာန သည် **ဒေသပညတ်** မည်၏။

(၁၁) **နိမိတ္တပညတ်** - ဘာဝနာ၏ အာရုံဖြစ်သော ကသိဏ်းနိမိတ်စသည်သည် **နိမိတ္တပညတ်** မည်၏။

(၁၂) **ဥပနိဓာပညတ်** - အငယ် စသည်ကို ထောက်၍ အကြီးစသည် တစ်ခု စသည်ကို ထောက်၍ နှစ်ခုစသည်ဖြင့် ရှေးရှေးကို ထောက်၍ ခေါ်ဆိုမှုသည် **ဥပနိဓာပညတ်** မည်၏။

၂။ သဒ္ဒပညတ် (နာမပညတ်)

အတ္ထပညတ်ဖြစ်သော အနက်ဒြပ်ဝတ္ထုမျိုးကို သိစေတတ်သော ခေါ်ဝေါ်ကြောင်း အမည်သညာသည် သဒ္ဒပညတ် (နာမပညတ်)မည်၏။

သဒ္ဒပညတ်(နာမပညတ်) ၆-ပါး

ဝိဇ္ဇမာနပညတ်၊ အဝိဇ္ဇမာနပညတ်၊ ဝိဇ္ဇမာနေန အဝိဇ္ဇမာနပညတ်၊ အဝိဇ္ဇမာနေန ဝိဇ္ဇမာနပညတ်၊ ဝိဇ္ဇမာနေန ဝိဇ္ဇမာနပညတ်၊ အဝိဇ္ဇာမာနေန အဝိဇ္ဇမာနပညတ် = ပေါင်း **သဒ္ဒပညတ်(နာမပညတ်) ၆-ပါး**။

http://www.dhammadownload.com

ဝိဇ္ဇမာနပညတ်-အဟုတ်အမှန် ထင်ရှားရှိနေကြသော ပရမတ္ထဓမ္မတို့၏ ရုပ်၊ ဝေဒနာ၊ပထဝီ၊ ဖဿစသော အမည်သည် **ဝိဇ္ဇမာနပညတ်** မည်၏။

အဝိဇ္ဇမာနပညတ် -ပရမတ္ထအားဖြင့် အဟုတ်မရှိ သမ္မုတိမျှသာဖြစ်သော ပုဂ္ဂလ၊ သတ္တ၊ ဘူမိ၊ ပဗ္ဗတစသော အမည်သည် **အဝိဇ္ဇမာနပညတ်** မည်၏။

ဝိဇ္ဇမာနေန အဝိဇ္ဇမာနပညတ် -ရှိနှင့် မရှိကို တွဲစပ်၍ ခေါ်ဝေါ်အပ်သော ဆဠာဘိညပုဂ္ဂိုလ်စသော အမည်သည် **ဝိဇ္ဇမာနေန အဝိဇ္ဇမာနပညတ်** မည်၏။

အဝိဇ္ဇမာနေန ဝိဇ္ဇမာနပညတ်-မရှိနှင့် ရှိကို တွဲစပ်၍ ခေါ်ဝေါ်အပ်သော ဣတ္ထိသဒ္ဒေါစသော အမည် သည် **အဝိဇ္ဇမာနေန ဝိဇ္ဇမာနပညတ်** မည်၏။

ဝိဇ္ဇမာနေန ဝိဇ္ဇမာနပညတ်-ရှိနှင့် ရှိကို တွဲစပ်၍ ခေါ်ဝေါ်အပ်သော စက္ခုဝိညာဏ် စသောအမည် သည် **ဝိဇ္ဇမာနေန ဝိဇ္ဇမာနပညတ်** မည်၏။

အဝိဇ္ဇမာနေန အဝိဇ္ဇမာနပညတ်-မရှိနှင့် မရှိကို တွဲစပ်၍ ခေါ်ဝေါ်အပ်သော ရာဇပုတ္တ စသော အမည်သည် **အဝိဇ္ဇမာနေန အဝိဇ္ဇမာနပညတ်** မည်၏။

အနက်ကို သိရခြင်းအကြောင်း ၂-ပါး

(၁) သောတဝိညာဏ်၏ အာရုံလည်း ဖြစ်ရမည်။

(၂) ရှေးရှေးအခါက လောကဝေါဟာရဖြင့် မှတ်သားထားဖူးသည်လည်း ဖြစ်ရမည်။

ဤအကြောင်း ၂-ပါး စုံညီမှ သိမှုဖြစ်၏။

သစ္စာ ၂-ပါး

(၁) ပရမတ္ထသစ္စာ-သဘော၊ လက္ခဏာအသီးသီးရှိကြသော စိတ်၊စေတသိက်၊

http://www.dhammadownload.com

ရုပ်၊ နိဗ္ဗာန်သည် **ပရမတ္ထ သစ္စာ** မည်၏။

(၂) သမ္မုတိသစ္စာ-သဘောမှန် မဟုတ်သော်လည်း သမုတ်ကြ၍ အမှန်ပြုခါပြောဆို ကြသော ပညတ်ဟူသမျှသည် **သမ္မုတိသစ္စာ** မည်၏။

ပစ္စည်းပိုင်း (ဆိုရိုး) မည်၏။

၉။ ကမ္မဋ္ဌာန်းပိုင်း

၁။ သီလခန်း

အာဒိဗြဟ္မစရိယသီလ

အာဒိဗြဟ္မစရိယသီလ

အာဇီဝဋ္ဌမကသီလသည် အာဒိဗြဟ္မစရိယသီလ မည်၏။

ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏီ၊ အဒိန္နာဒါနာ ဝေရမဏီ၊ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ဝေရမဏီ၊ မုသာဝါဒ ဝေရမဏီ၊ ပိသုဏာဝါစာ ဝေရမဏီ၊ ဖရုသဝါစာ ဝေရမဏီ၊ သမ္ဖပ္ပလာပါ ဝေရမဏီ၊ မိစ္ဆာဇီဝါ ဝေရမဏီဟု ဆိုအပ်သော အာဇီဝဋ္ဌမကသီလသည် အာဒိဗြဟ္မစရိယသီလ မည်၏။

ရဟန်းတို့၏ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလကြီး ၄-ပါး

ပါတိမောက္ခသံဝရသီလ၊ အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိသီလ၊ ဣန္ဒြိယသံဝရသီလ၊ ပစ္စယသန္နိဿိတသီလ = ပေါင်း ရဟန်းတို့၏ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလကြီး ၄-ပါး။

http://www.dhammadownload.com

(၁) ပါတိမောက္ခသံဝရသီလ

ပါတိမောက်လာ အကျဉ်း ၂၂၇-သွယ်၊ အကျယ် ကုဋေကိုးထောင် ကျော်သော သီလကို စောင့်ထိန်းခြင်းသည် **ပါတိမောက္ခ သံဝရသီလ** မည်၏။

(၂) အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိသီလ

မိစ္ဆာပယောဂ၊ ကုဟနဝတ္ထု ၃-ပါးတို့မှ ကင်းစင်ခါ အသက်မွေးမှု စင်ကြယ်ခြင်းသည် **အာဇီဝပါရိ သုဒ္ဓိသီလ** မည်၏။

(၃) ဣန္ဒြိယသံဝရသီလ

စက္ခုစသော ဣန္ဒြေ ၆-ပါးတို့ကို တုန်လှုပ်လျှပ်ပေါ်ခါ အကုသိုလ် မဖြစ်အောင် စောင့်ထိန်းခြင်းသည် **ဣန္ဒြိယသံဝရသီလ** မည်၏။

(၄) ပစ္စယသန္နိဿိတသီလ

ပစ္စည်း ၄-ပါးကို သုံးဆောင်ရာ၌ ဓာတ်လက္ခဏာ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ် လက္ခဏာကို ဆင်ခြင်သောညဏ်သည် **ပစ္စယသန္နိဿိတသီလ** မည်၏။

၂။ သမာဓိခန်း

သမထကမ္မဋ္ဌာန်း လေးဆယ်

ကသိုဏ်း ၁၀-ပါး၊ အသုဘ ၁၀-ပါး၊ အနုဿတိ ၁၀-ပါး၊ အပ္ပမညာ ၄-ပါး၊ အာဟာရေပဋိကူလသညာ ၁-ပါး၊ စတုဓာတုဝ ဝတ္ထာန် ၁-ပါး၊ အရူပ ၄-ပါး = ပေါင်း **သမထ ကမ္မဋ္ဌာန်းလေးဆယ်**။

ကသိုဏ်း ၁၀-ပါး

ပထဝီ ကသိုဏ်း၊အာပေါ ကသိုဏ်း၊ တေဇော ကသိုဏ်း၊ ဝါယော ကသိုဏ်း၊ နီလ ကသိုဏ်း၊ ပီတ ကသိုဏ်း၊ လောဟိတ ကသိုဏ်း၊ ဩဒါတ ကသိုဏ်း၊ အာကာသကသိုဏ်း၊ အာလောကကသိုဏ်း = ပေါင်း **ကသိုဏ်း ၁၀-ပါး**။

http://www.dhammadownload.com

အသုဘ ၁၀-ပါး

ဥဒ္ဓုမာတက၊ ဝိနီလက၊ ဝိပုဗ္ဗက၊ ဝိစ္ဆိဒ္ဒက၊ ဝိက္ခာယိတက၊ ဝိက္ခိတ္တက၊ ဟတဝိက္ခိတ္တက၊ လောဟိတက၊ ပုဠုဝက၊ အဋ္ဌိက = **ပေါင်းအသုဘ ၁၀-ပါး။**

အနုဿတိ ၁၀-ပါး

ဗုဒ္ဓါနုဿတိ၊ ဓမ္မာနုဿတိ၊ သံဃာနုဿတိ၊ သီလာနုဿတိ၊ စာဂါနုဿတိ၊ ဒေဝတာနုဿတိ၊ ဥပသမာနုဿတိ၊ မရဏာနုဿတိ၊ ကာယဂတာနုဿတိ၊ အာနာပါနဿတိ = **ပေါင်း အနုဿတိ ၁၀-ပါး။**

အပ္ပမညာ ၄-ပါး

မေတ္တာ၊ ကရုဏာ၊ မုဒိတာ၊ ဥပေက္ခာ = ပေါင်း **အပ္ပမညာ ၄-ပါး။**

အာဟာရေပဋိကူလသညာ ၁-ပါး၊

စတုဓာတုဝဝတ္ထာန် ၁-ပါး၊

အရူပဈာန် ၄-ပါး

အာကာသာနဉ္စာယတန၊ ဝိညာဏဉ္စာယတန၊ အာကိဉ္စညာယတန၊ နေဝသညာနာသညာယတန = ပေါင်း **အရူပဈာန် ၄-ပါး။**

စရိုက်(၆)ပါး

ရာဂစရိုက်၊ ဒေါသစရိုက်၊ မောဟစရိုက်၊ ဝိတက်စရိုက်၊ သဒ္ဓါစရိုက်၊ ဗုဒ္ဓိစရိုက် = ပေါင်း စရိုက် ၆-ပါး။

စရိုက်နှင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းတွဲစပ်ပုံ

ရာဂစရိုက်နှင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းတွဲစပ်ပုံ

အသုဘ ၁၀-ပါး၊ ကာယဂတာသတိ = ပေါင်း ၁၁-ပါးသည် ရာဂ

http://www.dhammadownload.com

စရိုက်ထူပြောသောပုဂ္ဂိုလ်နှင့် သင့်လျော်၏။

ဒေါသစရိုက်နှင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းတွဲစပ်ပုံ

နီလကသိုဏ်း၊ ပီတကသိုဏ်း၊ လောဟိတကသိုဏ်း၊ ဩဒါတကသိုဏ်း = ပေါင်း အရောင်ကသိုဏ်း ၄ပါး၊ မေတ္တာ၊ ကရုဏာ၊ မုဒိတာ၊ ဥပေက္ခာ = ပေါင်း အပ္ပမညာ ၄-ပါး၊ ပေါင်း ၈-ပါးသည် ဒေါသစရိုက်ထူ ပြောသောပုဂ္ဂိုလ်နှင့် သင့်လျော်၏။

မောဟစရိုက်-ဝိတက်စရိုက်နှင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းတွဲစပ်ပုံ

အာနာပါနဿတိသည် မောဟစရိုက်၊ ဝိတက်စရိုက် ထူပြောသော ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် သင့်လျော်၏။

သဒ္ဓါစရိုက်နှင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းတွဲစပ်ပုံ

ဗုဒ္ဓါနုဿတိ၊ ဓမ္မာနုဿတိ၊ သံဃာနုဿတိ၊ သီလာနုဿတိ၊ စာဂါနုဿတိ၊ ဒေဝတာနုဿတိ = ပေါင်း အနုဿတိ ၆-ပါးသည် သဒ္ဓါ စရိုက် ထူပြောသော ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် သင့်လျော်၏။

ဗုဒ္ဓိစရိုက်နှင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းတွဲစပ်ပုံ

ဥပသမာနုဿတိ၊ မရဏာနုဿတိ၊ အာဟာရေပဋိကူလသညာ၊ စတုဓာတုဝဝတ္ထာန် = ပေါင်း ၄-ပါးသည် ဗုဒ္ဓိစရိုက် ထူပြောသော ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် သင့်လျော်၏။

စရိုက် ၆-ပါးလုံးနှင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းတွဲစပ်ပုံ

ပထဝီကသိုဏ်း၊အာပေါကသိုဏ်း၊ တေဇောကသိုဏ်း၊ ဝါယောကသိုဏ်း၊ အာကာသကသိုဏ်း၊ အာလောကကသိုဏ်း၊ အရူပ ၄-ပါး = ပေါင်း ၁၀-ပါးသည် စရိုက် ၆-ပါးလုံးနှင့် သင့်လျော်၏။

http://www.dhammadownload.com

ဘာဝနာ(၃)ပါး

ပရိကမ္မဘာဝနာ၊ ဥပစာရဘာဝနာ၊ အပ္ပနာဘာဝနာ = ပေါင်း ဘာဝနာ ၃-ပါး။

ဘာဝနာနှင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းတွဲစပ်ပုံ

ဘာဝနာ ၃-ပါးလုံးရသော ကမ္မဋ္ဌာန်း

ကသိုဏ်း ၁၀-ပါး၊ အသုဘ ၁၀-ပါး၊ ကာယဂတာသတိ၊ အာနာပါနသတိ၊ အပ္ပမညာ ၄-ပါး၊ အရူပ ၄-ပါး = ပေါင်း ၃၀-ပါးသည် ဘာဝနာ ၃-ပါးလုံး ရ၏။

ဘာဝနာ ၂-ပါးသာ ရသော ကမ္မဋ္ဌာန်း (တစ်နည်း)

အပ္ပနာဘာဝနာ မရသော ကမ္မဋ္ဌာန်း

ဗုဒ္ဓါနုဿတိ၊ ဓမ္မာနုဿတိ၊ သံဃာနုဿတိ၊ သီလာနုဿတိ၊ စာဂါနုဿတိ၊ ဒေဝတာနုဿတိ၊ ဥပသမာနုဿတိ၊ မရဏာနုဿတိ၊ အာဟာရေပဋိကူလသညာ၊ စတုဓာတုဝဝတ္ထာန် = ပေါင်း ၁၀-ပါးသည် ပရိကမ္မ ဘာဝနာ၊ ဥပစာရဘာဝနာ ၂-ပါးသာရ၏။

ဈာန်နှင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းတွဲစပ်ပုံ

ပထမဈာန်

အသုဘ ၁၀-ပါး၊ ကာယဂတာသတိ = ပေါင်း ၁၁-ပါးသည် ပထမဈာန် သက်သက်ကိုသာ ရနိုင်၏။

သုခိတဈာန် ၄-ပါး (စတုက္ကဈာန်)

မေတ္တာ၊ ကရုဏာ၊ မုဒိတာ = ပေါင်း ၃-ပါးသည် သုခိတ ဈာန်

http://www.dhammadownload.com

(စတုက္ကစျာန်) ၄-ပါးလုံးကို ရနိုင်၏။

ပဉ္စကစျာန်

ကသိုဏ်း ၁၀-ပါး၊ အာနာပါနဿတိ = ပေါင်း ၁၁-ပါးသည် ပဉ္စက စျာန် ၅-ပါးလုံးကို ရနိုင်၏။

ပဉ္စမစျာန်

ဥပေက္ခာသည် ရူပ ပဉ္စမစျာန်ကို ရနိုင်သည်။

အရူပ ၄-ပါးသည် ဆိုင်ရာ အရူပ ပဉ္စမစျာန်ကို ရနိုင်သည်။

နိမိတ်(၃)ပါး

ပရိကမ္မနိမိတ်၊ ဥဂ္ဂဟနိမိတ်၊ ပဋိဘာဂနိမိတ် = ပေါင်း နိမိတ် ၃-ပါး။

နိမိတ်နှင့် ကမ္မဋ္ဌာန်း တွဲစပ်ပုံ

နိမိတ် ၃-ပါးလုံးရသော ကမ္မဋ္ဌာန်း

ကသိုဏ်း ၁၀-ပါး၊ အသုဘ ၁၀-ပါး၊ ကာယဂတာသတိ၊ အာနာပါနာ ဿတိ = ပေါင်း ၂၂-ပါးသည် နိမိတ် ၃-ပါးလုံးကို ရ၏။

နိမိတ် ၂-ပါးသာ ရသောကမ္မဋ္ဌာန်း (တစ်နည်း)

ပဋိဘာဂနိမိတ် မရသောကမ္မဋ္ဌာန်း

ဗုဒ္ဓါနုဿတိ၊ ဓမ္မာနုဿတိ၊ သံဃာနုဿတိ၊ သီလာနုဿတိ၊ စာဂါ နုဿတိ၊ ဒေဝတာနုဿတိ၊ ဥပသမာနုဿတိ၊ မရဏာနုဿတိ = ပေါင်း ၈-ပါး၊ အပ္ပမညာ ၄-ပါး၊ အာဟာရေပဋိကူလသညာ ၁-ပါး၊ စတုဓာတုဝဝတ္ထာန် ၁-ပါး၊ အရူပ ၄-ပါး = ပေါင်း ၁၈-ပါးသည် ပရိကမ္မနိမိတ်၊ ဥဂ္ဂနိမိတ် ၂-ပါးသာ ရ၏။

http://www.dhammadownload.com

ပညတ် ကမ္မဋ္ဌာန်း

ကသိုဏ်း ၁၀-ပါး၊ အသုဘ ၁၀-ပါး၊ ကာယဂတာသတိ၊ အာနာပါန သတိ၊ အပ္ပမညာ ၄-ပါး၊ အာကာ သာနဉ္စာယတန၊ အာကိဉ္စညာယတန = ပေါင်း ၂၈-ပါးသည် ပညတ်ကမ္မဋ္ဌာန်း မည်၏။

ပရမတ် ကမ္မဋ္ဌာန်း

ဗုဒ္ဓါနုဿတိမှ မရဏာနုဿတိအထိ အနုဿတိ ၈-ပါး၊ အာဟာရေ ပဋိကူလသညာ ၁-ပါး၊ စတုဓာတုဝဝတ္ထာန် ၁-ပါး၊ ဝိညာဏဉ္စာ ယတန၊ နေဝသညာနာသညာယတန = ပေါင်း ၁၂-ပါးသည် ပရမတ်ကမ္မဋ္ဌာန်း မည်၏။

နိမိတ်နှင့် ဘာဝနာတွဲစပ်ပုံ

(၁) ပရိကမ္မနိမိတ်- ပရိကမ္မဘာဝနာ

ကသိုဏ်းဝန်းစသော အာရုံတစ်ခုခုရအောင် အားထုတ်ခါစ၌ ရှုမြင်သော အာရုံသည် **ပရိကမ္မနိမိတ်** မည်၏။

ကသိုဏ်းဝန်း ပရိကမ္မနိမိတ်ကို အာရုံပြု၍ အကြိမ်များစွာ 'ပထဝီ၊ပထဝီ' စသည်ဖြင့် မှန်းဆကြည့်ရှု ပွားများအပ်သော ဘာဝနာသည် **ပရိကမ္မဘာဝနာ** မည်၏။

(၂) ဥဂ္ဂဟနိမိတ်-ပရိကမ္မဘာဝနာ

မျက်စိဖွင့်၍ ကြည့်ရာ၌ မြင်ရသလို စိတ်ထဲမှာ ထင်ရှားစွာ ပေါ်လာသော အာရုံသည် **ဥဂ္ဂဟနိမိတ်** မည်၏။

ထင်လာသော ဥဂ္ဂဟနိမိတ်ကို အာရုံပြု၍ ရှေးကထက် တည်တည် ကြည်ကြည် သမာဓိရလှစွာ ပွားများအပ်သော ဘာဝနာသည် **ပရိကမ္မဘာဝနာ** မည်၏။

http://www.dhammadownload.com

(၃) ပဋိဘာဂနိမိတ်- ဥပစာရဘာဝနာ၊ အပ္ပနာဘာဝနာ

ဥဂ္ဂဟနိမိတ်နှင့် သဏ္ဌာန်တူစွာ ၄င်းထက် အဆပေါင်းများစွာ ကြည်နူးဖွယ် ကြည်လင်စွာပေါ်သော အာရုံသည် **ပဋိဘာဂနိမိတ်** မည်၏။

ပဋိဘာဂနိမိတ် ပေါ်လာသောအခါ နီဝရဏတရားများ ကင်းကွာခါ ဝိတက်စသော ဈာန်အင်္ဂါတို့ မိမိ ဆိုင်ရင် ကိစ္စကို ဆောင်စွမ်းနိုင်သော ဘာဝနာသည် **ဥပစာရဘာဝနာ** မည်၏။

အပ္ပနာဘာဝနာ(ပထမဈာန်ရပုံ)

ထိုထင်လာသော ပဋိဘာဂနိမိတ်ကိုပင် ဆက်လက်၍ အဖန်ဖန် ပွားများသောအခါ အပ္ပနာဘာဝနာ ခေါ် **ရူပ ပထမဈာန်** ရ၏။

ဝသီဘော်ငါးပါး (နိုင်နင်းလှသော စွမ်းရည်)

အာဝဇ္ဇနဝသီဘော်၊ သမာပဇ္ဇနဝသီဘော်၊ အဓိဋ္ဌာနဝသီဘော်၊ ဝုဋ္ဌာနဝသီဘော်၊ ပစ္စဝေက္ခဏာဝသီဘော် = ပေါင်း ဝသီဘော်ငါးပါး။

(၁) အာဝဇ္ဇနဝသီဘော်

ဈာန်အင်္ဂါ ၅-ပါးကို အစဉ်အတိုင်း ဆင်ခြင်မှု၌ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၏ နိုင်နင်းလှသော စွမ်းရည်သည် အာဝဇ္ဇနဝသီဘော် မည်၏။

(၂) သမာပဇ္ဇနဝသီဘော်

တန်ခိုးပြရာစသည်ဝယ် လျင်မြန်စွာ အလိုရှိသမျှ ဈာန်ကို ဝင်စားမှု၌ နိုင်နင်းလှသော စွမ်းရည်သည် သမာပဇ္ဇနဝသီဘော် မည်၏။

(၃) အဓိဋ္ဌာနဝသီဘော်

အလိုရှိသမျှ ကာလပတ်လုံး ဈာန်ဇောကို ခိုင်မြဲစွာ ချထားမှု၌ နိုင်နင်းလှသော စွမ်းရည်သည် အဓိဋ္ဌာနဝသီဘော် မည်၏။

http://www.dhammadownload.com

(၄) ဝုဋ္ဌာနဝသီဘော်

ရည်ရွယ်ချက် အချိန်ထက် မပိုမယုတ်ရဘဲ ထလိုရာခဏ ဈာန်မှ ထမှု၌ နိုင်နင်းလှသော စွမ်းရည်သည် ဝုဋ္ဌာနဝသီဘော် မည်၏။

(၅) ပစ္စဝေက္ခဏာဝသီဘော်

ဈာန်အင်္ဂါကို လျှင်မြန်စွာ ကူးပြောင်းခါ ဆင်ခြင်မှု၌ ပစ္စဝေက္ခဏာဇော၏ နိုင်နင်းလှသော စွမ်းရည်သည် ပစ္စဝေက္ခဏာဝသီဘော် မည်၏။

ဒုတိယဈာန် စသည်အကြောင်း

ဒုတိယဈာန် - ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏာရန်သူနှင့် နီးလှသော ဝိတက်ကို အပြစ်မြင်စက်ဆုပ်ခါ ဝိတက်ကို ပယ်လျှင် **ဒုတိယဈာန်** ရ၏။

တတိယဈာန် - တွဲဖက် ဝိတက်ရှိသော ဝိစာရကို အပြစ်မြင် စက်ဆုပ်ခါဝိစာရကို ပယ်လျှင် **တတိယဈာန်** ရ၏။

စတုတ္ထဈာန် - နှစ်သက်မှုရှိနေ၍ မငြိမ်သက်လှသော ပီတိကို အပြစ်မြင်စက်ဆုပ်ခါ ပီတိကိုပယ်လျှင် **စတုတ္ထဈာန်** ရ၏။

ရူပ ပဥ္စမဈာန် - ပီတိမိတ်ဆွေရှိသော သုခကို အပြစ်မြင် စက်ဆုပ်ခါ သုခကို ပယ်လျှင် **ရူပ ပဥ္စမဈာန်**ကို ရ၏။

အာကာသာနဉ္စာယတနဈာန် - ရူပပဉ္စမဈာန်ကို အပြစ်မြင် စက်ဆုပ်ကာ ကသိုဏ်းမှခွါ၍ ရအပ်သော ကောင်းကင်

http://www.dhammadownload.com

ပညတ်ကို အာရုံပြု၍ (အာကာသော အနန္တော) ဟု ထင်မြင်အောင် ပွားများလျှင် **အာကာ သာနဉ္စ ယတနစျာန်** ကိုရ၏။

ဝိညာဏဉ္စာယတနစျာန် - ရူပပဉ္စမစျာန်ရန်သူနီးလှသော အာကာသာနဉ္စယတနစျာန်ကို အပြစ်မြင်စက်ဆုပ်ခါ ပထမာရုပ္ပဝိညာဉ်ကို အာရုံပြု၍ (ဝိညာဏံ အနန္တံ) ဟု ထင်မြင်အောင် ပွားများလျှင် **ဝိညာဏဉ္စာ ယတနစျာန်**ကို ရ၏။

အာကိဉ္စညာယတနစျာန် - အာကာသာနဉ္စာယတနရန်သူနှင့် နီးလှသော ဝိညာဏဉ္စာယတနစျာန်ကို အပြစ်မြင် စက်ဆုပ်ခါ အာကာသာနဉ္စာယတနစျာန်၏ မရှိခြင်းပညတ် (နတ္ထိကိဉ္စိ) ဟု ထင်မြင်အောင် ပွားများလျှင် **အာကိဉ္စညာယတနစျာန်**ကို ရ၏။

နေဝသညာနာသညာယတနစျာန်- ဝိညာဏဉ္စယတနရန်သူနှင့် နီးလှသော အာကိဉ္စညာယတနစျာန်ကို အပြစ်မြင် စက်ဆုပ်ခါ အာကိဉ္စညာယတနစျာန်ကို အာရုံပြု၍ (သန္တမေတံ ပဏီတမေတံ) ဟု ထင်မြင်အောင် ပွားများလျှင်**နေဝသညာနာသညာယတနစျာန်** ကို ရ၏။

စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ၏ အထွတ်အထိပ်ဖြစ်သော အဘိညာဉ် ၅-၆-၇.ပါး

လောကီအဘိညာဉ် (၇)ပါး

ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်၊ ဒိဗ္ဗသောတအဘိညာဉ်၊ ဣဒ္ဓိဝိဓအဘိညာဉ်၊ စေတော ပရိယအဘိညာဉ်၊ ပုဗ္ဗေနိဝါ သနုဿတိအဘိညာဉ်၊ ယထာကမ္မူ ပဂအဘိညာဉ်၊ အနာဂတံသအဘိညာဉ် = ပေါင်း **လောကီအဘိညာဉ်** ၇- ပါး။

http://www.dhammadownload.com

အဘိညာဉ် (၆)ပါး

ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်(ယထာကမ္မုပဂအဘိညာဉ်၊ အနာဂတံသအဘိညာဉ်၊) ဒိဗ္ဗသောတအဘိညာဉ်၊ ဣဒ္ဓိဝိဓအဘိညာဉ်၊ စေတောပရိယအဘိညာဉ်၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိအဘိညာဉ် = ပေါင်း လောကီအဘိ ညာဉ် ၅-ပါး၊ အာသဝက္ခယအဘိညာဉ်ဟုဆိုအပ်သော လောကုတ္တရာအဘိညာဉ် ၁-ပါး = ပေါင်း **အဘိညာဉ် (၆)ပါး။**

ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်

နတ်မျက်စိကဲ့သို့ ဝေးသော၊ ဖုံးကွယ်၍နေသော၊ သိမ်မွေ့နူးညံ့လှစွာသော အဆင်းကို မြင်နိုင်သောဉာဏ်သည် ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ် မည်၏။

ဒိဗ္ဗသောတအဘိညာဉ်

နတ်နားကဲ့သို့ ဝေးသော၊ ဖုံးကွယ်၍နေသော သိမ်မွေ့နူးညံ့လှစွာသော အသံကို ကြားနိုင်သောဉာဏ်သည် ဒိဗ္ဗသောတအဘိညာဉ် မည်၏။

ဣဒ္ဓိဝိဓအဘိညာဉ်

ကောင်းကင် မြေမိုးပျံလျှိုးမှု၊ ရောထောင်စသော တန်ခိုးအထွေထွေကို ဖန်ဆင်းနိုင်သောဉာဏ်သည် ဣဒ္ဓိဝိဓအဘိညာဉ် မည်၏။

စေတောပရိယအဘိညာဉ်

ရှေ့ ၇-ရက်၊ နောက် ၇-ရက်တွင်း၌ ဖြစ်သော သူတစ်ပါးတို့၏ စိတ်အကြံအစည်ကို သိနိုင်သော ဉာဏ်သည် စေတောပရိယအဘိညာဉ် မည်၏။

ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိအဘိညာဉ်

ရှေးရှေးဘဝ၊ ကပ်ကမ္ဘာတို့၌ ဖြစ်ခဲ့သမျှ ခန္ဓာအစဉ်ကို တစ်ဖန်ပြန်၍

http://www.dhammadownload.com

အောက်မေ့နိုင်သော ဉာဏ်သည် ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိအဘိညာဉ် မည်၏။

ယထာကမ္မူပဂအဘိညာဉ်

နတ်လူသတ္တဝါတို့သည် ဘယ်ကံကြောင့် ဤသို့ဖြစ်နေရသနည်းဟု ကံအားလျော်စွာ လားမှု-ဖြစ်စဉ်ကို သိသော ဉာဏ်သည် ယထာကမ္မူပဂ အဘိညာဉ် မည်၏။

အနာဂတံသအဘိညာဉ်

နောက်နောင်ဘဝ၊ ကပ်ကမ္ဘာတို့၌ ဖြစ်လတ္တံ့သော ခန္ဓာအစဉ်ကို ကြို တင်၍ သိစွမ်းနိုင်သောဉာဏ်သည် အနာဂတံသအဘိညာဉ် မည်၏။

အာသဝက္ခယအဘိညာဉ်

အာသဝေါတရား ၄-ပါးနှင့်တကွ ကိလေသာအပေါင်းတို့ ကုန်ခန်း စေနိုင်သော အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်သည် အာသဝက္ခယအဘိညာဉ် မည်၏။

၃။ ဝိပဿနာပညာခန်း

ဝိပဿနာ-မြင်နေကြထက် ထူးထွေခါ မြင်မှုသည် ဝိပဿနာ မည်၏။

လက္ခဏာ-သင်္ခတတရား ဟုတ်မဟုတ် စစ်ဆေးရန် အမှတ်အသား အခြင်း အရာသည် လက္ခဏာမည်၏။

အနိစ္စလက္ခဏာ-သင်္ခတတရားတို့၏ ဖြစ်ပြီး ရင့်ရော်ဆွေးမြေ့မှု ပျက်စီး မှုဟု အမြဲမတည်သော အခြင်းအရာသည် အနိစ္စ လက္ခဏာမည်၏။

http://www.dhammadownload.com

ဒုက္ခလက္ခဏာ-သင်္ခတတို့ အနိစ္စဖြစ်မှုကြောင့် သာယာဖွယ်မရှိဘဲ အမြဲဖြစ်ပျက်မှုဖြင့် နှိပ်စက်နေသော အခြင်းအရာသည် ဒုက္ခလက္ခဏာ မည်၏။

အနတ္တလက္ခဏာ- အနိစ္စ၊ ဒုက္ခဖြစ်မှုကြောင့် အနှစ်အရသာမရှိ၊ မိမိ၏အလိုမလိုက်ဘဲ သူစိမ်းနှင့်တူသော အခြင်းအရာသည် အနတ္တလက္ခဏာ မည်၏။

အနုပဿနာ-တေဘူမကသင်္ခတရားတို့၏ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ လက္ခဏာပေါ်အောင် အဖန်ဖန် ရှုတတ်သော ဉာဏ်သည် အနုပဿနာ မည်၏။

ဝိသုဒ္ဓိ ၇-ပါး

သီလဝိသုဒ္ဓိ၊ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ၊ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ၊ ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိ၊ မဂ္ဂါမဂ္ဂ ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ၊ ပဋိပဒါဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ၊ ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ = ပေါင်း ဝိသုဒ္ဓိ ၇-ပါး။

၁။ **သီလဝိသုဒ္ဓိ** - ရဟန်းတို့အား စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလ လုံခြုံပြည့်စုံမှု၊ သာမဏေတို့အား အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိသီလနှင့်တကွ သေခိယ၊ ဆယ်ပါးသီလ စသည်တို့ လုံခြုံပြည့်စုံမှု၊ လူတို့အား အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိသီလနှင့်တကွ ငါးပါးသီလ လုံခြုံပြည့်စုံမှုသည် သီလဝိသုဒ္ဓိ မည်၏။

၂။ **စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ** - စိတ်သန္တာန်၌ နီဝရဏ ကိလေသာ အညစ်အကြေးတို့ ကင်းကွာစင်ကြယ်ကြသဖြင့် လွန်စွာကြည်လင်လှသော ဥပစာရသမာဓိ၊အပ္ပနာသမာဓိ ဖြစ်ပေါ်မှုသည် စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ မည်၏။

၃။ **ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ** - ရုပ်နာမ်ဓမ္မ သင်္ခါရတို့၌ လက္ခဏာ၊ ရသ၊ ပစ္စုပဋ္ဌာန်၊ ပဒဋ္ဌာန်ဟုအချက်ကြီး ၄-ချက်ကို ပိုင်းခြား၍ ရှုဆင်ခြင်က နာမရူပပရိစ္ဆေဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်ခါ သတ္တ၊ဇီဝ၊

http://www.dhammadownload.com

ပုဂ္ဂလ၊ အတ္တ အယူမှကင်းစင်၍ သန့်ရှင်းသော အသိဉာဏ်ဖြစ်ပေါ်မှုသည် ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ မည်၏။

၄။ **ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိ** - ရုပ်နာမ်ဒွန္ဒ သင်္ခါရတို့၏ ဖြစ်ရမှုအကြောင်းကို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နည်း၊ ပဋ္ဌာန်းနည်းတို့ဖြင့် ထင်မြင်ကာ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်၊ ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်၊ ယထာဘူတဉာဏ်ဖြစ်၍ ယုံမှားခြင်း ၁၆-ပါး၊ ဝိစိကိစ္ဆာ ၈-ပါး နှင့်တကွ အကြောင်းမရှိဟု ယူသော အဟေတုက ဒိဋ္ဌိ၊ ထာဝရဘုရားဖန်ဆင်း၏ ဟုယူဆသော ဝိသမဟေတုဒိဋ္ဌိတို့မှ လွန်မြောက်စင်ကြယ်သော ဉာဏ်သည် ကင်္ခါဝိတရဝိသုဒ္ဓိမည်၏။

စူဠသောတာပန်

ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိဖြင့် ဒိဋ္ဌိ၊ ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိဖြင့် **ဝိစိကိစ္ဆာကို** တဒင်္ဂပဟာန်အားဖြင့် အတော်ကြာကြာ ပယ်နိုင်၍ **စူဠသောတာပန်** မည်၏။

ယင်းစူဠသောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်သည် ရပြီး ဝိသုဒ္ဓိ ၂-ပါးမှ ဆုတ်ယုတ်ပျက်စီးမှု မရှိပါက ယခုဘဝ မဂ်၊ ဖိုလ် စစ်ကို မရသေးလည်း ဒုတိယဘဝ၌ သုဂတိဘုံဘဝသို့ ရောက်မှုမြဲ၏။

ယုံမှားခြင်း ၈-ပါး

(၁) ဘုရားရှင်၌ ယုံမှားခြင်း၊
(၂) တရားတော်၌ ယုံမှားခြင်း၊
(၃) သံဃာတော်၌ ယုံမှားခြင်း၊
(၄) အကျင့်သိက္ခာ၌ ယုံမှားခြင်း၊
(၅) ရှေ့အစွန်း၌ ယုံမှားခြင်း၊
(၆) နောက်အစွန်း၌ ယုံမှားခြင်း၊

http://www.dhammadownload.com

(၇) ရှေ့နောက်အစွန်း၌ ယုံမှားခြင်း၊
(၈) ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ ယုံမှားခြင်း = ပေါင်း **ယုံမှားခြင်း ၈-ပါး။**

ဝိပဿနာဝိသုဒ္ဓိ(ဝိပဿနာဉာဏ်)

ဝိသုဒ္ဓိ ၄-ပါးကို ရပြီးနောက် သင်္ခါရတို့ကို သုံးသပ်ပွားများရမည့် ဉာဏ်များသည် ဝိပဿနာဝိသုဒ္ဓိ (ဝိပဿနာဉာဏ် ၁၀-ပါး) မည်၏။

ဝိပဿနာဉာဏ် ၁၀-ပါး

သမ္မသနဉာဏ်၊ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်၊ ဘယဉာဏ်၊ အာဒီနဝဉာဏ်၊ နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်၊ မုစ္စိတုကမျတာဉာဏ်၊ ပဋိသင်္ခါဉာဏ်၊ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်၊ အနုလောမဉာဏ် = ပေါင်း **ဝိပဿနာဉာဏ် ၁၀-ပါး။**

၁။ **သမ္မသနဉာဏ်** - ရုပ်နာမ်ဓမ္မသင်္ခါရကို ခန္ဓာစသည်ဖွဲ့၍ **အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ** ဟုရှုသောဉာဏ်သည် သမ္မသနဉာဏ် မည်၏။

၂။ **ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်** - ရုပ်နာမ်ဓမ္မသင်္ခါရတို့၏ **ဖြစ်ပေါ်မှု၊ ပျက်ဆုံးမှု** ၂-ပါးကို ရှုသောဉာဏ်သည် ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် မည်၏။

၃။ **ဘင်္ဂဉာဏ်** - အဖြစ်ကို လွှတ်ထား၍ **ပျက်မှုသက်သက်ကိုသာ** ရှုသောဉာဏ်သည် ဘင်္ဂဉာဏ် မည်၏။

၄။ **ဘယဉာဏ်** - အပျက်မြင်ကာ ပျက်တတ်သော ရုပ်-နာမ်၌ သေမင်းကြီးတမျှ **ကြောက်လန့်လှသောဉာဏ်** သည် ဘယဉာဏ် မည်၏။

၅။ **အာဒီနဝဉာဏ်** - ကြောက်လန့်ဖွယ်ထင်မြင်ကာ ဘေးဘယမျိုး ရုပ်နာမ်ဆိုးတို့၌ အားကိုးရာမရှိ **အပြစ်အတိပါတကားဟု** ရှုသောဉာဏ်သည် ဘယဉာဏ် မည်၏။

http://www.dhammadownload.com

၆။ **နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်** - အပြစ်ဟုသာမြင်ကာ ရုပ်နာမ်တို့၌ မပျော်မွေ့စရာ ငြီးငွေ့လှသောအနေနှင့်ရှုသောဉာဏ်သည် နိဗ္ဗိဒါဉာဏ် မည်၏။

၇။ **မုစ္စိတုကမျတာဉာဏ်**-မပျော်မမွေ့ ငြီးငွေ့လှက သင်္ခါရနယ်အတွင်းမှ အတင်း ထွက်မြောက်လိုသော ဉာဏ်သည် မုစ္စိတုကမျတာ ဉာဏ် မည်၏။

၈။ **ပဋိသင်္ခါဉာဏ်** - လွတ်လိုလှ၍ လွတ်ရအောင် ဘာဝနာ ၄၀-တို့ဖြင့် အကျယ်တဝင့် အပြင်းဆင်ခြင် အားထုတ်သော ဉာဏ်သည် ပဋိသင်္ခါရဉာဏ် မည်၏။

၉။ **သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်** -အပြင်းအားထုတ်၍ ဝိပဿနာဉာဏ် ထက်သန်ကာ ရုပ်၊ နာမ်သင်္ခါရတို့၌ မုန်း၊ ချစ်မပြု လျစ်လျူရှုသော ဉာဏ်သည် သင်္ခါရုပ်ပေက္ခာဉာဏ် မည်၏။

၁၀။ **အနုလောမဉာဏ်**- ဝိပဿနာရင့်သန်၍ မဂ် ၄-ခု ပေါ်အောင် နှီးဆော်သလို လွန်စွာ မဂ် ၄-ပါးနှင့် လျော်သော ပရိကံ၊ ဥပစာ၊ အနုလုံကိစ္စတပ်သော ဉာဏ်သည် အနုလောမဉာဏ် မည်၏။

ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ရင့်သန်က ဖြစ်လာတတ်သော အန္တရာယ် ၁၀-ပါး၊ အကျယ် -၃၀

ဩဘာသ၊ ပီတိ၊ ပဿဒ္ဓိ၊ အဓိမောက္ခ၊ ပဂ္ဂဟ၊ သုခ၊ ဉာဏ၊ ဥပဋ္ဌာန၊ ဥပေက္ခာ၊ နိကန္တိ = ပေါင်း ဥပယဗ္ဗယဉာဏ် ရင့်သန်က ဖြစ်လာတတ်သော အန္တရာယ် ၁၀-ပါး။

၁။ **ဩဘာသ** - ဝိပဿနာဉာဏ်၊ စိတ်၊ ဥတုကြောင့် ထိုင်ရာမှစ၍ အကာနိဋ္ဌဘုံတိုင် မိမိသည်သာ မြင်ရသော ကိုယ်ရောင် ထွက်မှုသည် ဩဘာသ မည်၏။

http://www.dhammadownload.com

၂။ ပီတိ - ဝိပဿနာဉာဏ်ကြောင့် ဆီထိသော ဝါဂွမ်းပမာ ပီတိငါးမျိုး ထိုက်သလိုဖြစ်နေ၍ နှစ်သက်မှုသည် ပီတိ မည်၏။

၃။ ပဿဒ္ဓိ - ဝိပဿနာဉာဏ်ကြောင့် လဟုတာစသည် ခြံရံကာ ကိုယ်စိတ် ၂-ပါးလုံးလွန်စွာအေးမြ ငြိမ်းချမ်းမှုသည် ပဿဒ္ဓိ မည်၏။

၄။ အဓိမောက္ခ - ဝိပဿနာဉာဏ်ကြောင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံကြောင့် စူးစိုက် သက်ဝင်ဆုံးဖြတ်ခါ လွန်စွာအားရှိသော ပသာဒသဒ္ဓါ ဖြစ်မှု သည် အဓိမောက္ခ မည်၏။

၅။ ပဂ္ဂဟ - ဝိပဿနာစိတ်ကို နောက်မဆုတ်ရအောင် အားပေး ချီးမြှောက်ထောက်ပံ့သော သမ္မပ္ပဓာန်ဝီရိယ ဖြစ်မှုသည် ပဂ္ဂဟ မည်၏။

၆။ သုခ - ဝိပဿနာဉာဏ်ကြောင့် ဆီထိသောဂွမ်းပမာ တစ်ကိုယ်လုံး စိုစွတ်ကာ လွန်စွာမွန်မြတ်သော ချမ်းသာဖြစ်မှုသည် သုခ မည်၏။

၇။ ဉာဏ - သိကြားမင်း၏ ဝဇီရစိန်လက်နက်ကဲ့သို့ ထက်မြက် အမြင် သန်လှသော ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြစ်မှုသည် ဉာဏ မည်၏။

၈။ ဥပဋ္ဌာန - မလှုပ်မရှား မြင်းမိုရ်တောင်အလား ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံ၌ လွန်စွာတည်တံ့သော သတိဖြစ်မှုသည် ဥပဋ္ဌာန မည်၏။

၉။ ဥပေက္ခာ - ဖြစ်ပျက်မှုတို့၌ လျစ်လျူရှုသော ဝိပဿနုပေက္ခာဖြင့် လျင်မြန် လှစွာ ဆင်ခြင်နိုင်သော အာဝဇ္ဇနုပေက္ခာ ဖြစ်မှုသည် ဥပေက္ခာ မည်၏။

၁၀။ နိကန္တိ - ကိလေသာဟု မသိနိုင်အောင် သိမ်မွေ့လှသော ဝိပဿနာ၌ သာယာနှစ်သက်သော တဏှာ ဖြစ်မှုသည် နိကန္တိ မည်၏။

၅။ မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ - ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ထက်သန်မှုကြောင့် မကြုံ စဖူး ထူးကဲလှစွာသော ကိုယ်ရောင်ကိုယ်ဝါ၊ ပီတိ၊ ပဿဒ္ဓိ

http://www.dhammadownload.com

စသော ၁၀-ပါးကို သာယာခါ၊ မဂ်စစ်၊ ဖိုလ်စစ်ဟု ထင်မှား တွယ်တာမှုကင်းစင်၍ မဂ်မဟုတ်သေးဟု ပိုင်းခြားဆုံးဖြတ် ရှင်းလင်းနိုင်သောဉာဏ်သည် မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ မည်၏။

၆။ **ပဋိပဒါဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ**- အန္တရာယ်ဆယ်ချက်ကို သုတ်သင်ပြီး **ဥဒယဗ္ဗယ ဉာဏ်မှစ၍ အနုလောမ ဉာဏ်တိုင်အောင်** ဝိပဿနာဉာဏ် ၉-ပါးကို တစ်ဖန်ထူထောင်၍ အစဉ်အတိုင်း နေရာတကျ အဆင့်ဆင့်ပွားများသော ဉာဏ် ၉-ပါးသည် ပဋိပဒါ ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ မည်၏။

ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီဝိပဿနာ- ဝဋ်သုံးပါးမှ ကျွန်လွတ်ထမြောက်ခါ ဝုဋ္ဌာန ခေါ်မဂ်သို့ မချွတ်ရောက်စေတတ်သော **သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ် (အရင့်ပိုင်း) နှင့် အနုလောမဉာဏ်သည်** ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီ ဝိပဿနာ မည်၏။

၇။ **ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ**- ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီဝိပဿနာရင့်သန်က သစ္စိ ကရဏကိစ္စဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်စိဖြင့် မြင်ရသလို ကိုယ်တိုင် တိုက်ရိုက် ပေါက်ရောက်သိမြင်ပြီး ကိလေသာအညစ် အကြေးမှ ကင်း ဝေးစင်ကြယ်စွာ ဖြစ်ပေါ်လာသော မဂ်ဉာဏ် ၄-ပါးသည် ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ မည်၏။

မဂ်ကိစ္စ (၄)ပါး

ပရိညာကိစ္စ၊ ပဟာနကိစ္စ၊ သစ္စိကရဏကိစ္စ၊ ဘာဝနာကိစ္စ = ပေါင်း မဂ်ကိစ္စ ၄-ပါး။

http://www.dhammadownload.com

၁။ **ပရိညာကိစ္စ** - ရုပ်နာမ်ဓမ္မ သင်္ခါရတို့၏ **ဒုက္ခသစ္စာအမှန်ကို ပိုင်းခြားလျက်သိခြင်းသည်** ပရိညာကိစ္စ မည်၏။

၂။ **ပဟာနကိစ္စ** - **သမုဒယသစ္စာ** အပေါင်းအသင်းဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာကို **အကြွင်းမဲ့ပယ်ခြင်း** သည် ပဟာနကိစ္စ မည်၏။

၃။ **သစ္ဆိကရဏကိစ္စ** - ဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ အပါယဒုက္ခတို့၏ တစ်ချက်တည်း အပြီးတိုင် ငြိမ်းမှု **နိရောဓသစ္စာသို့ ဆိုက်ရောက်ခြင်း သည်** သစ္ဆိကရဏကိစ္စ မည်၏။

၄။ **ဘာဝနာကိစ္စ** - **မဂ္ဂသစ္စာကို** ပွားများမှု တစ်စခန်း ထမြောက်ပြီးစီး ခြင်းသည် ဘာဝနာကိစ္စမည်၏။

မဂ္ဂဝီထိနောင်ကျသော ပစ္စဝေက္ခဏာ ၁၉-ဝီထိ

သောတာပတ္တိမဂ်နောင်-

မဂ်ကိုဆင်ခြင်သော	**မဂ္ဂပစ္စဝေက္ခဏာ**	၁-ဝီထိ
ဖိုလ်ကိုဆင်ခြင်သော	**ဖလပစ္စဝေက္ခဏာ**	၁-ဝီထိ
နိဗ္ဗာန်ကိုဆင်ခြင်သော	**နိဗ္ဗာနပစ္စဝေက္ခဏာ**	၁-ဝီထိ
ပယ်ပြီး ကိလေသာကို ဆင်ခြင်သော	**ပဟီနကိလေသာပစ္စဝေက္ခဏာ**	၁-ဝီထိ
ကြွင်းကျန်ကိလေသာကို ဆင်ခြင်သော	**ဝိက္ခမ္ဘိတကိလေသာပစ္စဝေက္ခဏာ**	၁-ဝီထိ
	ပေါင်း ပစ္စဝေက္ခဏာ	၅-ဝီထိ

အောက်မဂ် ၃-ပါး ၊ မဂ္ဂဝီထိနောင်ကျသော ပစ္စဝေက္ခဏာ ၁၅ -ဝီထိ။

အရဟတ္တမဂ်နောင် -

မဂ်ကို ဆင်ခြင်သော	**မဂ္ဂပစ္စဝေက္ခဏာ**	၁-ဝီထိ
ဖိုလ်ကို ဆင်ခြင်သော	**ဖလပစ္စဝေက္ခဏာ**	၁-ဝီထိ

http://www.dhammadownload.com

နိဗ္ဗာန်ကို ဆင်ခြင်သော **နိဗ္ဗာနပစ္စဝေက္ခဏာ**	၁-ဝီထိ
ပယ်ပြီး ကိလေသာကိုဆင်ခြင်သော **ပဟီနကိလေသာပစ္စဝေက္ခဏာ**	၁-ဝီထိ
ပေါင်း ပစ္စဝေက္ခဏာ	၄-ဝီထိ
အောက်မဂ် ၃-ပါးနှောင် ပစ္စဝေက္ခဏာ	၁၅-ဝီထိ
အရဟတ္တမဂ်နှောင် ပစ္စဝေက္ခဏာ	၄-ဝီထိ
ပေါင်း **ပစ္စဝေက္ခဏာ**	**၁၉-ဝီထိ။**

ဝိမောက္ခ

သံသရာအနှောင်အဖွဲ့မှ ကျွန်လွတ်သော မဂ် ၄-ပါး၊ ဖိုလ် ၄-ပါးသည် ဝိမောက္ခ မည်၏။

ဝိမောက္ခ ၃-ပါး

အနိမိတ္တ ဝိမောက္ခ၊ အပ္ပဏိဟိတ ဝိမောက္ခ၊ သုညတ ဝိမောက္ခ = ပေါင်း ဝိမောက္ခ ၃-ပါး။

၁။ **အနိမိတ္တဝိမောက္ခ** - အနိစ္စလက္ခဏာကို ရှု၍ ဃနဟု ထင်နေသော နိစ္စနိမိတ် ကင်းစင်ခါ၊ ကိလေသာတို့မှ လွတ်သော မဂ်၊ဖိုလ်သည် **အနိမိတ္တဝိမောက္ခ** မည်၏။

၂။ **အပ္ပဏိဟိတဝိမောက္ခ** - ဒုက္ခလက္ခဏာကို ရှု၍ သာယာတောင့်တသော တဏှာပဏိဓိ ကင်းစင်ခါ၊ ကိလေသာတို့မှ လွတ်သော မဂ်၊ ဖိုလ်သည် **အပ္ပဏိဟိတဝိမောက္ခ** မည်၏။

၃။ **သုညတဝိမောက္ခ** - အနတ္တလက္ခဏာကို ရှု၍၊ အတ္တဒိဋ္ဌိ ကင်းစင်ခါ ကိလေသာတို့မှ လွတ်သော မဂ်၊ ဖိုလ်သည် **သုညတဝိမောက္ခ** မည်၏။

http://www.dhammadownload.com

ဝိမောက္ခမုခ

မဂ်၊ ဖိုလ်၏ တံခါးဝသဖွယ်ဖြစ်သော အနုပဿနာဉာဏ် ၃-ပါးသည် ဝိမောက္ခမုခ မည်၏။

ဝိမောက္ခမုခ ၃-ပါး

အနိမိတ္တာနုပဿနာဉာဏ် ၊ အပ္ပဏိဟိတာနုပဿနာဉာဏ် ၊ သုညတာနုပဿနာဉာဏ် = ပေါင်း ဝိမောက္ခမုခ ၃-ပါး။

၁။ **အနိမိတ္တာနုပဿနာဉာဏ်** - ပုံသဏ္ဌာန်၊ ဃနနိမိတ်၊ နိစ္စနိမိတ် ကင်းစင်၍ သဏ္ဌာန်နိမိတ်မရှိအောင် ရှုသော အနိစ္စာနုပဿနာဉာဏ်သည် **အနိမိတ္တာနုပဿနာဉာဏ်** မည်၏။

၂။ **အပ္ပဏိဟိတာနုပဿနာဉာဏ်** - သာယာတောင့်တ ချမ်းသာဖွယ် ပဏိဓိ ကင်းစင်၍ ဆင်းရဲဖွယ်ချည်းသာ ဟုရှုသော **ဒုက္ခာနုပဿနာဉာဏ်** မည်၏။

၃။ **သုညတာနုပဿနာဉာဏ်** - ဘာမျှမရှိ သုညချည်းသာဟု အတ္တကင်းစင်၍ သုညသာထင်အောင်ရှုသော အနတ္တာနုပဿနာဉာဏ်သည် **သုညာတာနုပဿနာဉာဏ်** မည်၏။

ဝိမောက္ခမုခနယ်

ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိဝိပဿနာသို့ ရောက်လျှင် ဝိမောက္ခမုခနယ်သို့ ရောက်၏။

သင်္ခါရုပေက္ခာနှင့် အနုလောမဉာဏ်တို့သို့ ရောက်လျှင် ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိဝိပဿနာသို့ ဆိုက်ရောက်၏။

ကမ္မဋ္ဌာန်းပိုင်း (ဆိုရိုး) ပြီး၏။

http://www.dhammadownload.com